

ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 ประจำเดือน ตุลาคม - ธันวาคม 2564

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเชิงสร้างสรรค์วิชาการวิจัยทางบัญชีโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม รัตนา สิกชีอ่วม, พิชรินทรา ชัยสมตระกูล และสุธีรา วิไลกุล.....	1
ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจยานยนต์ ธีรวัฒน์ ธวัชรัตนโกสิน.....	12
การบริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ศรินทร์ยาพร ชมภูพิน และอดิสร ศรีเมืองบุญ.....	27
พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยว ทางรถไฟ เส้นทาง กรุงเทพฯ-หัวหิน ช่วงสถานการณ์โควิด-19 พรรณปพร จันทรฉาย และ ธนกรสุขสุวรรณ.....	39
ระบบภาษีทรัพย์สิน กรณีศึกษา ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในประเทศไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียน สุรีย์พร สลับสี	49
การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีรถยนต์ของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พิชรินทร์ นิลจันทร์ และ ชนิตา ยารณะ.....	58
แนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี จังหวัดแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 นันทิยา อินดิปะ.....	68
ท่องเที่ยวเชิงอาหาร : ศักยภาพและการพัฒนาโมเดลการจัดการท่องเที่ยวโดยเครือข่ายชุมชน บ้านไม้ขาว เชื่อมโยงวิถีเมืองมรดกโลกเมืองสร้างสรรค์วิชาการอาหาร กุลแก้ว คล้ายแก้ว ,ภัทริศร์ ธนอมสิงห์ และพิพพท์ อินดิปะ.....	83
ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลก บุรโณณี เด่นบุรณะ และธนวิทย์ บุญสิทธิ์.....	95

สารบัญ

หน้า

การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนแบบผสมผสานเชิงสร้างสรรค์วิชาการวิจัยทางบัญชี โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม รัตนา สิทธิอ่วม, พัทธินทร ชัยสมตระกูล และสุธีรา วิไลกุล.....	1
ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการ ดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจยานยนต์ ธีรวัฒน์ ธวัชรตันโกศล.....	12
การบริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ศรันยาพร ชมภูพื่น และอดิสร ศรีเมืองบุญ.....	27
พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยว ทางรถไฟเส้นทาง กรุงเทพ-หัวหิน ช่วงสถานการณ์โควิด-19 พรรณปพร จันทน์ฉาย และธนภุช สุวรรณ.....	39
ระบบภาษีทรัพย์สิน กรณีศึกษา ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในประเทศไทยกับประเทศ ในกลุ่มอาเซียน สุรีย์พร สลับสี	49
การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการ ในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พัชรินทร์ นิลจันทร์ และชนิดา ยาระณะ.....	58
แนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี จังหวัดแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 นนทยา อินตะปา.....	68

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ท่องเที่ยวเชิงอาหาร : ศักยภาพและการพัฒนาโมเดลการจัดการท่องเที่ยวโดยเครือข่าย ชุมชนบ้านไม้ขาว เชื่อมโยงภูเก็ตเมืองมรดกโลกเมืองสร้างสรรค์วิทยาการอาหาร กุลแก้ว คล้ายแก้ว, ภัทริศร์ ถนอมสิงห์ และรพีพงศ์ อินตะสีบ.....	83
ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลก นุรไอนี เด่นบุรณะ และธนวิทย์ บุญสิทธิ์.....	95

การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนแบบผสมผสานเชิงสร้างสรรค์วิชาการวิจัย
ทางบัญชีโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม
The Model Development of Creative Integration in Accounting
Research Courses with Learning Practice and Teams'
Collaborative Learning

รัตนา สิทธิอ่วม¹ พชรินทร์ ชัยสมตระกูล² และสุธีรา วิลากุล³

Rattana Sittioum¹, Patcharintra Chaisomtaku² and Sutheera Wilaikul³

Received: 5 October 2021; Revised: 26 October 2021; Accepted: 3 November 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาและศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาหลังจากได้เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการบัญชี จำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนและแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้เรียนตามแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยหลังเรียนมีค่าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สำหรับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อรูปแบบการเรียนการสอนในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.55) และมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุดในด้านความน่าสนใจและความแปลกใหม่ ด้านการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ด้านการทำงานเป็นทีม ส่วนด้านการค้นหาข้อมูลด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักศึกษามีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ, ทีม

¹อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก e-mail. i_ammoly@hotmail.com

²อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

³อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

Abstract

The research objectives were a comparative study of pre-test and post-test for graduate students' achievement and study of students' opinions after studying in the practice learning and teams' collaborative learning. The sample is the research instruments were the pre-test and post-test achievement test and the questionnaires. Data were analyzed by using statistical discern the mean, standard deviation and t-test. The results of the study revealed that the pre-test and post-test achievement of the students. Study by practice learning and teams' collaborative learning. There was a statistically significant difference at .05, and, the value of learning achievement while the after learning was higher than the before learning. For the students forms of instruction in the overall level of agreement with ($\bar{X} = 4.48$, $SD = 0.55$), and the most agreeable level of interest and novelty. Learning from practice teamwork. The creative thinking and self-studying. Students have a very agreeable level of opinion.

Keyword: Learning Achievement, Learning Practice, Team

บทนำ

ปัจจุบันการเรียนรู้แบบผสมผสานได้รับความนิยมอย่างมากในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งเป็นทางเลือกใหม่สำหรับผู้เรียนทั้งในสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ ลักษณะของการเรียนเป็นการรวมนวัตกรรมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้วยการมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและการมีส่วนร่วมในการเรียนปกติ ซึ่งสนับสนุนและเสริมสร้างการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น (Thorne, 2003; ธนกร ชันทเขตต์, 2558) แนวโน้มของการเรียนการสอนที่หลากหลายกำลังได้รับความสนใจและแสดงให้เห็นชัดเจนถึงประโยชน์และความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยลักษณะของการจัดการเรียนการสอนจะมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นอกห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมโดยตรงจากประสบการณ์ของผู้เรียนเองจนสามารถสร้างความรู้จากสังคมได้ ซึ่งหลายมหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบและเทคนิคการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้กับนักศึกษาอย่างแพร่หลาย ดังเช่น สงกรานต์ ไกยวงศ์ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอน วิชาการบัญชีเพื่อชุมชนโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ และ มนสิชา เปล่งเจริญศิริชัย (2558) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนแบบผสมผสานร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้น

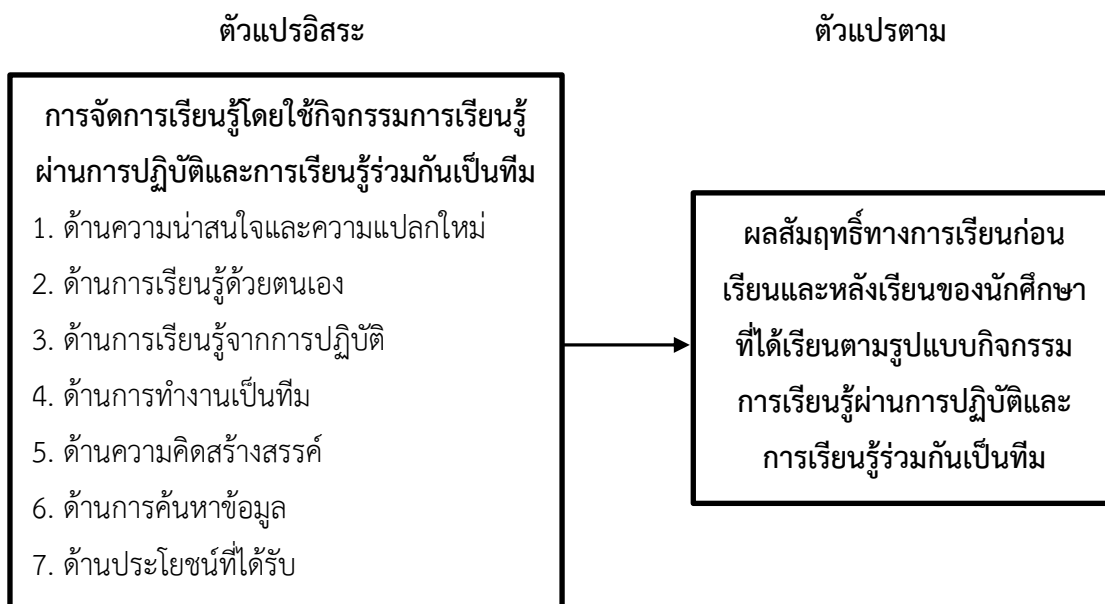
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้เห็นความสำคัญของการศึกษาที่มุ่งเน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพของตนเอง โดยกิจกรรมที่กำหนดใช้การเรียนการสอนควรสนองต่อความสามารถ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิดในเชิงสร้างสรรค์ การจัดการเผชิญสถานการณ์ จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และจัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ รู้จักการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยคณาจารย์มีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพและบรรลุเป้าหมายในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (งานวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2552) โดยครอบคลุมทุกรายวิชาของการเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง

การเรียนการสอนในรายวิชาทางการบัญชีนั้น จะให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดอาจารย์ผู้สอนจะต้องเข้าใจธรรมชาติของการวิจัยและศาสตร์ทางการบัญชี โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาที่ต้องให้ผู้เรียนได้มีการประยุกต์นำความรู้ทางบัญชีมาใช้ในการปฏิบัติร่วมกับการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำมาใช้อ้างอิงในการทำงานและการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น ดังเช่น วิชาการวิจัยทางบัญชี ซึ่งผู้สอนต้องรู้จักดัดแปลงกิจกรรมให้หลากหลายและสร้างสรรค์สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลมีทักษะกระบวนการในการแสวงหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติงานจริง ผู้เรียนจะต้องรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข แนวทางหรือมาตรการในการปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนต้องปรับวิธีการสอนให้ผู้เรียนเน้นกระบวนการคิดอย่างมีระบบและมีเหตุผล มุ่งให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ และรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีม ด้วยความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ในรายวิชาการวิจัยทางบัญชีขึ้น เพื่อให้นักศึกษารู้จักการประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติงานจริงรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีม ร่วมกันแก้ปัญหา ฝึกความอดทน กล้านำเสนอ และเรียนรู้ปรับตัวในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น และจะทำให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นต้นแบบในการประยุกต์ใช้ในการศึกษาทางบัญชีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้เรียนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาหลังจากได้เรียนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเชิงสร้างสรรค์ ในวิชาการวิจัยทางบัญชี โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยเป็นดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างรูปแบบการเรียนการสอน

1.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเชิงสร้างสรรค์ ในรายวิชาการวิจัยทางบัญชีโดยเขียนเป็นแผนการเรียนรู้ตามแบบของ มคอ.3

1.2 สร้างแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ในรายวิชาการวิจัยทางบัญชี

1.3 นำแผนการเรียนรู้ (แบบ มคอ.3 วิชาการวิจัยทางบัญชี) ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านบัญชีและทางการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ

1.4 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ขั้นตอนการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางบัญชี

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการวิจัยทางบัญชีในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 3 กลุ่ม รวม 138 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการวิจัยทางบัญชีในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 1 กลุ่ม รวม 46 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยทางบัญชี แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ และทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาบัญชีชั้นปีที่ 4 ซึ่งเป็นนักศึกษาที่กำลังเรียนรายวิชาการวิจัยทางบัญชีกลุ่มอื่น เลือกมาอย่างเจาะจง 30 คน ได้ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.43-0.77 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.33-0.73

2. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยสอบถาม 7 ด้าน คือ ด้านความน่าสนใจและความแปลกใหม่ ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการค้นหาข้อมูล และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งปรับปรุงมาจากแนวคิดของ อภิชาติ อนุกุลเวช และคณะ (2551) ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญและทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค เท่ากับ 0.85

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยทางบัญชี
2. ดำเนินการเรียนการสอนตามแผนการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม
3. ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยทางบัญชี
4. สอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทดสอบค่าที (t-test) โดยเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยทางบัญชีด้วยการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลการวิจัย

ผลจากการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมของนักศึกษาในรายวิชาการวิจัยทางบัญชี จำนวน 46 คน พบว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.28 คะแนน และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.89 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยก่อนเรียนคะแนนต่ำสุด เท่ากับ 14 คะแนน สูงสุดเท่ากับ 25 คะแนน ส่วนหลังเรียนคะแนนต่ำสุด เท่ากับ 19 คะแนน และสูงสุดเท่ากับ 28 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน เช่นเดียวกัน และเมื่อนำผลคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนำเสนอตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้เรียนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

คะแนน	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	46	20.28	2.44	-17.408	0.00*
หลังเรียน	46	23.89	2.06		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้เรียนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ค่า Sig. เท่ากับ 0.00 โดยหลังเรียนมีค่าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สำหรับผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาจากการตอบแบบสอบถามหลังจากได้เรียนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมในรายวิชาการวิจัยทางบัญชีในภาพรวม พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยมากกับการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมดังกล่าว ดังนำเสนอตามตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาหลังจากได้เรียนตามรูปกิจกรรมการเรียนรู้
ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมในภาพรวม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความน่าสนใจและความแปลกใหม่	4.72	0.32	มากที่สุด
ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.29	0.26	มาก
ด้านการเรียนรู้จากการปฏิบัติ	4.59	0.40	มากที่สุด
ด้านการทำงานเป็นทีม	4.51	0.38	มากที่สุด
ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.42	0.39	มาก
ด้านการค้นหาข้อมูล	4.45	0.50	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.39	0.39	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.48	0.55	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ในภาพรวมนักศึกษามีความเห็นต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมในรายวิชาการวิจัยทางบัญชีในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D = 0.55) และนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุดในด้านความน่าสนใจและความแปลกใหม่ ($\bar{X} = 4.72$, S.D = 0.32) ด้านการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.59$, S.D = 0.40) และด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.48$, S.D = 0.55) ตามลำดับ ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.29$, S.D = 0.26)

สำหรับประเด็นที่น่าสนใจตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมในรายวิชาการวิจัยทางบัญชีในด้านต่าง ๆ ที่นักศึกษาเห็นด้วยมากที่สุดมีดังนี้

ด้านความน่าสนใจและความแปลกใหม่ พบว่า นักศึกษารู้สึกชอบความแปลกใหม่ในการเรียน โดยได้เรียนรู้นอกสถานที่ และนอกเวลาเรียนปกติ ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า รูปแบบการเรียนช่วยให้นักศึกษาทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเองตามความต้องการ และทำให้มีความรับผิดชอบในตัวเองมากขึ้น

ด้านการเรียนรู้จากการปฏิบัติ พบว่า รูปแบบการเรียนช่วยให้นักศึกษาเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติของการทำวิจัยได้ดียิ่งขึ้น และทำให้สามารถจดจำกระบวนการเรียนรู้โดยไม่ต้องท่องจำ

ด้านการทำงานเป็นทีม พบว่า รูปแบบการเรียนช่วยให้นักศึกษาฝึกการระดมความคิดเห็นร่วมกันเพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุด และได้เรียนรู้การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยร่วมกัน

ด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ช่วยให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกัน และได้ผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมกับพื้นที่ที่ลงไปศึกษา

ด้านการค้นหาข้อมูล พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ นอกเหนือจากตำราเรียน เช่น การค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เอกสาร วารสาร การสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้านั้น

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในทีม และสามารถนำความรู้ ทักษะ ไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในรายวิชาอื่น ๆ และการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ รวมถึงการปรับตัวในการอยู่ร่วมกับคนอื่น และแก้ปัญหาภายใต้สถานการณ์ที่มีความแตกต่างกันไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายตามประเด็นที่ศึกษาดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้เรียนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยหลังเรียนมีค่าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนกร ชันทเขตต์ และคณะ (2558) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้อบรมผสมผสานโดยเน้นคุณลักษณะการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนิสิตระดับอุดมศึกษา โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนและวัดเจตคติของนิสิตที่ได้เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้อบรมผสมผสานโดยเน้นคุณลักษณะการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนิสิตระดับอุดมศึกษา พบว่า นิสิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ ผลการวิจัยของ สุสันทา ยิ้มแย้ม และคณะ (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อบรมผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเปรียบเทียบคะแนนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้อบรมผสมผสาน ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดการเรียนรู้อบรมผสมผสานคะแนนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อบรมผสมผสานในทุกทักษะอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และยังสอดคล้องกับ ทรุณนา นาชัยฤทธิ์ และคณะ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ สงกรานต์ ไกยวงศ์ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้อบรมผสมผสาน

เรียนการสอนวิชาการบัญชีเพื่อชุมชน กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ ผลการวิจัย พบว่า ผลการใช้ชุดวิชาหลังเรียนของนักศึกษาทำให้นักศึกษารู้จักหรือเข้าใจเป็นอย่างดี ก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และสอดคล้องกับ แวดาว บุญตา (2558) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 คณะช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชยการและบริหารธุรกิจ ที่จัดกิจกรรมเรียนแบบร่วมมือโดยพิจารณาจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาอาชีพช่างอุตสาหกรรม พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยคะแนนทดสอบหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน รวมถึงค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังเรียนของคะแนนสอบหลังเรียนลดลง และยังสอดคล้องกับ มนสิชา เปล่งเจริญศิริชัย (2558) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือและกลุ่มที่เรียนแบบผสมผสานรวมกับการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือกับกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานรวมกับการเรียนแบบร่วมมือ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

สำหรับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมในรายวิชาการวิจัยทางบัญชีในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุดในด้านความน่าสนใจและความแปลกใหม่ ด้านการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ด้านการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับ อภิชาติ อนุกุลเวช และคณะ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติทางเทคนิคบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา นักเรียนมีความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติทางเทคนิคบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชางานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น โดยรวมในระดับเหมาะสมมาก และมีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุดในด้านความน่าสนใจ แปลกใหม่ ด้านไม่จำกัดสถานที่ และเวลา และด้านความชอบ นอกจากนี้นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากในด้านการฝึกปฏิบัติ และสอดคล้องกับ ธิตีรัตน์ รุ่งเจริญเกียรติ (2558) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ 4 MAT เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีความสามารถทางปัญญาต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เช่นเดียวกับ สุสัณหา ยิ้มแย้ม และคณะ (2558) พบว่า ผู้เรียนพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในระดับมากถึงมากที่สุดทั้งโดยรวมและในแต่ละวิธีการเรียนรู้ สำหรับประเด็นที่น่าสนใจตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมในรายวิชาการวิจัยทางบัญชีที่พบว่า นักศึกษารู้สึกชอบความแปลกใหม่ในการเรียน โดยได้เรียนรู้นอกสถานที่ และนอกเวลาเรียน

ปกติ ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา รูปแบบการเรียนรู้ช่วยให้นักศึกษาทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเองตามความต้องการ และทำให้มีความรับผิดชอบในตัวเองมากขึ้น ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติของการทำวิจัยได้ดียิ่งขึ้น และทำให้สามารถจดจำกระบวนการเรียนรู้โดยไม่ต้องท่องจำ ช่วยให้นักศึกษาฝึกการระดมความคิดเห็นร่วมกันเพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุด และได้เรียนรู้การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยร่วมกัน ช่วยให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกัน และได้ผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมกับพื้นที่ที่ลงไปศึกษา ช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ นอกเหนือจากตำราเรียน สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในทีม และสามารถนำความรู้ ทักษะ ไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในรายวิชาอื่น ๆ และการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ รวมถึงการปรับตัวในการอยู่ร่วมกับคนอื่น และแก้ปัญหาภายใต้สถานการณ์ที่มีความแตกต่างกันไปนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กิจกรรมการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมนี้ให้ความสำคัญกับสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้นและประสบความสำเร็จในการเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของพิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2557) ที่ระบุว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่มีการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้เรียนจะบรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มไปถึงเป้าหมายเช่นเดียวกัน ความสำเร็จของตนเองก็คือความสำเร็จของกลุ่มด้วย

เอกสารอ้างอิง

งานวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. (2552). **คู่มือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก.

ดร.ณนา นาชัยฤทธิ์, อนิรุทธิ์ สติมัน, ฐาปณีย์ ธรรมเมธา และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2559).

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 10(3), 78-95.

ธนกร ชันทเขตต์, ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง, รัฐพล ประดับเวทย์ และสมสรณุก์ วงษ์อยู่น้อย. (2558).

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยเน้นคุณลักษณะการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนิสิตระดับอุดมศึกษา. ใน การประชุมวิชาการผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15 (น. 503-512). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- ธิตีรัตน์ รุ่งเจริญเกียรติ. (2558). ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วย กระบวนการเรียนรู้แบบ 4 MAT เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลการ เรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีความสามารถทางปัญญาต่างกัน. Veridian E- Journal, Slipakorn Universit, 8(2), 1704 – 1718.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2557). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- มนสิชา เปล่งเจริญศิริชัย. (2558). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนแบบผสมผสานร่วมกับ การเรียนแบบร่วมมือ. Veridian E-Journal, Slipakorn University, 8(2), 950-966.
- แววดาว บุญตา. (2558). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนและ ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 คณะช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ ที่จัดกิจกรรมเรียนแบบร่วมมือ. (รายงานวิจัย). เชียงใหม่: วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน.
- สงกรานต์ ไกยวงศ์. (2555). การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนวิชาการบัญชีเพื่อชุมชน กิจกรรม การจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- สุสัณหา ยิ้มแย้ม, อำไพ จารุวัชรพาณิชย์กุล, จันทรรัตน์ เจริญสันติ, อภิรัช อินทรางกูร ณ อยุธยา, ปิยะนุช ชูโต และ นงลักษณ์ เฉลิมสุข. (2558). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. พยาบาลสาร, 42(พิเศษ), 129-140.
- อภิชาติ อนุกุลเวช, สมสร วังษ์อยู่น้อย, สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต, สมชาย ฉัตรรัตน และ ไพฑูรย์ โพธิสาร. (2551). การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติทางเทคนิค บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์, 9(2), 1-14.
- Thorne, K. (2003). Blended learning: how to integrate online and traditional Learning. London: Kogan Page.

ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อ
ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจยานยนต์
Effects of Financial Practice Risk Management on Financial
Operational Success of Automotive business

ธีรวัฒน์ ธีวรัตน์โกสิน¹

Theerawat Thawanratphokin

Received: 5 October 2021; Revised: 26 October 2021; Accepted: 2 November 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจยานยนต์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากผู้จัดการฝ่ายการเงินของธุรกิจยานยนต์จำนวน 103 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายและการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน ด้านกิจกรรมควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวม ดังนั้นผู้จัดการฝ่ายการเงินต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของธุรกิจยานยนต์ โดยนำมาใช้ในการวางแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของบุคลากร เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแผนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรและนำวิธีการจัดการกับความเสี่ยงที่เหมาะสมมาใช้เพื่อป้องกันการสูญเสียทรัพยากรขององค์กรและส่งเสริมให้การบริหารความเสี่ยงในองค์กรมีประสิทธิภาพสูงสุด

คำสำคัญ : การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน, ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินธุรกิจยานยนต์

¹ ดร. อาจารย์ประจำ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี

Abstract

This research aimed to examine the effects of financial practice risk management on financial operational success of Automotive business. Questionnaires were used as a tool for collecting data from 103 Financial Manager of Automotive business. The statistics used for analyzing the collected data were multiple correlation analysis, simple regression, and multiple regression analysis.

The study research found that financial practice risk management on finance risk assessment, control activities, information and communication, have relationships and positive effects on the financial operational success as the overall. The director of the finance division must pay more attention financial practice risk management by adopting a plan for risk management in the financial performance of personnel in order to increase your chances of making a financial operational success, to develop a risk management plan of the organization and to manage risks appropriately so as to protection for damage of resource and stimulate of risk management in organizational efficiency.

Keywords: Financial Practice Risk Management, Financial Operational Success, Automotive business

บทนำ

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน เป็นเครื่องมือหนึ่งที่น่าสนใจในการบริหารงานในองค์กรเพื่อป้องกันความเสี่ยง และลดความผิดพลาดจากการดำเนินงานทางการเงิน หากองค์กรไม่สามารถบริหารความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้ก็จะเกิดความเสียหายต่อองค์กร ด้านแนวทางการป้องกันโอกาสที่จะเกิดความเสียหายและปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานขององค์กรโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตคอร์รัปชัน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับหน่วยงานคลังขององค์กรซึ่งการบริหารความเสี่ยงในองค์กรนับเป็นเครื่องมือที่สำคัญและมีประโยชน์ในการบริหารจัดการระบบ การควบคุมภายในทั้งนี้เพื่อจัดวางระบบการควบคุมภายในให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สิริลักษณ์ เทียงธรรม และคณะ, 2553 : 51)

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน (Financial Operational Practice Risk Management) เป็นกระบวนการในการบริหารจัดการเพื่อลดโอกาสหรือเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานทางการเงินทุกขั้นตอน โดยครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ

กระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และบุคลากรในการปฏิบัติงาน (นิรภัย จันทรสวัสดิ์, 2551 : 21) ทั้งนี้ การนำหลักการบริหารความเสี่ยงตามหลักการ COSO ERM มาเป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรที่ปฏิบัติงานทางการเงิน ซึ่งการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร (Environment of Organization) 2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (Objective and Goal) 3) ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงงานการเงิน (Finance Risk Event Identification) 4) ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน (Finance Risk Assessment) 5) ด้านกิจกรรมการตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response Activities) 6) ด้านกิจกรรมการควบคุม (Control Activities) 7) ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน (Information and Communication) และ 8) ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล (Monitoring and Evaluation) (สิริลักษณ์ เทียงธรรม, 2553 : 84) ดังนั้น การนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน มาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการองค์กรในหน่วยงานการเงินของบริษัท การศึกษาก็จะทำให้ภาระงานที่ปฏิบัติอยู่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของบริษัท การศึกษา ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินขององค์กรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน (Financial Operational Success) เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของธุรกิจยานยนต์ซึ่งบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ การนำเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมาช่วยเสริมในการบริหารจัดการในธุรกิจยานยนต์ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียจากการดำเนินงานทางการเงินในขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ และป้องกันความเสียหายของทรัพยากรในองค์กรและทำให้บุคลากรในหน่วยงานการเงินของธุรกิจยานยนต์เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2547 : 27) โดยการนำเอาเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินขององค์กรมาใช้ เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินซึ่งมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Achieving Goals and Objectives) 2) ด้านลดโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน (Decreasing Chances of Operational Loss) 3) ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร (Protection for Damage of Resource) และ 4) ด้านการสร้างเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน (Confident of Operational) (เจนเนตร มณีนาถ, 2548: 9-14) ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินจะช่วยให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท การศึกษามากยิ่งขึ้น

ธุรกิจยานยนต์ (Automotive business) เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมใหญ่ที่มีความสำคัญอย่างมากในภาคธุรกิจของโลก ความต้องการในอุตสาหกรรมยานยนต์ในปัจจุบันมีเพิ่มมากขึ้นจากเดิม ยกตัวอย่างเช่น, รถยนต์มีการแบ่งระดับขั้นที่มากขึ้นและลึกลงไปถึงรายละเอียด ตั้งแต่หน้าหนักไป

จนถึงความปลอดภัยและความทนทาน. ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ผลิตยานยนต์และผู้จัดส่งวัตถุดิบยังต้องตอบสนองต่อความต้องการที่มากขึ้นเหล่านั้น ภายใต้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่มีอยู่ให้มีความปลอดภัยขึ้นและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในสถานที่ทำงาน เพื่อสร้างความมั่นใจว่าสถานที่ทำงานน่าอยู่สำหรับบุคลากรและตรงตามมาตรฐานของอุตสาหกรรมยานยนต์ เราต้องควบคุมควันและละอองน้ำมันที่เกิดจากการเชื่อม, การตัด, การเจียร. เรานำเสนอทางออกที่ทำให้สถานที่ทำงานเผชิญกับสภาวะควันจากการเชื่อมและตัดด้วยเลเซอร์ให้อยู่ภายใต้ระดับที่กฎหมายกำหนด, สอดคล้องกับหลักมาตรฐานสากล (บริษัท นิสสันดีเซล (ประเทศไทย) จำกัด. 2561)

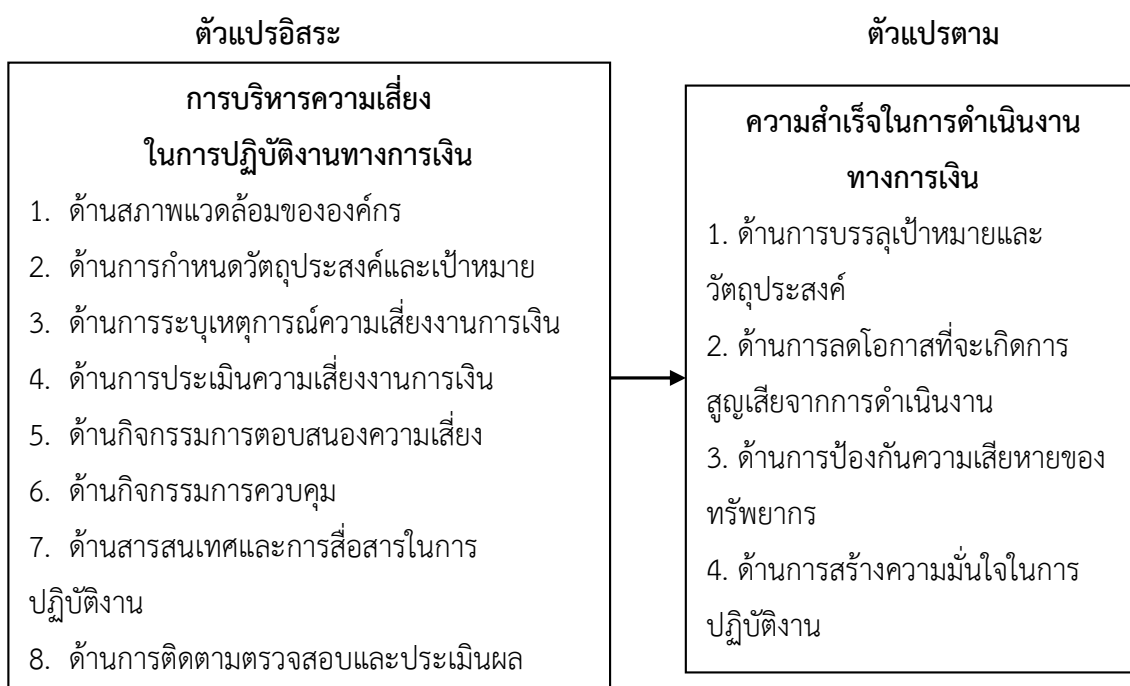
จากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจยานยนต์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทดสอบผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจยานยนต์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระและมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

วิธีการดำเนินการวิจัย

กระบวนการและวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้จ่ายการฝากการเงินของธุรกิจยานยนต์จำนวน 121 คนในเขตนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 121 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา 76 ฉบับ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามถึงผู้จ่ายการฝากการเงินของบริษัทในธุรกิจยานยนต์กลุ่มเดิมที่ยังไม่ตอบอีกครั้งได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา จำนวน 27 ฉบับ รวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ทั้งหมดจำนวนทั้งสิ้น 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.12 เมื่อเปรียบเทียบกับแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ตามทฤษฎีของ Aaker, Kumer, and Day (2001) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงถือว่ายอมรับได้

การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กรประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและวิธีการบริหารงานบุคคล รวมทั้งการกำหนดโครงสร้างองค์กรและความรับผิดชอบของพนักงานอย่างชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการปฏิบัติงาน 2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินงานตามภารกิจให้มีความสอดคล้องกับการกำหนดแผนบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินเพื่อให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานทางการเงินเป็นไปในทิศทางเดียวกันได้ 3) ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงงานการเงิน ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคที่มาจากภายนอกองค์กร เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการระบุความเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกองค์กรและหาแนวทางป้องกันการปฏิบัติงานทางการเงิน 4) ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการวิเคราะห์ถึงเหตุการณ์ที่อาจจะทำให้การปฏิบัติงานทางการเงินประสบกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรและหาแนวทางแก้ไขและปรับปรุงภารกิจให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน 5) ด้านกิจกรรมการตอบสนองความเสี่ยง ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการพิจารณาเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับปัญหาการปฏิบัติงานทางการเงินเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับการปฏิบัติงานทางการเงิน 6) ด้านกิจกรรมการควบคุมประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการวางแผนควบคุมความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินและการมีกระบวนการที่ทำให้ผู้บริหารมีความมั่นใจเมื่อต้องการนำข้อมูลไปใช้ 7) ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับระบบข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการตัดสินใจได้

ทันเวลาและการสื่อสารระหว่างการปฏิบัติงานในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ และ 8) ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล ประกอบด้วย 4 คำถามโดยครอบคลุมเกี่ยวกับการประเมินผลวิธีการจัดการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานและการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนเพื่อนำมาพัฒนาระบบงาน

ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน เป็นตัวแปรตามซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ประกอบด้วย 3 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการนำแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมาช่วยให้องค์กรการบรรลุเป้าหมายตามภารกิจและแผนการปฏิบัติงานทางการเงิน 2) ด้านการลดโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน ประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการลดเหตุการณ์ หรือปัจจัยที่ทำให้เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงานในองค์กรโดยนำเอามาบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมาใช้ 3) ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร ประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการวางแผนการใช้ทรัพยากรในองค์กรและการจัดกิจกรรมควบคุมในการปฏิบัติงานทางการเงินให้เป็นไปตามแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินตามขั้นตอนที่กำหนด และ 4) ด้านการสร้างเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการกำกับดูแลการดำเนินงานเพื่อให้สามารถป้องกันความเสียหายและการทุจริตจากการปฏิบัติงานทางการเงินและสามารถพัฒนาระบบการบริหารจัดการทางการเงิน เพื่อให้ผลการดำเนินงานทางการเงินที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

คุณภาพของเครื่องมือวัด

ผู้วิจัยมีการทดสอบความเที่ยงตรงโดยผ่านการพิจารณาเนื้อหาข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญและหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.574-0.837 และความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.644-0.838 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978 : 245) ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ และการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.775-0.926 และความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.741-0.895 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally and Bernstein (1994) ได้นำเสนอว่า การทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เกินกว่า 0.70 เป็นค่าที่ยอมรับได้

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบริการความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมของธุรกิจยานยนต์ ซึ่งเขียนสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการ FOS} = \beta_0 + \beta_1\text{FEO} + \beta_2\text{FOG} + \beta_3\text{FRE} + \beta_4\text{FRA} + \beta_5\text{FAA} + \beta_6\text{FCT} + \beta_7\text{FIC} + \beta_8\text{FME} + \epsilon$$

เมื่อ	FOS	แทน	ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน
	FEO	แทน	การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร
	FOG	แทน	การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
	FRE	แทน	การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงงานการเงิน
	FRA	แทน	การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน
	FAA	แทน	การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านกิจกรรมตอบสนองความเสี่ยง
	FCT	แทน	การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านกิจกรรมการควบคุม
	FIC	แทน	การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน
	FME	แทน	การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล

ผลการวิจัย

ตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินโดยรวมและเป็นรายด้านของธุรกิจยานยนต์

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน (FNT)	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร (FEO)	4.16	0.56	มาก*
2. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (FOG)	4.05	0.60	มาก*
3. ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงงานการเงิน (FRE)	3.99	0.65	มาก*
4. ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน (FRA)	3.94	0.64	มาก*
5. ด้านกิจกรรมการตอบสนองความเสี่ยง (FAA)	3.97	0.68	มาก*
6. ด้านกิจกรรมการควบคุม (FCT)	4.04	0.59	มาก*
7. ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน (FIC)	3.89	0.69	มาก*
8. ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล (FME)	3.99	0.64	มาก*
โดยรวม	4.00	0.53	มาก*

*ค่าเฉลี่ย = 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

จากตาราง 1 พบว่า ผู้จัดการฝ่ายการเงินของธุรกิจยานยนต์ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินโดยรวม ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงงานการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน ด้านกิจกรรมการตอบสนองความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงานและด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล อยู่ในระดับมาก

ตาราง 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมและเป็นรายด้านของธุรกิจยานยนต์

ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน (FOS)	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ (AGO)	4.00	0.54	มาก*
2. ด้านการลดโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน (DCO)	3.88	0.58	มาก*
3. ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร (PDR)	3.93	0.62	มาก*
4. ด้านการสร้างเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน (CFO)	4.03	0.66	มาก*
โดยรวม	3.96	0.53	มาก*

*ค่าเฉลี่ย = 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

จากตาราง 2 พบว่า ผู้จัดการฝ่ายการเงินของธุรกิจยานยนต์ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ด้านการลดโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร ด้านการสร้างเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก

ตาราง 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมของธุรกิจยานยนต์

ตัวแปร	FOS	FEO	FOC	FRE	FRA	FAA	FCT	FIC	FME	VIF
ค่าเฉลี่ย	3.96	4.16	4.05	3.99	3.94	3.97	4.04	3.89	3.99	
S.D.	0.53	0.56	0.60	0.65	0.64	0.68	0.59	0.69	0.64	
FOS		0.562*	0.675*	0.691*	0.758*	0.669*	0.787*	0.717*	0.752*	
FEO			0.793*	0.620*	0.572*	0.599*	0.519*	0.449*	0.535*	2.954
FOC				0.772*	0.717*	0.624*	0.630*	0.515*	0.572*	4.491
FRE					0.802*	0.646*	0.667*	0.589*	0.684*	3.980
FRA						0.782*	0.717*	0.530*	0.705*	4.933
FAA							0.687*	0.570*	0.725*	3.341
FCT								0.764*	0.734*	3.688
FIC									0.763*	3.360
FME										3.860

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจเกิดเป็นปัญหา Multicollinearity ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน มีค่าตั้งแต่ 2.954-4.933 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10

ตาราง 4 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมของธุรกิจยานยนต์

การบริหารความเสี่ยงในการ ปฏิบัติงานทางการเงิน	ความสำเร็จในการดำเนินงานทาง การเงิน		t	p- Value
	สัมประสิทธิ์การ	ความคลาด		
	ถดถอย	เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.565	0.228	2.474	0.015*
ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร (FEO)	0.017	0.084	0.206	0.838
ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และ เป้าหมาย (FOG)	0.137	0.097	1.420	0.159
ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงงาน การเงิน (FRE)	-0.063	0.085	0.742	0.460
ด้านการประเมินความเสี่ยงงาน การเงิน (FRA)	0.290	0.096	3.033	0.003*
ด้านกิจกรรมการตอบสนองความเสี่ยง (FAA)	-0.059	0.074	0.796	0.428
ด้านกิจกรรมการควบคุม (FCT)	0.218	0.090	2.435	0.017*
ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการ ปฏิบัติงาน (FIC)	0.168	0.073	2.300	0.024*
ด้านการติดตามตรวจสอบและ ประเมินผล (FME)	0.143	0.084	1.698	0.093
F = 35.285 p = 0.000 AdjR ² = 0.729				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4 พบว่า 1) การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงินมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากรและ ด้านการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน 2) การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านกิจกรรมการควบคุม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ และ 3) การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมและเป็นรายด้านได้แก่ ด้านการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

1. ผู้จัดการฝ่ายการเงินของธุรกิจยานยนต์ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินโดยรวม ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงงานการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน ด้านกิจกรรมการตอบสนองความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงานและด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการมีการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมีความสำคัญต่อหน่วยงานการเงิน ของธุรกิจยานยนต์ ซึ่งผู้บริหารและคณะกรรมการต้องให้ทำการวางแผนและกำหนดนโยบายของบริษัทฯให้ชัดเจนเพื่อให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานทางการเงินของหน่วยงานเข้าใจกระบวนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน เพื่อเป็นการป้องกันทรัพย์สินและลดมูลเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหายในอนาคตต่อองค์กรให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ รวมทั้งเพิ่มโอกาสให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินขององค์กร สอดคล้องกับ แนวคิด ของ COSO ERM: The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission Enterprise risk management (2007 : 4) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ปฏิบัติโดยคณะกรรมการ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในองค์กร เพื่อช่วยในการกำหนดกลยุทธ์และดำเนินงาน โดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้รับการออกแบบเพื่อให้สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อองค์กร และสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรสามารถยอมรับได้ เพื่อให้ได้รับความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในการบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

2. ผู้จัดการฝ่ายการเงินของธุรกิจยานยนต์ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ด้านการลดโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร ด้านการสร้างความมั่นใจ

ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและคำนึงถึงผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทฯ เพราะจะส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ที่มีส่วนได้เสียต่อองค์กรและผู้บริหารจะนำผลการดำเนินงานทางการเงิน ไปใช้ในการวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและพัฒนาองค์กรให้บรรลุตามนโยบายและเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ มนชยา สภานุชาติ (2554 : 35) กล่าวว่า ความสำเร็จในการดำเนินงาน เป็นการบริหารจัดการให้องค์กรมีผลการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งนำมาถึงความสำเร็จให้องค์กรสามารถปรับปรุงและพัฒนาให้สู้กับคู่แข่งในตลาดจนเกิดความยั่งยืนของธุรกิจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชาญ แสงสุขวาว (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงานของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย พบว่า ผู้บริหารธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ในประเทศไทย มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงสมัยใหม่โดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ด้านการสร้างความมั่นคงและลดความผันผวนของรายได้ ด้านการลดโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียจากการดำเนินงานด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ด้านการสนับสนุนการวางแผนภายใน และด้านการแก้ไขปัญหาได้ทันการ และผู้บริหารธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเจริญเติบโตของยอดขาย ด้านการเจริญเติบโตของกำไรด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของธุรกิจ และด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร

3. ความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมของธุรกิจยานยนต์ คือตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจเกิดเป็นปัญหา Multicollinearity ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน มีค่าตั้งแต่ 2.954-4.933 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006 : 585)

4. ความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมของธุรกิจยานยนต์ 1) การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงินมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากรและ ด้านการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจาก การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน ช่วยให้ องค์กรสามารถวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยง ในหน่วยงานการเงิน เพื่อใช้ในการพิจารณาและ จัดอันดับความสำคัญของปัญหาที่มีอยู่โดยประเมินจากโอกาสและผลกระทบ และช่วยให้สามารถ

ดำเนินการตามแผนการจัดการความเสี่ยงและสร้างความมั่นใจว่าแผนการบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพ และเตรียมพร้อมกับการวางแผนมาตรการสำรองไว้ เพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันความผิดพลาดจากการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของจริยา แม้นญาติ (2557 : บทคัดย่อ) พบว่าการบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการติดตามประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา นอกจากนี้ การบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ ด้านการประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา ทั้งนี้การบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์สามารถนำไปใช้ในการวางแผน กำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุม และลดการสูญเสียและโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร ส่งผลให้องค์กรมีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2) การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านกิจกรรมการควบคุม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวม และเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านกิจกรรมการควบคุมช่วยให้องค์กรสามารถลดหรือควบคุมความเสี่ยง และสร้างความมั่นใจว่ากิจกรรมที่กำหนดขึ้น ในองค์กรสามารถจัดการกับความเสี่ยงได้อย่างถูกต้อง และทำให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุตามเป้าหมาย ป้องกันและลดระดับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร พึ่งพรพรหม (2557 : บทคัดย่อ) พบว่าการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน ด้านการควบคุมความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพองค์กรโดยรวม ด้านประสิทธิผลในการดำเนินงาน และด้านความเชื่อถือทางการเงินสำหรับการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน ด้านการติดตามทบทวนความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพองค์กรโดยรวมและด้านความคุ้มค่า 3) การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวมและเป็นรายด้านได้แก่ ด้านการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปพิจารณาในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงตามกรอบและขั้นตอนของการปฏิบัติที่องค์กรกำหนดขึ้นเพื่อให้องค์กรมีระบบสารสนเทศ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและสามารถรายงานข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญจากระบบในระดับหน่วยงาน แผนก ฝ่าย ได้อย่างรวดเร็วชัดเจนถูกต้อง และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริหารในการรายงานผลการดำเนินงานทางการเงินตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและพัฒนาระบบการบริหารจัดการทางการเงินขององค์กรอย่างต่อเนื่อง

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน ดังนั้น ผู้บริหารและผู้จัดการฝ่ายการเงินของธุรกิจยานยนต์ต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน โดยมีการวางแผนการบริหารความเสี่ยงและกำหนดกรอบและนโยบายการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน รวมทั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้บริหารธุรกิจยานยนต์และบุคลากรในหน่วยงานการเงินเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันและนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแผนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรรวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการป้องกันการสูญเสียทรัพยากรขององค์กร มีกระบวนการประเมินความเสี่ยง การควบคุมกิจกรรมเพื่อลดความเสี่ยงและการนำระบบสารสนเทศในการปฏิบัติงานมากขึ้นเพื่อส่งเสริมให้การบริหารความเสี่ยงในองค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการศึกษาผลกระทบหรือปัจจัยอื่น ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาใช้ในการวางแผนป้องกัน แก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างในการดำเนินงานขององค์กรและนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร
2. ควรมีการวิจัยเพิ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยเก็บข้อมูลทั้งหมดของธุรกิจยานยนต์ เช่น วิทยาลัยเอกชนและวิทยาลัยชุมชน เพื่อให้การวิจัยมีความน่าเชื่อถือ ถูกต้อง และมีความชัดเจนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จรรยา แม้นญาติ. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ บข.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2551). กรอบโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเชิงบูรณาการแนวทางปฏิบัติ (พิมพ์ ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- นิรภัย จันทร์สวัสดิ์. (2551). การบริหารความเสี่ยงจากภาคทฤษฎีสู่ปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สุตรไฟศาล.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- ศิริพร พึ่งพรพรม. (2557). ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินที่มีต่อประสิทธิภาพองค์กรของธุรกิจส่งออกข้าวหอมมะลิในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจมหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักกำกับและพัฒนการตรวจสอบภาครัฐ. (2555). แนวทางการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ พ.ศ. 2555. กรมบัญชีกลาง : กระทรวงการคลัง.
- _____ (2558). มอบตัวแล้ว กิตติศักดิ์ต้องหาคดีโกงเงินสจล.[206719]. คมชัดลึก. ค้นเมื่อ 23 กรกฎาคม 2559, จาก <http://www.komchadluek.net/news/crime>.
- Aaker, D.A., Kumar, V., & Day, G. S. (2001). **Marketing research (7th ed.)**. New York : John Wiley and Sons.
- Committee of Sponsoring Organizationns of the Traedway Commisssion. (2007). **Enterprise risk management-integrated framework**. Retrieved from <http://www.COSO.org/plblications.html>.
- McLauhlin, J. (2013). **Operational risk management is critical to bank success**. *The Risk Management Association Journal*, 1, 56-59.
- Nunnally, J. C. (1978). **Psychometric theory (2nd ed.)**. New York : McGraw-Hill.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). **Psychometric theory (3rd ed.)**. New York : McGraw-Hill.

วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น ISSN 2651-1509

การบริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
School Management and Effectiveness of the Schools under Nongbua
Lamphu Primary Educational Service Area Office 2

ศรียาพร ชมภูพูน¹ และอดิสร ศรีเมืองบุญ²
Sarunyapron Chomphupuen and Adisorn Srimuangbun

Received: 9 October 2021; Revised: 29 October 2021; Accepted: 5 November 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 2) ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 และ 3) ศึกษาเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 278 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.512$)

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของโรงเรียน

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต Email : phai.sarunyapon@gmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

Email : adisornsrin@yahoo.co.th

Abstract

The objectives of this research were 1) to study school management under Nongbua Lampau Primary Educational Service Area Office 2, 2) to study effectiveness of the schools under Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 2, and 3) to study relationship between school management and effectiveness of the schools under Nongbua Lampau Primary Educational Service Area Office 2. The samples were 278 teachers of the academic year 2020. The instruments used for this research, were 5 rating scales questionnaires on school management and the effectiveness of the schools with the reliability of 0.82. The statistics used for data analysis, included percentage, mean, standard deviation and Pearson correlation coefficient. The result of findings was as follows: 1) for overall of school management was at a high level, 2) for overall on the effectiveness of the schools was at a high level and 3) the relationship between school management and the effectiveness of the schools was found that the positive relationship was at a moderate level, and was on statistical significance at .01 ($r=.512$).

Keywords: School Management and Effectiveness of the Schools

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการสำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคม บูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีให้วัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม เป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสามารถพึ่งตนเองและพึ่งกันเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ ซึ่งเป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคน ให้เป็น “คนดี คนเก่งและมีความสุข” โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคณะตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะคุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ใน

สังคมได้อย่างเป็นปกติสุขและมีความสุข การจัดการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำสูงในหลายๆ ด้าน จึงจะสามารถบริหารงานในภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ จะเห็นได้จากการวิจัยสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดคุณลักษณะในการเป็นผู้นำ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อการบริหารและการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษาโดยรวมเป็นอย่างมาก (ธีระ รุญเจริญ, 2550 : 16)

ปัจจัยที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้ในโรงเรียน คือ ระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ การจัดการศึกษาจึงควรส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้นำหลัก มีภาระหน้าที่ คือ เป็นผู้นำทางการศึกษา รับผิดชอบการบริหารงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการทั้ง 4 ด้านคือ 1) ด้านวิชาการ งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) ด้านงบประมาณ การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการให้มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยยึดหลัก การบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริหารมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเพื่อส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน 3) ด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวมีอิสระภายใต้กฎระเบียบและเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ด้านการบริหารทั่วไป การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับ การจัดบริหารองค์การให้บริการ บริหารงานอื่นๆ บรรลุตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนา

สถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนร่วมกันทำงาน จนทำให้นักเรียนใฝ่รู้ รักการอ่าน และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (ธีระ รุญเจริญ, 2550 : 16)

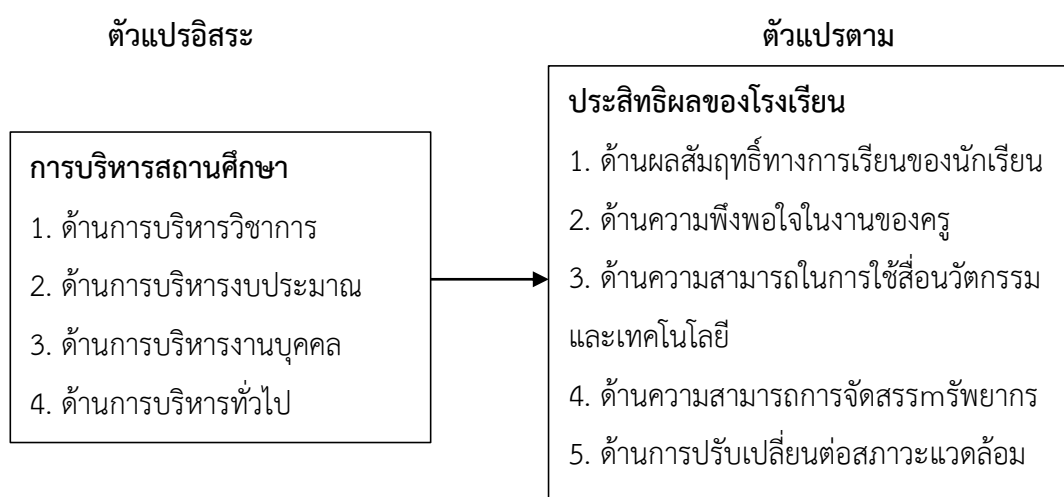
การบริหารสถานศึกษามีเป้าหมายสำคัญให้เกิดประสิทธิผลนั้นต้องอาศัยความทุ่มเทพยายามในทุกด้านจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ต้องอาศัยความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ต้องอาศัยเป้าหมายที่ชัดเจน และท้าทาย ต้องอาศัยทรัพยากรที่เพียงพอและมีคุณภาพ ต้องอาศัยความมีวิสัยทัศน์ ซึ่งจะต้องเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการสอนเทคโนโลยี ต้องอาศัยภาวะความเป็นผู้นำทั้งของผู้บริหารสถานศึกษาและของคณะครู ต้องอาศัยบรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือและไว้วางใจซึ่งกันและกันที่สำคัญก็คือ ต้องอาศัยหลักการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นทิศทางของการพัฒนา ที่ถูกต้องถูกทิศทาง ซึ่งถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา (วิโรจน์ สารรัตน์, 2549 : 38) การดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิผลถือเป็นความสามารถในการบริหารดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนจนเกิดผลลัพธ์ที่ทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน ความสามารถของโรงเรียนในการดำเนินการให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนตั้งไว้ ประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความพึงพอใจในงานของบุคลากร สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการจัดสรรทรัพยากร และการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อม (Hoy and Miskel, 2005 : 398) สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเป็นองค์ประกอบสำคัญ อยู่ภายใต้ระเบียบข้อจำกัดการบริหารโรงเรียน โดยเป็นแนวทางที่ช่วยให้การปฏิบัติงานของผู้บริหารสามารถบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนด

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 และกำลังศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และสามารถเป็นแนวทางในการบริหารงานด้านต่างๆ ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,027 คน จาก 102 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 278 คน จาก 102 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Mogan, 1970 : 607-610) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) การบริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยพิจารณาจากกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุดรธานี กำหนดเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 เป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert Scale)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 เป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert Scale)

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนจากเอกสาร หนังสือ ตำรา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบตรวจสอบรายการ

3.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา นิยามศัพท์เฉพาะ มากำหนดขอบเขตของเนื้อหาเพื่อสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

3.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำชี้แนะแล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษา (Wording) ให้ครอบคลุมรายละเอียดในแต่ละด้าน แล้วนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ปรากฏว่าข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1 และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดย

นำไปวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) คำนวณโดยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อให้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.82

3.7 ปรับปรุงและตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำแบบสอบถามที่ได้ไปเก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ให้ครูกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

4.3 ผู้วิจัยประสานงานขอรับแบบสอบถามคืน และติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับด้วยตนเอง

4.4 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับจากกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้ทำการวิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ คือ การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ผู้ทำการวิจัยตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์มีความสมบูรณ์ทุกชุดจากนั้นผู้วิจัยได้นำมากำหนดรหัสข้อมูล บันทึกข้อมูล และโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย โดยมีสถิติที่สำคัญ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ทำการบันทึก และวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลการวิเคราะห์มาแปลความหมายตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 101) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ทำการบันทึก และวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลการวิเคราะห์มาแปลความหมายตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 101) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีผลสำเร็จอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีผลสำเร็จอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีผลสำเร็จอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีผลสำเร็จอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีผลสำเร็จอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 316) แปลความหมาย ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 - 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31 – 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 – 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient)

6.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) แบบเพียร์สัน Pearson's Product Moment Correlation (r)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวม

การบริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการบริหารวิชาการ	4.41	0.26	มาก
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.34	0.35	มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.56	0.37	มากที่สุด
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.44	0.38	มาก
โดยภาพรวม	4.43	0.20	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X}=4.56$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{X}=4.44$) และด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X}=4.41$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X}=4.34$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวม

ประสิทธิผลของโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.44	0.31	มาก
2. ด้านความพึงพอใจในงานของครู	4.42	0.36	มาก
3. ด้านความสามารถในการใช้สื่อวัตกรรม และเทคโนโลยี	4.39	0.36	มาก
4. ด้านความสามารถการจัดสรรทรัพยากร	4.62	0.43	มากที่สุด
5. ด้านการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อม	4.59	0.37	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.48	0.24	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความสามารถการจัดสรรทรัพยากร ($\bar{X}=4.62$) รองลงมา คือ ด้านการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อม ($\bar{X}=4.59$) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ($\bar{X}=4.44$) และด้านความพึงพอใจในงานของครู ($\bar{X}=4.42$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี ($\bar{X}=4.39$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวม

การบริหารสถานศึกษา	ประสิทธิผลของโรงเรียน (Y_{tot})			
	Pearson Correlation	P-value	ระดับความสัมพันธ์	ทิศทางความสัมพันธ์
1. ด้านการบริหารวิชาการ (X_1)	.189**	.002	ต่ำ	ทางบวก
2. ด้านการบริหารงบประมาณ (X_2)	.311**	.000	ปานกลาง	ทางบวก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล (X_3)	.556**	.000	ปานกลาง	ทางบวก
4. ด้านการบริหารทั่วไป (X_4)	.168**	.005	ต่ำ	ทางบวก
การบริหารสถานศึกษา (X_{tot})	.512**	.000	ปานกลาง	ทางบวก

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปรากฏว่า โดยภาพรวมทั้งหมดค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษา (X_{tot}) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับประสิทธิผลของโรงเรียน (Y_{tot}) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.512$) โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ด้านการบริหารงานบุคคล (X_3) กับ ประสิทธิผลของโรงเรียน (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง ($r=.556$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงบประมาณ (X_2) กับ ประสิทธิผลของโรงเรียน (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง ($r=.311$) และด้านการบริหารวิชาการ (X_1) กับ ประสิทธิผลของโรงเรียน (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันทางบวก

ในระดับต่ำ ($r=.189$) ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารทั่วไป (X_4) กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับต่ำ ($r=.168$)

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ ต้องพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน และการประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ (2555) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความสามารถการจัดสรรทรัพยากร ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ได้มีการจัดสรรทรัพยากรทุกด้านให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง โดยการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ (2555) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกสรรค์ รอดย้อย และพรเทพ ฐิพัฒน์ (2560) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปรากฏว่า โดยภาพรวมทั้งหมด ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษา (X_{tot}) มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับประสิทธิผลของโรงเรียน (Y_{tot}) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.512$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ (2555) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่าโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอกสารอ้างอิง

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพฯ : ฐานบัณฑิต.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : แอล. ที. เพรส จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 10 ฉบับปรับปรุงใหม่**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ. (2555). **การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2549). **การบริหารการศึกษา : หลักการ และทฤษฎี**. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธ์.
- เสกสันต์ รอดย้อย และพรเทพ ฐิ์แผน. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 กันยายน 2560.
- Hoy ,Wayne K.and Miskel ,C.G. (2005). **Educational Administration : Theory, Research and Practice**. 7th ed. New York : The McGraw-Hill Companies.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.

พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยว
ทางรถไฟ เส้นทาง กรุงเทพ-หัวหิน ช่วงสถานการณ์โควิดไวรัส
Behavior and Satisfaction of Thai Tourists on the Bangkok-Hua Hin
Railway Travel During the coronavirus situation

พรรณปพร จันทร์ฉาย¹ และ ธนกฤษ สุวรรณ²
Punnapaporn Chanchai and Thanakit Suwan

Received: 20 October 2021; Revised: 29 October 2021; Accepted: 21 November 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวทางรถไฟเส้นทาง กรุงเทพ-หัวหิน ช่วงสถานการณ์โควิดไวรัส 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวทางรถไฟเส้นทาง กรุงเทพ-หัวหิน ช่วงสถานการณ์โควิดไวรัส โดยวิธีการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด โดยเลือกตามความสะดวก (Convenience Sampling) กับนักท่องเที่ยวชาวไทยบริเวณโดยรอบสถานีรถไฟบางซื่อและสถานีหัวหิน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ทดสอบโดยใช้ T-test และ F-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 234 คน (ร้อยละ 58.50) เพศชาย จำนวน 166 คน (ร้อยละ 41.50) มีอายุระหว่าง 20-29 ปี จำนวน 167 คน (ร้อยละ 41.80) รองลงมาคือ อายุ 30-39 ปี จำนวน 91 คน (ร้อยละ 22.80) การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 208 คน (ร้อยละ 52.00) มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท จำนวน 109 คน (ร้อยละ 27.30) รองลงมาคือ พนักงานของรัฐ จำนวน 81 คน (ร้อยละ 20.30) และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001-30,000 บาทจำนวน 126 คน (ร้อยละ 59.00) รองลงมาคือ 10,001- 20,000 บาทจำนวน 119 คน (ร้อยละ 85.00)

¹ อาจารย์ประจำสาขาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี E.Mail : P-Chanchai99@hotmail.com

² อาจารย์คณะศิลปศาสตร์ สาขาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศพบว่าวัตถุประสงค์ที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางไปอำเภอหัวหินโดยรถไฟ พบว่า เพื่อการท่องเที่ยว/พักผ่อน จำนวน 181 คน (ร้อยละ 45.20) ความถี่ใช้บริการโดยรถไฟ 2-10 ครั้งต่อปี จำนวน 325 คน (ร้อยละ 81.20) บุคคลที่เดินทางไปด้วย คือ เพื่อน จำนวน 201 คน (ร้อยละ 50.20) เวลาที่เลือกใช้ในการเดินทาง ช่วง 8.00-12.00น. จำนวน 188 คน (ร้อยละ 47.00)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวทางรถไฟเส้นทาง กรุงเทพ-หัวหิน ช่วงสถานการณ์โควิด-19 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ที่ 3.70 (0.43) โดยด้านความปลอดภัย มาเป็นอันดับหนึ่งที่ 3.98 (0.58) รองลงมาคือด้านการบริการอยู่ที่ 3.87 (0.71) รองลงมาคือด้านด้านการนำเสนอลักษณะทางกาย อยู่ที่ 3.66 (0.56) รองลงมาคือด้านคุณลักษณะของสถานี อยู่ที่ 3.60 (0.64) และด้านบุคลากร มีความพึงพอใจปานกลางอยู่ที่ 3.37 (0.66)

คำสำคัญ : นักท่องเที่ยวชาวไทย, พฤติกรรมนักท่องเที่ยว, ความพึงพอใจ, การท่องเที่ยวทางรถไฟ

Abstract

This research aimed to 1) to study the personal factors of tourists, 2) to study the behavior of Thai tourists on the railway travel route Bangkok - Hua Hin and 3) to study the satisfaction of Thai tourists with railway travel and route Bangkok - Hua Hin during the coronavirus situation. This research method used a tool to collect data in 400 questionnaires selected by convenience sampling with Thai tourists around Bang Sue Railway Station and Hua Hin Railway Station. This research was a survey research. The statistics were used by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and testing analysis by using T-test and F-test package program.

The results showed that the majority of respondents were 234 women (58.50%), 166 men (41.50%). Aged 20-29 years was 167 people (41.80%), and followed by aged from 30-39 years is 91 people (22.80%). Education level of most samples (208 people) was bachelor degree (52.00%). Occupation of most samples (109 people) was company employees (27.30%), and followed by 81 government employees (20.30%). Monthly income of most samples was during 20,001-30,000 baht (126 people (59.00%)), and followed by 10,001- 20,000 baht (119 people (85.00%)).

The behavior of Thai tourists traveling in the country was found that the objectives for tourists to travel to Hua Hin District for tourism/ leisure: 181 people (45.20%). Frequently use by train 2-10 times per year, 325 people (81.20%). The person whom travels with, is friend (201 samples = 50.20%). Period of time traveling is between 8.00 AM -12.00 PM (188 people (47.00%)).

Satisfaction of Thai tourists with rail travel and route Bangkok - Hua Hin during the coronavirus situation, the overall satisfaction of tourists was 3.70 (0.43). Security came first at 3.98 (0.58), followed by service at 3.87 (0.71), followed by the presentation of physical appearance at 3.66 (0.56), followed by the characteristics of the station at 3.60 (0.64), and about staffs: there was moderate satisfaction at 3.37 (0.66).

Keywords: Thai Tourists, Tourist Behavior, Satisfaction, Rail Tourism

บทนำ

การเดินทางโดยรถไฟสำหรับชาวไทยมีมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานพระบรมราชานุมัติให้กระทรวงโยธาธิการว่าจ้าง มีสเตอร์ จี. มูเร แคมป์เบลล์ สร้างทางรถไฟหลวงจากกรุงเทพถึงนครราชสีมา เป็นสายแรก และได้เสด็จพระราชดำเนินประกอบพระราชพิธีกระทำพระฤกษ์ เริ่มการสร้างทางรถไฟ ณ บริเวณย่านสถานีกรุงเทพ เมื่อวันที่ 09 มีนาคม พ.ศ.2434 ต่อมาในปี พ.ศ.2439 การก่อสร้างทางรถไฟสาย กรุงเทพฯ - นครราชสีมา สำเร็จบางส่วนพอที่จะเปิดการเดินทางได้ ดังนั้นในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2439 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพระราชพิธีเปิดการเดินทางไฟระหว่าง สถานีกรุงเทพ - ออยุธยา ระยะทาง 71 กิโลเมตร และเปิดให้ประชาชนเดินทางไปมาระหว่าง กรุงเทพ - ออยุธยา ได้ตั้งแต่วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ.2439 ซึ่งในระยะแรกเดินขบวนรถขึ้นลงวันละ 4 ขบวน มีสถานีรวม 9 สถานี คือ สถานีกรุงเทพ บางซื่อ หลักสี่ หลักหก คลองรังสิต เชียงราก เชียงรากน้อย บางปะอิน และกรุงเก่า ซึ่งการรถไฟฯ ได้ถือเอา " วันที่ 26 มีนาคม " เป็นวันสถาปนากิจการรถไฟ สืบมาจนถึงปัจจุบัน ต่อจากนั้นก็เปิดการเดินทางต่อไปอีกเป็นระยะ ๆ จากอยุธยา ถึง แก่งคอย มวกเหล็ก ปากช่อง จนกระทั่งในปี พ.ศ.2443 การสร้างทางรถไฟสายนครราชสีมา ได้เสร็จเรียบร้อย และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดการเดินทางสายนี้ เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ.2443 รวมระยะทางจาก กรุงเทพ - นครราชสีมา ทั้งสิ้น 265 กิโลเมตร ใช้เงินในการก่อสร้างทางรถไฟสายนี้ 17,585,000 บาท เมื่อการก่อสร้างทางรถไฟสาย

แรกสำเร็จลงตามพระราชประสงค์แล้วก็ทรงพิจารณาสร้างทางรถไฟสายอื่น ๆ ต่อไป จนกระทั่งสิ้นรัชสมัยของพระองค์ พระผู้พระราชทานกำเนิดกิจการรถไฟในประเทศไทย เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2453 (การรถไฟแห่งประเทศไทย, 2561) ซึ่งปัจจุบันการรถไฟแห่งประเทศไทยได้มีการจัดรถท่องเที่ยวในช่วงพิเศษ เช่น กรุงเทพ-อยุธยา ในวันที่ 23 ตุลาคม ซึ่งตรงกับวันปิยมหาราช หรือรถไฟสายกรุงเทพ-ลพบุรี ซึ่งจะเดินรถในกรณีพิเศษนอกเหนือจากเส้นทางในเที่ยวปกติทั้งสายเหนือและสายใต้เส้นทางท่องเที่ยวทางรถไฟกรุงเทพ-หัวหิน ก็เป็นเส้นทางท่องเที่ยวทางรถไฟอีกเส้นทางหนึ่งที่คนไทยนิยมใช้ท่องเที่ยวด้วยปัจจัยหลายอย่าง เช่นราคาค่าโดยสารที่ไม่แพงมากนัก และความงดงามของสถานีรถไฟที่นักท่องเที่ยวนิยมไปถ่ายรูป ทั้งนี้ในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ไวรัสโคโรนา (Covid 19) ทำให้การรถไฟแห่งประเทศไทยหยุดเดินรถตามคำสั่งของภาครัฐเพื่อความปลอดภัย และได้กลับมาเปิดให้บริการอย่างเต็มรูปแบบอีกครั้งโดยปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยของรัฐ

สถานีรถไฟหัวหินถือว่าเป็นสถานีรถไฟที่สวยงามที่สุดในประเทศไทย ซึ่งมีสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของสถานีรถไฟแห่งนี้คือ พลับพลาพระมงกุฎเกล้าฯเป็นพลับพลาจตุรมุขสร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เดิมมีชื่อว่า พลับพลาสนามจันทร์ ตั้งอยู่ในบริเวณพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม พลับพลานี้มีไว้ในการที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ เสด็จประทับทอดพระเนตร กองเสือป่าและลูกเสือทั่วประเทศทำการฝึกซ้อมยุทธวิธีเป็นประจำทุกปี หลังจากสิ้นรัชสมัยของพระองค์ การรถไฟแห่งประเทศไทยจึงได้รื้อถอนมาเก็บไว้ เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ ทำให้นักท่องเที่ยวหลายคนนิยมนั่งรถไฟเพื่อไปชมความงามละถ่ายรูปเป็นที่ระลึก (E-magazine,2560)

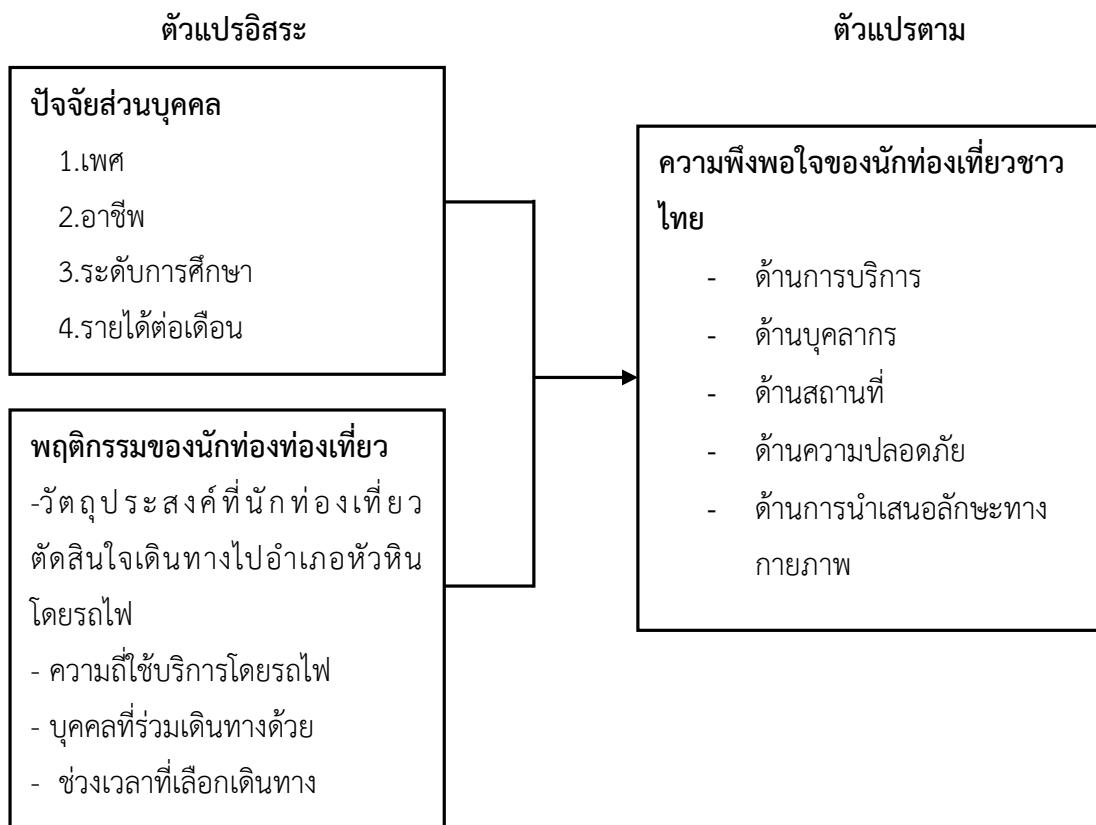
ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ทิศคตินักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวทางรถไฟเส้นทาง กรุงเทพ-หัวหิน ช่วงสถานการณ์โควิดไวรัส เพื่อนำเสนอความคิดเห็นของประชาชนโดยทั่วไปและเพื่อการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้กับการท่องเที่ยวและการรถไฟแห่งประเทศไทย และเพื่อนำสิ่งที่ได้รับมาเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวทางรถไฟเส้นทาง กรุงเทพ-หัวหิน ช่วงสถานการณ์โควิดไวรัส
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวทางรถไฟเส้นทาง กรุงเทพ-หัวหิน ช่วงสถานการณ์โควิดไวรัส

กรอบแนวคิดการวิจัย

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว 2) เพื่อศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวทางรถไฟเส้นทาง กรุงเทพฯ-หัวหิน ช่วงสถานการณ์โควิด-19 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวทางรถไฟเส้นทาง กรุงเทพฯ-หัวหิน ช่วงสถานการณ์โควิด-19 ประชากรที่ใช้ในการสำรวจครั้งนี้ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณสถานีรถไฟหัวหิน ซึ่งมีจำนวนประชากรไม่แน่นอน ผู้วิจัย จึงทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenient Sampling) โดยอาศัยตารางคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1970) จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความผิดพลาดไม่เกิน 5% เท่ากับ 400 คน โดยเป็นการแจกแบบสอบถามโดยไม่เฉพาะเจาะจง ขอบเขตแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของแบบสอบถามได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่อเดือน ลักษณะเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวทางรถไฟเส้นทาง กรุงเทพ-หัวหิน ช่วงสถานการณ์โควิด-19 ให้เลือกตามจำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวทางรถไฟเส้นทาง กรุงเทพ-หัวหิน ช่วงสถานการณ์โควิด-19

ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ดังนี้ ระดับ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด, 4 หมายถึง พึงพอใจมาก, 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง, 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย และ 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ การศึกษาจากเอกสารได้แก่ บทความทางวิชาการ รายงาน แนวความคิด ทฤษฎี วิทยานิพนธ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งปรับปรุง และดัดแปลง เพื่อสร้างกรอบแนวคิดการศึกษา
2. กำหนดขอบเขตในส่วนเนื้อหาของคำถามที่เลือกใช้ เพื่อครอบคลุมตัวแปรต่างๆ ที่ได้นำมาใช้ในการศึกษา
3. สร้างแบบสอบถามและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป
4. วิธีการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาบริเวณสถานีรถไฟบางซื่อและสถานีรถไฟหัวหินโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล
5. นำข้อมูลที่ได้มาทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 234 คน (ร้อยละ 58.50) เพศชาย จำนวน 166 คน (ร้อยละ 41.50) มีอายุระหว่าง 20-29 ปี จำนวน 167 คน (ร้อยละ 41.80) รองลงมาคือ อายุ 30-39 ปี จำนวน 91 คน (ร้อยละ 22.80) การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 208 คน (ร้อยละ 52.00) มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท จำนวน 109 คน (ร้อยละ 27.30) รองลงมาคือ พนักงานของรัฐ จำนวน 81 คน (ร้อยละ 20.30) และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง

20,001-30,000 บาทจำนวน 126 คน (ร้อยละ 59.00) รองลงมาคือ 10,001-20,000 บาทจำนวน 119 คน (ร้อยละ 85.00)

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศพบว่าวัตถุประสงค์ที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางไปอำเภอหัวหินโดยรถไฟ พบว่า เพื่อการท่องเที่ยว / พักผ่อน จำนวน 181คน (ร้อยละ 45.20) ความถี่ใช้บริการโดยรถไฟ 2-10 ครั้งต่อปี จำนวน 325 คน (ร้อยละ 81.20) บุคคลที่เดินทางไปด้วย คือ เพื่อน จำนวน 201 คน (ร้อยละ 50.20) เวลาที่เลือกใช้ในการเดินทาง ช่วง 8.00-12.00น. จำนวน 188 คน (ร้อยละ 47.00)

คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวทางรถไฟ เส้นทาง กรุงเทพ-หัวหิน ช่วงสถานการณ์โควิด-19 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ที่ 3.70 (0.43) โดยด้านความปลอดภัย มาเป็นอันดับหนึ่งที่ 3.98 (0.58) รองลงมาคือด้านการบริการอยู่ที่ 3.87 (0.71) รองลงมาคือด้านด้านการนำเสนอลักษณะทางกาย อยู่ที่ 3.66 (0.56) รองลงมาคือด้านคุณลักษณะของสถานี อยู่ที่ 3.60 (0.64) และด้านบุคลากร มีความพึงพอใจปานกลางอยู่ที่ 3.37 (0.66)

อภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 234 คน เพศชายจำนวน 166 คน มีอายุระหว่าง 20-29 ปี จำนวน 167 คน รองลงมาคือ อายุ 30-39 ปี จำนวน 91 คน การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 208 คน มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทจำนวน 109 คน รองลงมาคือ พนักงานของรัฐ จำนวน 81 คน และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001-30,000 บาทจำนวน 126 คน รองลงมาคือ 10,001- 20,000 บาทจำนวน 119 คน

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศพบว่าวัตถุประสงค์ที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางไปอำเภอหัวหินโดยรถไฟ พบว่า เพื่อการท่องเที่ยว / พักผ่อน จำนวน 181คน ความถี่ใช้บริการโดยรถไฟ 2-10 ครั้งต่อปี จำนวน 325 คน บุคคลที่เดินทางไปด้วย คือ เพื่อนจำนวน 201 คน เวลาที่เลือกใช้ในการเดินทาง ช่วง 8.00-12.00น. จำนวน 188 คน

คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวทางรถไฟ เส้นทาง กรุงเทพ-หัวหิน ช่วงสถานการณ์โควิด-19 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ที่ 3.70 โดยสรุปเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

ด้านความปลอดภัย พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในระหว่างการเดินทาง มาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือสภาพรถมีความแข็งแรงทั้งภายในและภายนอก รองลงมาคือรถไฟมีราวจับอย่างแน่นหนาและที่นั่งมีความแข็งแรง รองลงมาคือการขับรถของคนขับมีความปลอดภัย และการทำตามมาตรการป้องกัน COVID – 19 ของกระทรวงสาธารณสุขช่วงไวรัสโควิด-19 มาเป็น

อันดับสุดท้าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรัต พิริยะพัฒน์ (2543 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำงานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้เดินทางด้วยรถโดยสารประจำทางและการยอมรับของผู้เดินทางต่อระบบขนส่งสาธารณะรูปแบบกึ่งทางในกรุงเทพมหานครฯ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลและมีส่วนทำให้การบริการมีประสิทธิภาพน่าเชื่อถือต้องประกอบด้วย ยานพาหนะ อุปกรณ์ภายในและภายนอกตัวรถ รวมทั้งเครื่องมือที่เกี่ยวข้องต้องได้รับการบำรุงให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ และซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ นาเมือง (2555 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำงานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้โดยสารที่มีต่อการบริการของ สถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพ : สายใต้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างพึงพอใจในเรื่องความปลอดภัยจากการ ขับขี่ของพนักงานขับรถขณะให้บริการเป็นอันดับแรก ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังรา สมประชา และปรีชา วรรัตน์ไชย ซึ่งทำงานวิจัยเรื่อง การให้บริการของการรถไฟแห่งประเทศไทย : ศึกษากรณี เส้นทางสายใต้ (กรุงเทพฯ-หัวหิน) พบว่า ด้านปลอดภัยในบริเวณสถานี และ ความปลอดภัยในระหว่างการเดินทาง ทั้งหมดมีความพึงพอใจปานกลาง

ด้านการบริการ พบว่า มีที่นั่ง ที่วางของเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ระยะเวลาในการรอเวลา มีความเหมาะสม ห้องน้ำบนรถไฟมีความสะอาด ความสะอาดของห้องโดยสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ สะหุณิล และ กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2543 : บทคัดย่อ) ทำงานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการใช้บริการรถไฟฟ้ามหานคร สายสีส้ม พบว่า ในด้านความสะอาดสบาย นอกจากสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แล้วยังรวมถึงความปลอดภัยและความสะอาดในห้องโดยสารของขบวนรถไฟฟ้ามหานคร สายสีส้ม และสถานี ซึ่งบริษัทฯ ไม่ควรมองข้าม และงานวิจัยของของ นฤกฤต คล้ายพยัฆ และ ดร.จิตพงษ์ อัยสานนท์ (2559 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องการจัดการรูปแบบการบริการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวของการรถไฟแห่งประเทศไทย : กรณีศึกษาขบวนรถพิเศษนำเที่ยวเส้นทางรถไฟสายมรณะ พบว่า ความสะอาดของที่นั่งในขบวนรถไฟ และความสะอาดของห้องน้ำในขบวนรถไฟ อยู่ในระดับปานกลาง ทุกหัวข้อ

ด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ พบว่า มีป้ายบอกเวลาในการเดินทางที่ชัดเจน รองลงมาคือ รองลงมาคือ ช่องจำหน่ายบัตรโดยสารแสดงอยู่ในตำแหน่งที่ชัดเจน และป้ายบอกทางระหว่างสถานีมีความชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤกฤต คล้ายพยัฆ และ ดร.จิตพงษ์ อัยสานนท์ (2559 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องการจัดการรูปแบบการบริการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวของการรถไฟแห่งประเทศไทย : กรณีศึกษาขบวนรถพิเศษนำเที่ยวเส้นทางรถไฟสายมรณะ พบว่า ด้านรูปแบบการให้บริการ หัวข้อการ ติดป้ายประกาศหรือให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็ว อยู่ในระดับปานกลาง และงานวิจัยของ ยุวดี วรสิทธิ์ และเอก ชุนหัชชราชัย (2559 : บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยด้านคุณภาพบริการ และพฤติกรรมการใช้บริการรถไฟฟ้ามหานคร สายสีส้มที่มีผลต่อทัศนคติของผู้ใช้บริการในกรุงเทพมหานคร พบว่า ทางผู้ให้บริการรถไฟฟ้ามหานคร สายสีส้ม ควรมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในสถานีและขบวนรถให้สะอาด สวยงาม และทันสมัย มีการ

ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ลิฟท์ บันได ปัจจัยด้านคุณภาพบริการ และพฤติกรรมการใช้บริการรถไฟฟ้าแอร์พอร์ตเรลลิงก์ที่มีผลต่อทัศนคติของผู้ใช้บริการ พบว่า ช่องจำหน่ายบัตรโดยสาร สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ ให้มีสภาพพร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา

ด้านคุณลักษณะของสถานี พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีที่พักให้นั่งรอเพียงพอ ห้องน้ำของสถานีมีความสะอาด ร้านค้ามีความสะอาดและเพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤกฤต คล้ายพยัคฆ์ และ ดร.ชิตพงษ์ อัยสานนท์ (2559 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การจัดการรูปแบบการบริการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวของการรถไฟแห่งประเทศไทย : กรณีศึกษาขบวนรถพิเศษนำเที่ยวเส้นทางรถไฟสายมรณะ พบว่า ด้านสถานที่ตั้งของสถานีรถไฟ ขบวนรถไฟ หัวข้อความสะดวกสบายของสถานี ความสะอาดของที่พักรถโดยสารในสถานี ความสะอาดของห้องน้ำในบริเวณสถานี อยู่ในระดับปานกลาง ทุกหัวข้อ

ด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรให้การบริการดีมาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ บุคลากรแต่งกายอย่างสุภาพ รองลงมาคือบุคลากรมีความเอาใจใส่และกระตือรือร้นต่อการบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤกฤต คล้ายพยัคฆ์ และ ชิตพงษ์ อัยสานนท์ (2559 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การจัดการรูปแบบการบริการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวของการรถไฟแห่งประเทศไทย : กรณีศึกษาขบวนรถพิเศษนำเที่ยวเส้นทางรถไฟสายมรณะ พบว่า ด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ หัวข้อมีความเอาใจใส่ในการให้บริการด้วยความเต็มใจ และมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการให้บริการ เช่น ให้คำแนะนำ ตอบข้อสงสัยสร้างบรรยากาศที่ดีในการเดินทางได้เป็นต้น อยู่ในระดับปานกลาง โดยที่หัวข้อเจ้าหน้าที่ให้บริการมีบุคลิกภาพดี แต่งกายสุภาพเรียบร้อย อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ข้อเสนอแนะที่ได้คือการพัฒนาคุณภาพการบริการทางรถไฟ ซึ่งยังเป็นสิ่งที่คู่กับคนไทยทั้งเรื่องการใช้ชีวิตประจำวัน หรือเพื่อการเดินทางท่องเที่ยว ดังนั้นภาครัฐและภาคเอกชนที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจึงควรเร่งพัฒนาและรักษาคุณภาพการบริการรวมถึงการรักษามาตรฐานด้านการเดินรถไฟ ความปลอดภัยสำหรับการเดินทางทางรถไฟ และสิ่งอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าควรศึกษาด้านความพึงพอใจ หรือด้านความปลอดภัยในการเดินทางด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางบก ทางอากาศ ทางน้ำ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนหรือนักท่องเที่ยว

เอกสารอ้างอิง

การรถไฟแห่งประเทศไทย. (2561). ประวัติความเป็นมาของรถไฟไทย.

<http://www.railway.co.th/Home/Index> . สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2563

ชรัส พิริยะพัฒน์ .(2543). ความพึงพอใจของผู้เดินทางด้วยรถโดยสารประจำทางและการยอมรับของผู้เดินทางต่อระบบขนส่งสาธารณะแบบกึ่งหัวน้ำในกรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วริศรา เจริญศร. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้รถไฟฟ้าบีทีเอส.การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ยุวดี วรสิทธิ์ และ เอก ชุนหัชชาชัย. (2559). ปัจจัยทางด้านคุณภาพบริการที่มีผลต่อทัศนคติของผู้ใช้บริการรถไฟฟ้าแอร์พอร์ตเรลลิงก์ในกรุงเทพมหานคร และพฤติกรรมการใช้บริการที่มีผลต่อทัศนคติของผู้ใช้บริการรถไฟฟ้าแอร์พอร์ตเรลลิงก์ในกรุงเทพมหานคร. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร.ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 (มิถุนายน- กรกฎาคม2559).

ศิริรัตน์ สะหุณิล และ กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2543). การศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการรถไฟฟ้าบีทีเอส.วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปี ที่ 3 ฉบับที่ 4 E-magazine.(2560).สถานีรถไฟหัวหิน สถานีรถไฟที่สวยงามที่สุดในประเทศไทย .ที่มา <https://www.emagtravel.com/archive/railstation-huahin.html>. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2563.

Yamane, T. (1973). **Statistics : an introductory analysis**. New York: New York Harper and Row.

ระบบภาษีทรัพย์สิน กรณีศึกษา ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
ในประเทศไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียน
Property tax system case study of land and building tax
in Thailand and ASEAN countries

สุรีย์พร สลับสี¹

Sureeporn Salapsri

Received: 1 November 2021; Revised: 28 November 2021; Accepted: 5 December 2021

บทคัดย่อ

ในการจัดเก็บภาษีของรัฐควรอยู่บน 3 ฐานภาษี ประกอบด้วย ฐานรายได้ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นต้น ฐานการบริโภค เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต เป็นต้น และฐานทรัพย์สิน ซึ่งจะเก็บจากทรัพย์สินที่ครอบครอง ซึ่งภาษีทรัพย์สินเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประเทศ โดยประเทศส่วนใหญ่มักจะให้ภาษีทรัพย์สินเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดอัตราภาษีซึ่งมีหลายอัตราตามประโยชน์การใช้งาน โดยส่วนใหญ่เป็นที่ดินที่เป็นที่อยู่อาศัยจะถูกเก็บภาษีในอัตราที่ต่ำกว่าที่ดินเพื่อทำอุตสาหกรรมและประกอบธุรกิจเชิงพาณิชย์ และที่ดินเพื่ออยู่อาศัยเองจะถูกเก็บภาษีในอัตราที่ต่ำกว่าที่ดินที่ให้ผู้อื่นเช่า ซึ่งวัตถุประสงค์ของบทความนี้จะนำเสนอระบบภาษีทรัพย์สิน กรณีศึกษา ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในประเทศไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียน และเสนอแนวทางในการนำเอาระบบภาษีทรัพย์สินกรณีที่เป็นภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมาใช้ในบริบทของประเทศไทยด้วย

คำสำคัญ: ภาษีทรัพย์สิน, ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง, ประเทศไทย, ประเทศในกลุ่มอาเซียน

¹ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี E-mail: Sureeporn.s@dru.ac.th

Abstract

In the collection of state taxes should be on the 3 tax bases, consisting of income bases such as personal income tax, corporate income tax, etc. Consumption base such as VAT Excise tax, etc. and property base Which will be collected from the possessions Which property tax is an important source of income for the country Most countries tend to give property taxes as income for local administrative organizations. Determining the tax rate which has many rates according to the usage benefits Most of the land that is residential will be taxed at a lower rate than land for industrial purposes and commercial transactions. And the land for housing itself will be taxed at a lower rate than the land that is rented to others. The purpose of this article is to present the property tax system, case study of land and buildings tax in Thailand and ASEAN countries. And propose guidelines for implementing the property tax system in the case of land and buildings tax in Thailand context

Keywords: property tax, land and building tax, Thailand, ASEAN countries

บทนำ

ภาษีที่ดินเป็นภาษีที่อยู่บนฐานทรัพย์สิน แนวคิดหลักการของภาษีประเภทนี้คือความสามารถในการจ่ายภาษี (Ability to Pay Principle) ผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นต้องมีฐานะพอสมควร ดังนั้นจึงจะมีความสามารถในการจ่าย ยังมีทรัพย์สินมูลค่ามากก็ต้องจ่ายมาก อีกหลักการหนึ่งคือประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit Principle) ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การทำถนนและสาธารณูปโภคให้เข้าถึง ซึ่งทำให้ทรัพย์สินที่ดินมีมูลค่าสูงขึ้น ควรต้องรับภาระต้นทุนการพัฒนาไปด้วย

ซึ่งภาษีที่มีการจัดเก็บในประเทศไทยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับภาษีที่เก็บจากฐานทรัพย์สินมากที่สุดคือ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่ แต่ก็ยังมีใช้ภาษีที่จัดเก็บจากฐานทรัพย์สินอย่างแท้จริง ประกอบกับเป็นภาษีที่ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว (พ.ศ.2475 และ พ.ศ. 2508) จึงมีลักษณะที่ค่อนข้างล้าสมัย ไม่มีความเป็นปัจจุบัน ในการคิดคำนวณภาษี และไม่สามารถเป็นแหล่งรายได้ที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) การที่ประเทศไทยไม่มีการจัดเก็บภาษีจากทรัพย์สิน (ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง) ที่ประชาชนครอบครองเป็นเจ้าของ ยังส่งผลให้ไม่มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง นอกจากนี้ยังส่งผลให้เกิดการกระจายการถือครองที่ดินที่ไม่เป็นธรรมในประเทศอีกด้วย ทั้งนี้ ในปีพ.ศ.2562 สภานิติบัญญัติได้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูก

สร้าง จึงถือเป็นร่างกฎหมายสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยมีระบบการจัดเก็บภาษีจากฐานทรัพย์สินอย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์จากที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมากขึ้น และสามารถส่งผลให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมมากขึ้น หากมีการกำหนดอัตราภาษีที่เหมาะสม

การจัดเก็บภาษีที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประเทศไทย

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 เป็นกฎหมายที่บังคับใช้มาเป็นระยะเวลานานแล้ว ทำให้การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่มีปัญหาและข้อจำกัดเกี่ยวกับฐานภาษี อัตราภาษี และการลดหย่อนภาษีที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ไม่เพียงพอในการพัฒนาท้องถิ่น รัฐบาลจึงต้องจัดสรรงบประมาณเพื่ออุดหนุนเพิ่มเติม

1) ภาษีโรงเรือนและที่ดิน คือ ภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินที่ใช้ประโยชน์ต่อเนื่องไปกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ในอัตราร้อยละ 12.5 ของค่ารายปี (ค่ารายปี หมายถึง จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ)

สภาพปัญหาของการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ได้แก่ ประการแรก การคำนวณภาษีโดยใช้ฐานค่ารายปีหรือค่าเช่าต่อปีในการประเมินภาษีจึงเข้าซ้อนกับการเก็บภาษีเงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สินตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40 (5) ประการที่สอง การประเมินค่ารายปีขึ้นกับดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการกำหนดค่าเช่าที่สมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง และประการที่สาม อัตราภาษีกำหนดไว้สูงมาก คือ ร้อยละ 12.5 ของค่ารายปีหรือเทียบเท่ากับค่าเช่าเดือนครึ่ง ถือเป็นอัตราภาษีที่สูง ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการเลี่ยงภาษี

2) ภาษีบำรุงท้องที่ คือ ภาษีที่จัดเก็บจากเจ้าของที่ดิน จากฐานราคาปานกลางที่ดินและตามอัตราภาษีบำรุงท้องที่ โดยเจ้าของที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ บุคคลหรือคณะบุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือครอบครองอยู่ในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน โดยที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ พื้นที่ดินและพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือที่มีน้ำด้วย และไม่เป็นที่ดินที่เจ้าของที่ดินได้รับการยกเว้นภาษีหรืออยู่ในเกณฑ์ลดหย่อน โดยการคำนวณภาษีบำรุงท้องที่นั้น คำนวณจากการนำราคาปานกลางของที่ดินที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการจัดเก็บภาษีคูณกับอัตราภาษี

สภาพปัญหาของการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ ประการแรก ฐานภาษีไม่เป็นปัจจุบัน เนื่องจากปัจจุบันยังคงใช้ราคาปานกลางที่ดินเดิมที่ใช้ในการประเมินภาษีปี 2521-2524 ทั้ง ๆ ที่ปกติต้องปรับปรุงทุกรอบ 4 ปี ทำให้ไม่สอดคล้องกับราคาประเมินที่ดินในสภาพเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่งผลให้สามารถจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น ประการที่สอง มีการ

ลดหย่อนเนื้อที่ดินที่นำมาคำนวณภาษีเป็นจำนวนมาก อาทิ ลดหย่อนให้เจ้าของที่ใช้อยู่อาศัยหรือใช้เพื่อการเกษตรกรรมที่ไม่ต้องนำมาคำนวณภาษี หรือเสียภาษีน้อยลง ทำให้เกิดการใช้ช่องว่างของกฎหมายเพื่อเลี่ยงภาษี เช่น กรณีที่กำหนดให้ที่ดินที่ใช้ประกอบการกสิกรรมเฉพาะประเภทไม้ล้มลุกเสียภาษีถึงอัตรา แต่ถ้าเจ้าของที่ดินประกอบการกสิกรรมประเภทไม้ล้มลุกด้วยตนเอง ให้เสียภาษีบำรุงท้องที่อย่างสูงไม่เกินไร่ละ 5 บาท ส่งผลให้มีการเลี่ยงภาษีโดยการปลูกพืชล้มลุกเพื่อให้เสียภาษีน้อยลง และประการที่สาม อัตราภาษีมีการกำหนดตามชั้นของราคาปานกลางที่ดิน ถึง 34 ชั้น และมีลักษณะถดถอยทำให้ที่ดินที่มีมูลค่าสูงเสียภาษีในอัตราภาษีเฉลี่ยที่ต่ำกว่าที่ดินที่มีมูลค่าต่ำ (สำนักวิชาการ, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่ มิใช่ภาษีทรัพย์สินที่แท้จริง และมีข้อบกพร่องหลายประการดังข้างต้น จึงได้มีการเสนอให้มีการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งจัดได้ว่าเป็นภาษีทรัพย์สินที่แท้จริง

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

หลักการของร่างพ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างคือ เพื่อเป็นการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน และกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยโรงเรือนและที่ดินและกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ใช้อย่างคับคั่งมาเป็นเวลานานแล้ว การจัดเก็บภาษีตามกฎหมายทั้งสองฉบับไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับฐานภาษี อัตราภาษี และการจัดเก็บภาษีในทางปฏิบัติ จึงสมควรยกเลิกกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าว และให้จัดเก็บภาษีตามร่างพ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแทน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยรายได้จากการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทั้งหมดจะเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น โดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้ของรัฐบาลส่วนกลาง ซึ่งร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีสาระสำคัญ (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2560) ดังนี้

1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ผู้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของรัฐ
2. ผู้ที่จัดเก็บภาษี ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยรายได้ภาษีที่จัดเก็บได้นั้นจะเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ทำหน้าที่จัดเก็บเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น
3. ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษี ได้แก่ ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และห้องชุด
4. ฐานภาษี คิดจากมูลค่าทั้งหมดของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยคำนวณจากราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และห้องชุดตามประมวลกฎหมายที่ดินของกรมธนารักษ์ โดยภายใต้ร่าง

พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จะเป็นการประเมินฐานภาษีตามต้นทุน (Cost Approach) แตกต่างจากเดิมที่ใช้เกณฑ์ประเมินตามรายได้ของทรัพย์สิน (Income Approach) ที่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นไปตามดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่เป็นสำคัญ ขณะที่กฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้นจะใช้ราคาประเมินกลางจากกรมธนารักษ์เป็นราคากลางมาตรฐาน เพื่อแยกคำนวณมูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดโดยสิ่งปลูกสร้างในแต่ละประเภทจะมีราคาประเมินกลางที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ ราคาประเมินกลางของทั้งที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะมีการปรับตามรอบบัญชีการประเมินราคาทุก 4 ปี

5. อัตราภาษี ทั้งนี้อัตราภาษีที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้มีการจัดแบ่งประเภทที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็น 4 กลุ่ม ตามลักษณะการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ได้แก่ เกษตรกรรมที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรมและที่ดินรกร้างว่างเปล่า ขณะที่อัตราภาษีที่ใช้จัดเก็บจะเป็นรูปแบบขั้นบันไดเพิ่มขึ้นตามมูลค่าของฐานภาษี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.1 เกษตรกรรม หากมีมูลค่าเกิน 50 ล้านบาท ส่วนที่เกิน 50 ล้านบาท เสียภาษีในอัตรา 1 ล้านบาท ต่อ 100 บาท ยกเว้น 3 ปีแรกไม่ต้องเสียภาษี แต่นิติบุคคลรายใหญ่ เริ่มจัดเก็บทันที และที่ดินมูลค่าไม่เกิน 50 ล้านบาท ได้รับการยกเว้นภาษี

5.2 ที่อยู่อาศัย มูลค่าไม่เกิน 50 ล้านบาท ได้รับการยกเว้นภาษี มูลค่า 50 ล้านบาทขึ้นไป เสียภาษีในอัตรา 1 ล้านบาทต่อ 200 บาท โดยบ้านหลังที่ 2 ขึ้นไป ทุก ๆ 1 ล้านบาท เสียภาษี 200 บาท ห้องเช่า / บ้านเช่า เจ้าของที่ดินเป็นผู้รับผิดชอบ / ตามสัญญาที่ตกลง

5.3 ที่ดินพาณิชยกรรม-อุตสาหกรรม จัดเก็บอัตราขั้นบันได สูงสุดไม่เกิน 0.7% ของราคาประเมิน แต่โรงพยาบาล สนามกีฬา สนามกอล์ฟ สถานศึกษาเอกชน ลดหย่อนภาษีได้ไม่เกิน 90% ของราคาประเมิน

5.4 ที่ดินรกร้างว่างเปล่า จัดเก็บในอัตราตั้งแต่ 0.3 – 3% ของราคาประเมิน และทุก 3 ปี ต้องเสียเพิ่ม 0.2 – 0.3 % ต่อเนื่องไม่เกิน 27 ปี หรือจนกว่าจะมีการใช้ประโยชน์จากที่ดิน

อย่างไรก็ตาม กฎหมายฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่การจัดเก็บภาษีสำหรับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามร่าง พ.ร.บ.นี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2563 และใน 3 ปีแรกของการจัดเก็บภาษีตามกฎหมายฉบับนี้ให้ยกเว้นการจัดเก็บภาษีแก่เจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เป็นบุคคลธรรมดาและใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรกรรม (ผู้จัดการออนไลน์, 2561)

การจัดเก็บภาษีที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในกลุ่มประเทศอาเซียน

การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในกลุ่มประเทศอาเซียน ส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของรัฐบาลท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนต่อไป ซึ่งในกลุ่มประเทศอาเซียนนั้นจะมีการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีฐานภาษีและอัตราภาษีที่แตกต่างกัน

ไป แต่ทั้งนี้ ประเทศสหภาพพม่ายังไม่ได้มีการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ดังนั้น ในส่วนนี้จึงขอเสนอแนวทางการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในกลุ่มประเทศอาเซียน อันได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และเวียดนาม (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2557) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บรูไน มีการจัดเก็บภาษีที่ดิน (Land Duty) ในอัตรา BND 25 ต่อ 0.1 เอเคอร์ สำหรับที่ดินที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรมที่กำหนด และเรียกเก็บภาษีสำหรับอาคาร (Building Tax) ในอัตราร้อยละ 12 สำหรับอาคารที่ตั้งอยู่ใน Bandar Seri Begawan นอกจากนี้บรูไนยังมีการเรียกเก็บภาษีท้องถิ่นสำหรับที่ดิน บ้าน และอาคาร ที่ตั้งอยู่ภายในเขตที่กำหนดโดยรัฐให้ต้องเสียภาษีท้องถิ่นด้วย

กัมพูชา มีการจัดเก็บภาษีที่ดินและทรัพย์สิน โดยเป็นภาษีการให้เช่าบ้านและที่ดิน ผู้ให้เช่าที่ดิน อาคาร โกดัง หรืออุปกรณ์บางชนิด จะต้องเสียภาษีให้กับรัฐในอัตราร้อยละ 10 ของค่าเช่า อย่างไรก็ตามผู้ให้เช่าจะไม่ต้องเสียภาษีดังกล่าวหากค่าเช่าที่ได้รับได้ ถูกหักภาษี ณ จ่ายไปแล้วโดยผู้จ่าย นอกจากนี้ ยังมีการจัดเก็บภาษีอสังหาริมทรัพย์ (Tax on Immovable Properties) โดยจัดเก็บจากผู้เป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งได้แก่ ที่ดิน บ้าน และสิ่งปลูกสร้างบนพื้นดิน ที่มีมูลค่ามากกว่า 100 ล้านเรียล (25,000 USD) ในอัตรา 0.1% ของมูลค่าที่ประเมินโดยคณะกรรมการประเมินมูลค่าทรัพย์สิน โดยกำหนดให้ผู้เสียภาษีต้องจ่ายภาษีประเภทนี้แก่หน่วยงานจัดเก็บภาษี ภายในวันที่ 30 กันยายน ของทุกปี และสำหรับภาษีที่ดินที่ไม่ใช่ประโยชน์ ที่ดินในเมืองหรือพื้นที่ตามที่รัฐกำหนดไว้ โดยเฉพาะอันไม่มีการปลูกสร้าง หรือการพัฒนา หรือที่ดินที่พัฒนาแล้ว จะถูกจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 2 ของมูลค่าที่ดินตามราคาตลาดซึ่งประเมินโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกวันที่ 30 มิถุนายน ของทุกปี เจ้าของที่ดินจะต้องชำระภาษีก่อนวันที่ 30 กันยายน ของปีนั้น ภาษีที่ดินไม่ได้ใช้ประโยชน์เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 2 ของราคาประเมินที่ดินโดยยกเว้นภาษีเฉพาะพื้นที่ 1,200 ตารางเมตรแรก (300 ตารางวา) ซึ่งคณะกรรมการประเมินที่ดินร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่นจะเป็นผู้ทำการประเมินราคา ปัจจุบันการกำหนดพื้นที่ที่ไม่ใช่ประโยชน์เพื่อการเสียภาษีมีความแตกต่างในแต่ละจังหวัด

อินโดนีเซีย เรียกเก็บภาษีอาคารและที่ดิน (Land Tax and Building Tax Law No. 12/1985 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 12/1994) เมื่อบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลมีรายได้เกิดขึ้นจากการถือครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง หรือขายทรัพย์สินนั้นออกไป อัตราที่เรียกเก็บในปัจจุบันอยู่ที่ประมาณร้อยละ 0.5 ของราคาประเมินของทรัพย์สิน โดยลดหย่อนภาษีให้กับที่ดินและบ้านที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1 พันล้านรูเปียห์ (ประมาณ 2.5 ล้านบาท) ให้จ่ายเพียงร้อยละ 20 ของเพดานอัตราภาษี หรือประมาณร้อยละ 0.1 ของมูลค่าประเมิน ในขณะที่ที่ดินและบ้านที่มีมูลค่ามากกว่า 1 พันล้านรูเปียห์ จะลดหย่อนให้เสียภาษีเพียงร้อยละ 40 ของเพดานอัตรา หรือเสียประมาณร้อยละ 0.2 ของราคาประเมิน (สำนักวิชาการ, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559)

ลาว มีจัดเก็บภาษีที่ดินจากคนลาว ซึ่งอัตราที่เรียกเก็บจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับว่าที่ดินใช้ในวัตถุประสงค์ใด และอยู่ในเขตไหน สำหรับที่ดินเพื่อการเกษตรจะถูกเก็บภาษีที่ดินระหว่าง 5,000 – 45,000 กีบต่อเอเคอร์ ต่อปี ที่ดินเพื่อการก่อสร้างจะถูกเก็บภาษีที่ดินระหว่าง 5 – 300 กีบต่อตารางเมตรต่อปี ขึ้นอยู่กับเขตที่ตั้งอยู่

มาเลเซีย มีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน (Local Government Act 1976) ซึ่งจะถูกจัดเก็บโดยหน่วยงานราชการท้องถิ่น อัตราภาษีจะขึ้นอยู่กับสถานที่ตั้งและที่ดินที่ใช้ ภายใต้ Local Government Act 1976 กำหนดให้หน่วยงานราชการท้องถิ่นเรียกเก็บภาษีท้องถิ่นโดยเจ้าหน้าที่ทำการประเมิน อัตราการประเมินขึ้นอยู่กับที่ตั้งและชนิดของอาคาร และภาษีทรัพย์สิน Real Property Gains Tax Act 1976 กฎหมายฉบับนี้ออกมาพร้อมกับ Local Government Act 1976 เพื่อเรียกภาษีทรัพย์สิน ซึ่งมีผลใช้บังคับ 1 มกราคม พ.ศ.2553 มีอัตราคงที่ที่ร้อยละ 5 ซึ่งจะเรียกเก็บจากกำไรจากการขายทรัพย์สิน นอกจากนี้ ยังมีการเรียกเก็บภาษีท้องถิ่น Local Government Act 1976 ซึ่งมาเลเซียจัดเก็บภาษีท้องถิ่นด้วยวิธีการประเมินภาษีผ่านเจ้าหน้าที่รัฐ อัตราภาษีนี้นั้นแตกต่างกันไปตามสถานที่ตั้งและลักษณะของอาคาร

ฟิลิปปินส์ มีการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นและภาษีอสังหาริมทรัพย์ (Local and Real Property Taxes) ราชการส่วนท้องถิ่น เช่น จังหวัด เมือง เทศบาล และเขต อาจเรียกเก็บภาษีจากธุรกิจและกำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามประมวลราชการส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ภาษีอสังหาริมทรัพย์ถูกนำมาจัดเก็บกับอสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน อาคาร หรือการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ โดยจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละของราคาประเมินของทรัพย์สิน

สิงคโปร์ มีการจัดเก็บภาษีทรัพย์สิน ภายใต้ Property Tax Act โดยบังคับให้มีการเรียกเก็บ Property Tax จากอสังหาริมทรัพย์ทุกประเภทในสิงคโปร์ ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินต้องจ่ายภาษีทรัพย์สินทุกต้นปี อสังหาริมทรัพย์ในที่นี้รวมถึง House Development Board flats บ้านพักอพฟิศ โรงงาน และที่ดิน ภาษีที่เรียกเก็บนั้นจะเป็นอัตราร้อยละของมูลค่าของทรัพย์สินรายปีที่ประเมินโดย Property Tax Department อัตราของ Property Tax กฎหมายกำหนดให้เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 0 ร้อยละ 4 และร้อยละ 6 สำหรับที่พักอาศัย และร้อยละ 10 กรณีอสังหาริมทรัพย์อื่น อย่างไรก็ตาม อาจมีการยกเว้น Property Tax ในกรณีของที่ดินที่อยู่ในเขตที่กำลังพัฒนา

เวียดนาม มีการจัดเก็บภาษีที่ดินและทรัพย์สิน หลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีที่ดินและทรัพย์สินนั้น จะจัดเก็บแตกต่างกันตามเขตที่ตั้ง นอกจากนี้ เจ้าของบ้านหรืออพาร์ทเมนต์ต้องจ่ายภาษีที่ดินนับจากปี 2555 เป็นต้นไปภายใต้กฎหมายภาษีที่ดินที่ไม่ใช่พื้นที่เกษตรกรรม (Non-Agricultural Land Tax) โดยจัดเก็บในอัตรามาตรฐานตั้งแต่ร้อยละ 0.03 ไปจนถึงร้อยละ 0.2 ของราคาประเมิน ขึ้นอยู่กับประเภทของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยรัฐบาลจะคงอัตรามาตรฐานจัดเก็บจริงไว้ 5 ปี ก่อนจะมีการพิจารณาอัตราภาษีจัดเก็บใหม่อีกครั้ง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะพบว่า ในกลุ่มประเทศอาเซียนทุกประเทศยกเว้นประเทศสหภาพพม่ามีการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประเภทต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไปหลายประเทศในกลุ่มอาเซียนมีการจัดเก็บภาษีบนฐานของมูลค่าที่ดินสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งจัดเก็บในอัตราก้าวหน้า

สรุปและข้อเสนอแนะ

การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดการอุดหนุนงบประมาณจากรัฐได้มากขึ้น รัฐมีรายได้ที่จะนำมาพัฒนาด้านสาธารณูปโภคต่าง ๆ ได้มากขึ้น และอาจจะเป็นเครื่องมือหรือกลไกการกระจายการถือครองที่ดินจากผู้ถือครองไว้จำนวนมาก ไปสู่ผู้ไม่มีที่ดินทำกินได้ เพราะถ้าถือครองไว้ก็ต้องมีการภาษีเพิ่มขึ้น อาจลดความเหลื่อมล้ำในการถือครองที่ดินทำกินได้ แต่การเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนี้ก็อาจมีผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมากทั้งที่เป็นเจ้าของและไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ภูมิพิชญ์ ยาสีธิ, 2558)

1. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จะต้องเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำมาซึ่งการพัฒนาที่ดินเชิงคุณภาพให้ผู้ครอบครองใช้ที่ดินให้เป็นประโยชน์สูงสุด ป้องกันการถือครองที่ดินแล้วไม่ได้ทำประโยชน์ และลดการกักตุนที่ดินเพื่อการเก็งกำไรสนับสนุนการใช้ประโยชน์ในที่ดินให้เหมาะสมมากขึ้น สามารถช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการครอบครองที่ดินในท้องถิ่นนั้น เพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรที่ดินซึ่งในปัจจุบันยังมีผู้ขาดแคลนไรที่ดินทำกินอยู่เป็นจำนวนมาก

2. การบริหารการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ต้องให้สมดุลระหว่างความเสมอภาคและความมีประสิทธิภาพที่จะทำให้ผู้เสียภาษีที่มีรายได้น้อยรู้สึกว่าการเสียภาษีนี้ไม่เป็นภาระทางการเงินของครอบครัวที่ต้องมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น และต้องเป็นการจัดเก็บภาษีแบบอัตราก้าวหน้าซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะคัดสรรผู้ที่สมควรที่จะต้องเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตัวจริง นั่นคือผู้ที่ครอบครองที่ดินไว้จำนวนมากเกินกว่าเพื่อการอยู่อาศัยจะต้องเสียภาษีนี้ ไม่ใช่เป็นการเก็บภาษีที่ดินแบบทั่วหน้าจนทำให้ประชาชนผู้ครอบครองที่ดินเพื่อเป็นการอยู่อาศัยจริง ๆ เกิดความรู้สึกเหมือนว่าได้เช่าที่ดินของรัฐอยู่อาศัย

3. ควรมีหลักเกณฑ์ภาษีที่จัดเก็บจากฐานมูลค่าทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้น บนฐานประโยชน์ที่เจ้าของทรัพย์สินแต่ละคนได้รับผลจากการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากบริการสาธารณะของหน่วยงานรัฐ ซึ่งจะสะท้อนให้มูลค่าราคาทรัพย์สินของแต่ละบุคคลนั้นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น เช่น ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่รัฐได้มีการสร้างถนนตัดผ่านหรือมีการสร้างสาธารณูปโภคอื่น ๆ ในพื้นที่จนทำให้ที่ดินมีมูลค่าราคาสูงขึ้น สมควรที่จะได้มีการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในส่วนน้อยที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2557). ระบบการจัดเก็บภาษีของประเทศสมาชิกอาเซียน.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : www.thaifta.com/trade/study/lawsme57_index6.pdf

(วันที่ค้นข้อมูล : 29 มีนาคม 2562)

ผู้จัดการออนไลน์. (2561). คลีภาษี “ที่ดิน” ใหม่ใช้ปี 63 ทุกรวมๆ แล้ว “ดี” แต่ยังต้อง “แก้ไข”.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://mgronline.com/daily/detail/9610000117155>

(วันที่ค้นข้อมูล : 29 มีนาคม 2562)

ภูมิพิชญ์ ยาสีหิ. (2558). การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2558/hi2558-046.pdf>

(วันที่ค้นข้อมูล : 29 มีนาคม 2562)

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2560). ภาษี..เรื่องใกล้ตัว ที่ไม่ควรมองข้าม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

https://www.kasikornbank.com/th/business/sme/.../article/.../Tax_Relevant-to-life.aspx (วันที่ค้นข้อมูล : 29 มีนาคม 2562)

สำนักวิชาการ, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). กฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง:

การปฏิรูปโครงสร้างภาษีเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://www.parliament.go.th/library> (วันที่ค้นข้อมูล : 29 มีนาคม 2562)

การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการในเขต
อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

A Study of Knowledge and Understanding of Entrepreneur's
Inheritance tax in Maesot District, Tak Province.

พัชรินทร์ นิลจันทร์¹ และ ชนิดา ยาระณะ²

Patcharin Ninjan and Chanida Yarana

Received: 2 October 2021; Revised: 28 October 2021; Accepted: 7 November 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตามลักษณะประชากรศาสตร์ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบธุรกิจ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบการในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษตาก อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ที่มีอายุตั้งแต่ 20 - 59 ปี จำนวน 400 ราย เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย T-test และ One Way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก อยู่ในระดับน้อยที่สุด 2) ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตามลักษณะประชากรศาสตร์ เช่น อายุ ระดับการศึกษา การประกอบธุรกิจ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจที่ต่างกัน และ 3) การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ได้แก่ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกน้อย และให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภาษีมรดกตามสื่อต่าง ๆ ให้มากขึ้น

คำสำคัญ : กองมรดก, ภาษีกองมรดก, ภาษีการรับมรดก

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

E-mail: patcharin.doramon@gmail.com เบอร์โทร 082-9946193

² ดร. อาจารย์ที่ปรึกษา คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

E-mail: Chanida@nu.ac.th เบอร์โทร 085-0407089

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of knowledge and understanding on the inheritance tax of entrepreneurs in Mae Sot District, Tak Province, 2) to compare the level of knowledge and understanding on the inheritance tax of entrepreneurs in Mae Sot District, Tak Province according to demographic characteristics such as gender, age, education level, business, and monthly average income. and 3) to study the problems and guidelines to develop knowledge and understanding on the inheritance tax of entrepreneurs in Mae Sot District, Tak Province. The sample group was consisted of 400 entrepreneurs in the Tak Special Economic Zone, Mae Sot District, Tak Province who were 20 to 59 years old. Research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, t-test and one way ANOVA. Research findings revealed that (1) the level of knowledge and understanding about the inheritance tax of entrepreneurs in Mae Sot District, Tak Province was at the least level. (2) Level of knowledge and understanding on inheritance tax of entrepreneurs in Mae Sot District, Tak Province, according to demographic characteristics such as age, education level business, and monthly average income were different. (3) In terms of problems and suggestions to develop knowledge and understanding on the inheritance tax of entrepreneurs in Mae Sot District, Tak Province, interviewees suggested than people have little knowledge and understanding on inheritance tax, thus there should be public relations regarding inheritance tax via various media.

Keyword : Estate, Estate Taxes, Inheritance Tax

บทนำ

ภาษีมรดกเป็นภาษีที่เก่าแก่ประเภทหนึ่งซึ่งเริ่มมีการจัดเก็บมาตั้งแต่สมัยโบราณ แม้จะเป็นภาษีที่นำรายได้มาสู่รัฐเป็นจำนวนน้อย แต่กลับเป็นที่นิยมจัดเก็บในประเทศที่พัฒนาแล้ว เพราะเป็นภาษีที่จัดเก็บตามหลักความสามารถในการเสียภาษี (Ability to Pay) และไม่มีผลกระทบต่อผู้เสียภาษี เนื่องจากภาษีดังกล่าวจะจัดเก็บก็ต่อเมื่อมีความตายเกิดขึ้นเท่านั้น (กมลทิพย์ ทองพิชัย, 2551 หน้า, 26-27) ภาษีมรดกมีลักษณะเป็นการจัดเก็บจากผู้รับมรดกโดยตรง ผู้มีหน้าที่เสียภาษีจึงไม่สามารถผลักภาระทางภาษีได้ เนื่องจากการจัดเก็บภาษีจากผู้ที่มีความมั่งคั่งทางทรัพย์สินโดยแท้จริง โดยการจัดเก็บภาษีมรดกที่ใช้ในแต่ละประเทศสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) ภาษีมรดก (Estate Taxes) และ (2) ภาษีการรับมรดก (Inheritance Taxes)

อำเภอแม่สอด เป็นอำเภอหนึ่งทางตอนกลางของจังหวัดตาก มีพื้นที่ประมาณ 1,986 ตารางกิโลเมตร เป็นอำเภอที่อยู่ติดชายแดนและเป็นที่ตั้งจุดผ่านแดนถาวรด่านพรมแดนแม่สอด เชื่อมโยงเมืองเมียวดี รัฐกะเหรี่ยง ประเทศพม่า และเมื่อ พ.ศ. 2560 อำเภอแม่สอดได้รับการสนับสนุนให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษตามหนึ่งในแนวทางของระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก โดยเป็นศูนย์กลางการค้าที่ติดต่อกับเมืองเมียวดีในประเทศพม่าด้วย (อำเภอแม่สอด วิถีพิเศษ สารานุกรมเสรี, 2561) ซึ่งก่อนเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นที่สังเกตว่าราคาที่ดินในอำเภอแม่สอดพุ่งสูงเกือบ 10 เท่า เนื่องจากอำเภอแม่สอดมีการคมนาคมขนส่งที่สะดวกและใกล้กับเมืองย่างกุ้งของพม่า และจากข้อมูลธุรกิจเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก มีจำนวนนิติบุคคลที่ตั้งใหม่ในอำเภอแม่สอดเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปี พ.ศ. 2557 – พ.ศ. 2561 เป็นจำนวนมาก ซึ่งผู้ประกอบการที่จัดตั้งธุรกิจใหม่นี้ ถือได้ว่าบุคคลกลุ่มนี้เป็นกลุ่มบุคคลที่มีทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูง มีที่ดิน มีสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์มาก รวมถึงมีผลกำไรจากการประกอบธุรกิจด้วย จะเห็นได้ว่าอำเภอแม่สอดเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีผู้ประกอบการลงทุนประกอบกิจการเป็นจำนวนมาก และมีผู้ประกอบการจัดตั้งธุรกิจใหม่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 – พ.ศ. 2561 แต่จากผลการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ตาก ปีงบประมาณ 2550–2560 กลับไม่มีรายได้จากการชำระภาษีการรับมรดกเลย (ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรภาค 7, 2550 - 2560) เป็นต้น และเมื่อพูดถึงเรื่อง “ภาษีมรดก” หลายคนอาจจะมองว่าเป็นเรื่องที่ไกลตัว ทำให้ไม่ค่อยมีผู้ใดสนใจและให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากนัก ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องภาษีมรดกไว้ อาจจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั่วไปในอนาคตได้ ดังนั้น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและสร้างความรู้สึที่ดีในการเสียภาษีมรดกนั้น ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นกรมสรรพากร ผู้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษี หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ในการให้บริการวิชาการสู่สังคม จึงควรมีส่วนร่วมอย่างตั้งใจและจริงจังที่จะให้ความรู้และข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการเสียภาษีมรดกที่ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นธรรม

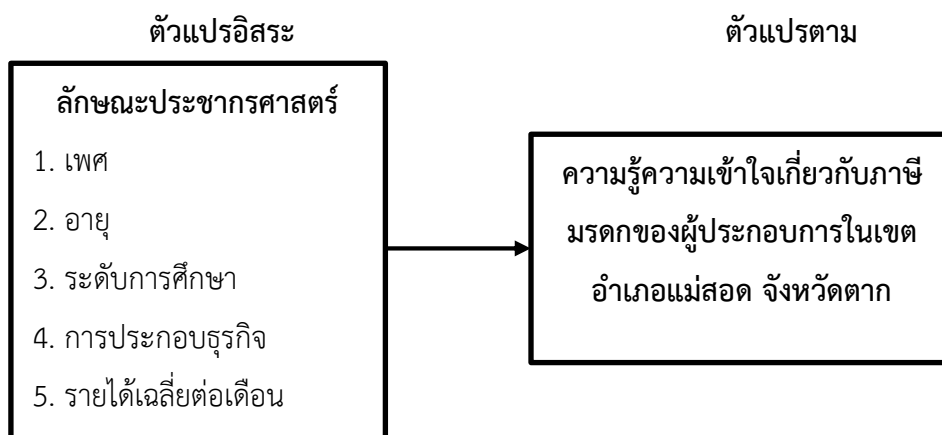
ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับมรดกซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีก็ควรจะเปิดใจเรียนรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีมรดกด้วยเช่นกัน

จากความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ว่ามีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับใด รวมถึงปัญหาและแนวทางที่จะพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลเสริมและเป็นประโยชน์ให้กับประชาชน ภาครัฐ และผู้ที่สนใจได้ศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอดจังหวัดตาก
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตามลักษณะประชากรศาสตร์ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบธุรกิจ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้ประกอบการที่อยู่ในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยให้ผู้ประกอบการตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนมายังผู้วิจัย และผู้วิจัยลงพื้นที่ไปยังอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยให้ผู้ประกอบการตอบแบบสอบถามเอง หลังจากกรอกเสร็จ ผู้ศึกษา จะทำการรวบรวมผลเอาไว้ทันที และนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา และทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 ชุด ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแบบอัลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.93 ทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2561

ประชากรในงานวิจัย คือ ผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีทั้งหมด 8 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลแม่สอด ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลท่าสายลวด ตำบลแม่ตาว ตำบลแม่กาษา ตำบลแม่ปะ ตำบลแม่กุ และตำบลมหาวัน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 1,348 ราย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่ประกอบธุรกิจในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษตาก อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ที่มีอายุตั้งแต่ 20 - 59 ปี มีการกำหนดตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (Yamane, 1967) โดยมีระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.05 หรือร้อยละ 95 หรือเกิดความผิดพลาดได้ร้อยละ 5 คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยจำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามปลายเปิด และปลายปิดชนิดเลือกตอบและแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ครอบคลุมลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบธุรกิจในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

สำหรับการแปรความหมาย มีดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด, ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง น้อย, ค่าเฉลี่ย 2.61- 3.40 หมายถึง ปานกลาง, ค่าเฉลี่ย 3.41- 4.20 หมายถึง มาก, ค่าเฉลี่ย 4.21- 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะประชากรศาสตร์กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 190 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.50 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 340 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ประกอบธุรกิจการขายปลีก จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.75

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกในหมวดที่ 1 ข้อที่ 1 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 ระดับความรู้ความเข้าใจในหมวดที่ 1 ข้อที่ 2 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 ระดับความรู้ความเข้าใจในหมวดที่ 1 ข้อที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 ระดับความรู้ความเข้าใจในหมวดที่ 1 ข้อที่ 4 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.25 และระดับความรู้ความเข้าใจในหมวดที่ 1 ข้อที่ 5 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 42.25

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกในหมวดที่ 2 ข้อที่ 1 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ระดับความรู้ความเข้าใจในหมวดที่ 2 ข้อที่ 2 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 ระดับความรู้ความเข้าใจในหมวดที่ 2 ข้อที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 ระดับความรู้ความเข้าใจในหมวดที่ 2 ข้อที่ 4 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 ระดับความรู้ความเข้าใจในหมวดที่ 2 ข้อที่ 5 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 ระดับความรู้ความเข้าใจในหมวดที่ 2 ข้อที่ 6 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.25 และระดับความรู้ความเข้าใจในหมวดที่ 2 ข้อที่ 7 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.25

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกในหมวดที่ 3 ข้อที่ 1 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 และมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกในหมวดที่ 3 ข้อที่ 2 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 51.50

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกในหมวดที่ 4 ข้อที่ 1 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 51.75 และมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกในหมวดที่ 4 ข้อที่ 2 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.75

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าในหมวดที่ 5 ข้อที่ 1 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 51.75 และมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าในหมวดที่ 5 ข้อที่ 2 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 60.50

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าในหมวดที่ 6 ข้อที่ 1 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าในหมวดที่ 6 ข้อที่ 2 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 57.25 และมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าในหมวดที่ 6 ข้อที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตามลักษณะประชากรศาสตร์ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบธุรกิจ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านต่าง ๆ เช่น อายุ ระดับการศึกษา การประกอบธุรกิจ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันไปมีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้า อย่างเป็นนัยสำคัญ ยกเว้นเพศ ซึ่งไม่แตกต่าง

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ทางด้านอายุ ระดับการศึกษา การประกอบธุรกิจ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันไปมีผลต่อระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัญหาและแนวทางพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาภาวะซึมเศร้าใน ข้อที่ 1 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาภาวะซึมเศร้าใน ข้อที่ 2 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาภาวะซึมเศร้าใน ข้อที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.25 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาภาวะซึมเศร้าใน ข้อที่ 4 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาภาวะซึมเศร้าใน ข้อที่ 5 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50 และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาภาวะซึมเศร้าใน ข้อที่ 6 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00

กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าใน ข้อที่ 1 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 75.50 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าใน ข้อที่ 2 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 59.00 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับภาษีมรดกใน ข้อที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกใน ข้อที่ 4 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกอยู่ในระดับน้อยที่สุด และการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดก ในขณะที่อายุ ระดับการศึกษา การประกอบธุรกิจ และการมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีความคิดเห็นว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกน้อย เนื่องจากเป็นเรื่องที่ไกลตัว รองลงมา คือ กรมสรรพากรมีการเผยแพร่ ให้ความรู้ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภาษีมรดกน้อย สำหรับแนวทางพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก คือ ผู้ประกอบการต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภาษีการรับมรดกตามสื่อต่าง ๆ ให้มากขึ้น และต้องการให้กรมสรรพากรจัดโครงการอบรมให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับภาษีมรดกให้มากขึ้น

จากผลการวิจัยพบประเด็นสำคัญ คือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกน้อยที่สุด เพราะประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดก และขาดความสนใจ โดยคิดว่าภาษีมรดกเป็นเรื่องที่ไกลตัว อีกทั้งกฎหมายที่มีอยู่นั้นทำให้ผู้อ่าน รับรู้ และทำความเข้าใจได้ยาก เมื่อไม่มีความรู้ จึงไม่ศึกษา และไม่มีความรู้ และไม่สามารถเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติได้ สอดคล้องกับ ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจของ สุวิทย์ อภิชาติพิชฌ์ (2545) ให้ความหมายของความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รับการศึกษาหรือการสังเกตแล้วนำมารวบรวมเป็นความจำเก็บสะสมไว้ แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่ระลึกได้ หรือสิ่งที่จดจำออกมาให้สังเกตและวัดได้ โดยอาศัยความสามารถและทักษะทางสติปัญญาเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจแล้วแสดงพฤติกรรมออกมา ในรูปของการการแปรความ และอรรถาธิบาย ปิรันธน์โอวาท (2549, หน้า 40) ได้กล่าวว่า ความเข้าใจ หมายถึง ขั้นตอนของความรู้ ขั้นตอนนี้จะต้องใช้ความสามารถทางสมองและทักษะที่สูงขึ้นจนถึงกับที่สื่อความหมาย ซึ่งมักจะเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับข่าวสารต่าง ๆ และความเข้าใจนี้จะแสดงออกในรูปของทักษะต่าง ๆ ซึ่งแยกได้เป็น 3 ลักษณะ (1) การแปลความหมาย (2) การตีความหมาย และ (3) การขยายความ เป็นต้น

อีกประการหนึ่งจากการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกของผู้ประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตามลักษณะประชากรศาสตร์ ทางด้าน เพศ อายุ

ระดับการศึกษา การประกอบธุรกิจ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า เพศ ไม่มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ทำเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ พิมพ์ลภัส สุขสวัสดิ์ (2558) ที่พบว่าเพศ ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี ในขณะที่ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบธุรกิจ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ ซึ่งสอดคล้องกับ สายสมร สังข์เมฆ (2553) ที่พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนใน จังหวัดภูเก็ต ตามวุฒิการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกรมสรรพากรซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดเก็บภาษีอากรของประชาชนควรจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกให้กับประชาชน อีกทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมรดกให้กับประชาชนเพิ่มมากขึ้นโดยผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Facebook, Line, Instagram เว็บไซต์ และรายการวิทยุอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาด้วยการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียว และการเก็บแบบสอบถามจากผู้ประกอบการเพียงพื้นที่เดียว ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาในเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์กลุ่ม เพื่อให้ได้คำตอบเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

- กรมสรรพากร, (2558). **ภาษีการรับมรดก** สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2561. จาก <http://www.rd.go.th/publish/27614.0.html>.
- กมลทิพย์ ทองพิชัย. (2551). **ปัญหาข้อกฎหมายการจัดเก็บภาษีมรดกกับประเทศไทย**. การศึกษาอิสระนิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จังหวัดตาก จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี : 2561 สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2561. จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดตาก>
- ชัยสิทธิ์ トラชูธรรม. (2558). **ภาษีมรดก**. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2558. จากห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม เข้าถึงได้จาก www.library.coj.go.th

- ดารณี ศิโรเวฐน์. (2520). **ปัญหาในการจัดเก็บภาษีมรดกและภาษีการให้**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฤทัย พูลสวัสดิ์. (2545). **ภาษีมรดก**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ผกา อึ้งเศรษฐพันธ์. (2556). **ภาระภาษีมรดกในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. คณะเศรษฐศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2558. (2558). **ราชกิจจานุเบกษา**. 132 (72 ก) หน้า 1-11.
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 40) พ.ศ. 2558 (5 สิงหาคม 2558) **ราชกิจจานุเบกษา**. 132 (72 ก) หน้า 12-15.
- ภรณ์ทิพา หงส์กุลทรัพย์. (2558). **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ปี 2558** (หน้า 1-2). คณะนิติศาสตร์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วราภรณ์ สามโกเศศ. (2525). **ภาษีการขายอสังหาริมทรัพย์ : ภาษีที่ดินสืบทอดมรดก**. **วารสารกรมบัญชีกลาง**. 23, 4.
- ศานิต ร่วงน้อย. (2541). **การศึกษาความเหมาะสมในการนำระบบภาษีมรดกมาใช้จัดเก็บในประเทศไทย**. (วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. รุ่นที่ 43).
- สุธีรา ชูบัณฑิต. (2559). **รัฐกับการจัดเก็บภาษีมรดก**. สืบค้นเมื่อ 29 เมษายน 2559. จาก http://www.senate.go.th/w3c/senate/comm.php?url=view&comm_id=1562.id.
- สรเรณีย์ แก้วกำเนิด. (2559) **ภาษีการรับมรดก**. สืบค้นเมื่อ 29 เมษายน 2559. จาก <http://www.realist.co.th/blog/>.
- อำเภอแม่สอด จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี : 2561 สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2561. จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/อำเภอแม่สอด>
- อดุลย์ มีสมนัย. (2560). **ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีการรับมรดกพระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2558** (หน้า 1-2). คณะนิติศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

แนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา
ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี
จังหวัดแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34

The Approaches to Management of the Student Care
and Support System of Hongsonsuksa School under the Patronage
of the HRH Princess Phetcharat Rajsuda Sirisopaphannawadee,
under Mae Hong Son Secondary Educational Service Area Office 34

นันทิยา อินต๊ะปา¹

Nuntiya Intapa

Received: 29 October 2021; Revised: 28 November 2021; Accepted: 5 December 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี จังหวัดแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ ประชากรและแหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูปีการศึกษา 2562 โรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ จำนวน 80 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความเชี่ยวชาญทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ไม่มีการศึกษาเด็กเป็นรายกรณี (Case study) ด้านการคัดกรองนักเรียน นักเรียนได้รับ การคัดกรอง ไม่ครบทุกคน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อน จัดตั้งชมรม/กลุ่ม หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจของนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไข

¹ ครู โรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ บ้านเลขที่ 114 ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
เบอร์โทรศัพท์ 085-7176698 E-mail krumainuntiya@gmail.com

ปัญหา ไม่มีการจัดค่ายคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านจริยธรรมที่ตึงตามแก่นักเรียนด้านการส่งต่อ ไม่มีการประชุมครูร่วมกันวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อการส่งต่อภายนอก

3. แนวทางทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรบันทึกการติดตามอย่างต่อเนื่องและรายงานผลการดำเนินการต่อผู้เกี่ยวข้องหากเป็นกรณีที่ต้องได้รับการรักษา โรงเรียนดำเนินการส่งต่อภายนอก ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนที่ตรงกัน ด้านการส่งเสริมนักเรียน โรงเรียนควรจัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครอบคลุมทุกกลุ่ม ด้านการป้องกันและแก้ไข โรงเรียนควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ประจำทุกสัปดาห์ ด้านการส่งต่อ โรงเรียนควรวางโครงสร้างและกำหนดการในการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกให้ชัดเจน

คำสำคัญ: การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล, การคัดกรองนักเรียน, ด้านการส่งเสริมนักเรียน, การป้องกันและแก้ไข, การส่งต่อ

ABSTRACT

The purpose of research aimed to investigate the conditions, problems and approaches to management of the student care and support system of Hongsonksu School under the Patronage of the HRH Princess Phetcharat Rajsuda Sirisopaphannawadee, under Mae Hong Son Secondary Educational Service Area Office 34. The population and data source were 80 school administrators and teachers, Academic Year 2019 of Hongsonksu School under the Patronage of the HRH Princess Phetcharat Rajsuda Sirisopaphannawadee, and 12 experts with expertise in management of the student care and support system in Mae Hong Son province. The research instruments were questionnaires and interviews. The collected data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The findings of the research indicated that;

1. On the whole, the conditions of the management of the student care and support system seemed to be at the moderate level.
2. For the problems of the management of the student care and support system, it was found that; in terms of getting to know the students individually,

a case study was not focused on getting to know the students. For student screening, not every student was screened. For the activities to promote student development, the school lacked of conducting student surveys before organizing a club/group or activities according to the interests of students. In terms of preventing and solving the problems, the moral and ethics camp was not held to promote ethics and morality in students. For transferring students, the school lacked holding the meeting to discuss together and consider student data to transfer them out of a school.

3. In terms of the approaches to management of the student care and support system, it can be said that; for getting to know the students individually, a follow-up action should be recorded continuously, and report the overall operation to all concerned. In case of remedies, the school should transfer students out of a school. In terms of student screening, the school should encourage the teachers to gain knowledge and understandings of student screening exactly. For promoting students, the school should comprehensively write the plans/ projects or student development activities. For preventing and solving the problems, the school should weekly provide the students with student development activities to encourage them to be a virtuous person with desirable values. In terms of transferring students, the school should establish the structure and schedule for transferring students both inside and outside the school clearly.

Keywords: Getting to Know the Students Individually, Student Screening, Promoting Students, Preventing and Solving the Problems, Transferring Students.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความมุ่งหมายที่กำหนดในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาที่ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ที่กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

การที่โรงเรียนจะพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้นั้น จึงต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้น ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเกี่ยวเนื่องถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คืองานปกครองนักเรียน งานแนะน่านักเรียนด้วย การดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นจะทำให้นักเรียนได้รับการดูแลและได้รับการ ป้องกันจากสภาพสังคมที่ไม่สร้างสรรค์ได้ โรงเรียนจึงต้องจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นในโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์เป็นการสร้างความผูกพันในจิตสำนึกที่ดี และเพื่อให้นักเรียนได้รับ การดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงตรงตามสภาพปัญหา รวมถึงเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู กับนักเรียนเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักตนเองและเรียนรู้ในสังคมได้อย่างมีความสุข

โรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ เป็นโรงเรียนประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน เปิดสอนมา ตั้งแต่พุทธศักราช 2445 ปัจจุบันมีนักเรียน 1,550 คน ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกรรมรับจ้างทั่วไปและทำงานต่างจังหวัดนักเรียนส่วนใหญ่จึงถูกทิ้งให้อยู่กับปู่ย่า ตายายหรือ ญาติพี่น้อง ผู้ปกครองไม่มีเวลาที่จะอบรมสั่งสอนบุตรหลานและมีได้สนใจในเรื่องของการศึกษา เท่าที่ควรเพราะมีปัญหาในด้านของเศรษฐกิจ การแข่งขันทำมาหากินทำให้ขาดการเอาใจใส่ในนักเรียน โรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ ได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม หลักสูตร โดยการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย (โรงเรียนห้องสอนศึกษาในพระอุปถัมภ์ฯ, 2561: หน้า 9-10) แต่จากสถิตินักเรียนที่ถูกหักคะแนนเนื่องจากทำผิดระเบียบวินัยของโรงเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 – 2562 มีนักเรียนร้อยละ 10 ของทุกปีที่ยังต้องได้รับความเอาใจใส่และส่งเสริมจากโรงเรียน (โรงเรียนห้องสอนศึกษาในพระอุปถัมภ์ฯ, 2562 : หน้า 8)

จากปัญหาและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญของโรงเรียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ เพื่อหาแนวทางในการ พัฒนาปรับปรุงแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เหมาะสมอันจะส่งผลให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการส่งเสริมให้นักเรียนที่ได้รับการช่วยเหลือมีพัฒนาการอย่างเต็ม ศักยภาพเป็นคนที่สมบูรณ์ทางด้านร่างกายอารมณ์ สังคมและสติปัญญาตลอดจนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดาสิริโสภาพัฒน์วดี จังหวัดแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอน ศึกษา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัฒน์วดี จังหวัด แม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34

ขอบเขตของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ

1. ขอบเขตของเนื้อหา มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ ตามกระบวนการในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน 5 ด้านดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านช่วยเหลือการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครู จำนวน 78 คน (ไม่รวมผู้ศึกษา) ปีการศึกษา 2562

3. ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่

3.1 สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ

3.2 ปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ

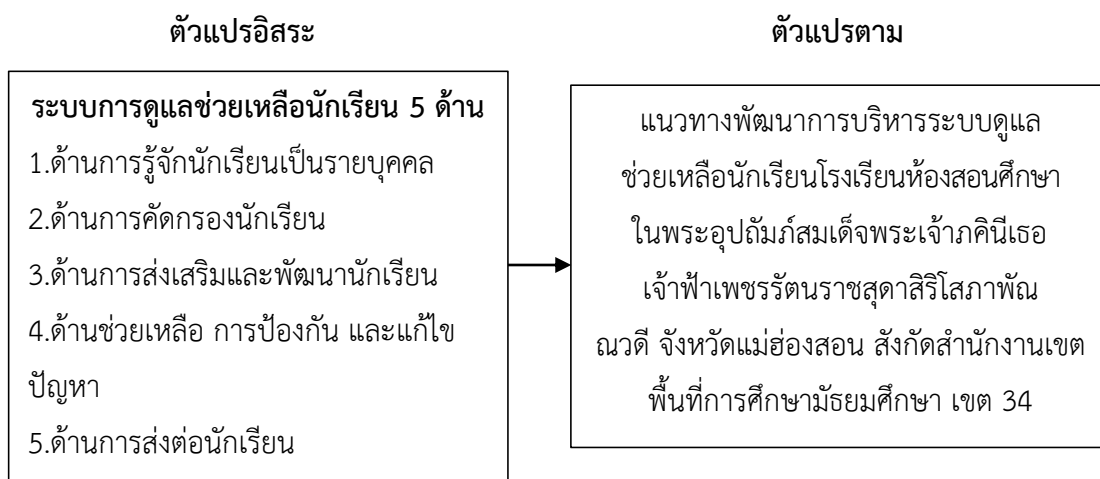
1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ตามกระบวนการในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน 5 ด้านดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านช่วยเหลือการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน

2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนศึกษานิเทศก์จำนวน 12 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
ห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูปีการศึกษา 2562 โรงเรียนห้องสอนศึกษา
ในพระอุปถัมภ์ฯ จำนวน 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหา
การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ โดยแบ่ง
ออกเป็น 3 ตอน ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ
(Checklist) ตอนที่2 แบบสอบถามสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนห้อง
สอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3
สอบถามปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระ
อุปถัมภ์ฯ โดยคำถามมีเนื้อหาครอบคลุมกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
5 ขั้นตอนโดยใช้คำถาม แบบกำหนดข้อความตอบให้เลือก (Multiple Choice) โดยมีขั้นตอนการสร้าง
เครื่องมือ ได้แก่ ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามโดยครอบคลุมเนื้อหาและ
วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ สร้างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์
ที่ปรึกษาพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรง
เชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of
Item-Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ซึ่งเกณฑ์การประเมินความ

สอดคล้อง (Index of item - objective congruence: IOC) ของผู้ทรงคุณวุฒิ นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและแก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร ครู โรงเรียนสบเมยวิทยาคม อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอนซึ่งไม่ใช่ประชากรในการผู้ศึกษาครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อพิจารณาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปในการประมวลผล เพื่อหาความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : pp.202-204) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.840 และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนโดยเริ่มจากนำแบบสอบถามที่ได้ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หาค่าร้อยละของแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 ในแต่ละด้านและแต่ละข้อ โดยหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 103) ดังนี้ 4.51 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด 3.51 - 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับมาก 2.51 - 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง 1.51 - 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย 1.00 - 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ โดยการวิเคราะห์ความถี่และร้อยละ จากการตอบแบบสอบถามของประชากร จัดอันดับความสำคัญของประเด็นปัญหาต่างๆ ตามค่าความถี่และเลือกปัญหา 3 อันดับแรกเนื้อหา (content Analysis) เพื่อนำมากำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านแนวทางพัฒนาตามกระบวนการศึกษา ในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

แหล่งข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความเชี่ยวชาญทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 12 ท่าน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน ไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน ศึกษาในเทศก์ที่มีประสบการณ์ด้านการศึกษาน้อยกว่า 5 ปี หรือมีวุฒิการศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาโทหรือวิทยฐานะชำนาญการพิเศษจำนวน 4 คน ครูทำหน้าที่รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบการณ์ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่พัฒนาขึ้นตามกรอบกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งได้จากผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยเริ่มจากศึกษาเอกสารงานวิจัย

ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อกำหนดขอบเขตและแนวทางการออกแบบสัมภาษณ์ นำผลการวิจัยที่ได้จากตอนที่1 ปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ 3 อันดับแรก มาสร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนดตามโครงสร้างโดยให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดและขอบเขตการวิจัย เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ เสนอแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้คณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะและนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ศึกษาในเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต1 จำนวน 12 คน ด้วยตัวเอง โดยมีขั้นตอน ขอบหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ผู้ศึกษาติดต่อและขอสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง จากการสัมภาษณ์จากสถานที่จริงและการสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์ โดยมีการกำหนดนัดหมาย วัน เวลา สถานที่เพื่อขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลและผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อนำไปเขียนรายงานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ศึกษาในเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต1 จำนวน 12คน เกี่ยวกับ แนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการสรุปประเด็น และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และแจกแจงความถี่

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ สรุปได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษาในพระอุปถัมภ์ฯ พบว่าปัญหาในแต่ละด้าน โดยจัดลำดับปัญหา 3 อันดับแรกได้ดังนี้ ปัญหาด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้แก่ ไม่มีการศึกษาเด็กเป็นรายกรณี (Case study) ทุกครั้งที่พบนักเรียนมีปัญหา ไม่มีการวิเคราะห์ สรุปผลข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนครบทุกคน และไม่มีการใช้

แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) กับนักเรียน ปัญหาด้านการคัดกรองนักเรียน ได้แก่ นักเรียนได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อการคัดกรองไม่ครบทุกคน ไม่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการงานการคัดกรองนักเรียน และไม่มีการกำหนดแนวทางและผู้รับผิดชอบในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาอย่างเหมาะสม ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนจัดตั้งชมรม/กลุ่ม หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจของนักเรียน ไม่มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ เช่นการแข่งขันกีฬา การแข่งขันทักษะทางวิชาการ และไม่มีการจัดส่งนักเรียนไปฝึกประสบการณ์พื้นฐานด้านอาชีพในหน่วยงานต่างๆตามความเหมาะสมและความสนใจของนักเรียน ปัญหาด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ไม่มีการจัดค่ายคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านจริยธรรมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน ไม่มีการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อแก้ไขปัญหาให้นักเรียนเป็นรายกรณี และไม่มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับทักษะชีวิต ปัญหาด้านการส่งต่อ ไม่มีการประชุมครูร่วมกันวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อการส่งต่อภายนอก ไม่มีการประสานกับผู้ปกครองนักเรียนก่อนการส่งต่อภายนอก และไม่มีการจัดระบบ ขั้นตอนการส่งต่อทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอกอย่างชัดเจน

3. แนวทางทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ พบว่ามีแนวทางการพัฒนา 5 ด้านดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรดำเนินการติดตามนักเรียนเป็น รายกรณีจากการส่งต่อข้อมูลมาจากครูที่ปรึกษา ควรบันทึกการติดตามอย่างต่อเนื่องและรายงาน ผลการดำเนินการต่อผู้เกี่ยวข้องหากเป็นกรณีที่ต้องได้รับการรักษาโรงเรียนดำเนินการส่งต่อภายนอก และควรมีการประเมินติดตามและนิเทศจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนที่ตรงกัน ควรมีการประชุมเพื่อกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดกรองหรือการแบ่งกลุ่มนักเรียน และควรจัดทำคู่มือด้านการคัดกรองนักเรียน รายบุคคลอย่างเป็นระบบและมีรูปแบบที่แน่ชัด ด้านการส่งเสริมนักเรียน โรงเรียนควรจัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครอบคลุมทุกกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบของกิจกรรมตามความสนใจ ด้านการป้องกันและแก้ไข โรงเรียนควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ประจำทุกสัปดาห์ควรมีการร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกในการป้องกันปัญหา และควรมีการทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหา ด้านการส่งต่อ โรงเรียนควรวางแผนโครงสร้างและกำหนดการในการส่งต่อ ทั้งภายในและภายนอกให้ชัดเจน ควรประชุมวางแผนในเรื่องของการดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้ดูแลระบบช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา จิตแพทย์ สาธารณสุข ตำรวจ ฯลฯ เพื่อให้มีความรู้และแนวปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและให้ผู้ปกครอง

ได้ทราบข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาเพื่อขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่องแนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษาในพระอุปถัมภ์ฯ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ผู้บริหารได้มอบหมายหน้าที่ให้ครูปฏิบัติงานหลักคือ ประการแรกให้สอนหนังสือถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการให้กับนักเรียน ประการที่สองให้มีหน้าที่ดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยแต่งตั้งให้เป็นครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียน มีงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควบคุม ดูแล กำกับ ติดตาม และประเมินผลงานการดำเนินงานของครูที่ปรึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ เป็นประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนมีการมอบหมายเรื่องการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ครูที่ปรึกษาทุกคน ดังนั้นบทบาทของครูที่ปรึกษาจึงมีหน้าที่ทั้งจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีความรู้และมีความประพฤติที่ดีดังที่ได้กล่าวไว้ อีกทั้งทางโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ ได้ปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ที่ให้โรงเรียนในเขตพื้นที่น่านโยบายการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปปฏิบัติรวมทั้งมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องจึงทำให้ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษาในพระอุปถัมภ์ฯ อยู่ในระดับปานกลางซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของภิมรตา มาฤชี (2555 : 88-91) ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนพนัสพิทยาคารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 18 พบว่า สภาพปัญหาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนพนัสพิทยาคาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ ไม่มีการประชุมครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ภาระงานที่นอกเหนือจากหน้าที่หลักทำให้ครูไม่มีเวลาในการทำความรู้จักกับนักเรียนและผู้ปกครอง ส่งผลให้ครูที่ปรึกษาบางส่วนขาดข้อมูลที่แท้จริง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิราภานต์ บุตรพรม (2560:55-54) ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่าสภาพปัจจุบันระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะการดำเนินงานตามระบบ

ช่วยเหลือนักเรียนนั้นมีความจำเป็น การขั้นตอนที่ต้องเตรียมเอกสารต่างๆ เป็นจำนวนมากในแต่ละขั้นตอน ทำให้เพิ่มภาระครูที่นอกเหนือจากการสอน ส่งผลให้เวลาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำได้น้อยขาดการให้ข้อมูลจากผู้ปกครองที่ชัดเจน จึงทำให้ครูที่ปรึกษาได้ข้อมูลที่ไม่ครบสมบูรณ์

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ ไม่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการคัดกรองนักเรียน การกำหนดหลักเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน 3 กลุ่ม คือกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อส่งต่อสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา ทำให้ไม่สามารถคัดกรองนักเรียนได้ครบทุกคน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของภิมรดา มาฤช (2555:88-91) ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนพนัสพิทยาคารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 18 พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพนัสพิทยาคาร ครูที่ปรึกษาไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ผู้ปกครองบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลนักเรียน ส่งผลให้การจัดกลุ่มนักเรียนไม่เป็นระบบ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนจัดตั้งชมรม/กลุ่ม หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจของนักเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธวัชชัย กุ่มแสน (2556:80-82) ศึกษาสภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากครูไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม/ชมรม

4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ ไม่มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนในทุกภาค สอดคล้องกับผลงานวิจัยของวรารุณี เหล่าจินดา (2559:118-120) ศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่าสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากขาดสัมพันธภาพระหว่างครูที่ปรึกษากับนักเรียน ขาดการร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาของนักเรียน

5) ด้านการส่งต่อ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ ขาดการประชุมครู คณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการส่งต่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของธวัชชัย กุ่มแสน

(2556:80-82) ศึกษาสภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ไม่มีการประชุมวางแผนกำหนดหลักเกณฑ์ขั้นตอนการส่งต่อนักเรียนอย่างชัดเจน ส่งผลให้ผู้ปกครองขาดความเชื่อมั่นและการประสานงานในการส่งต่อนักเรียนกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องมีปัญหาในการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มดังกล่าว

2. ปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ ผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า โรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ ไม่มีการศึกษาเด็กเป็นรายกรณี (Case study) ทุกครั้งที่พบนักเรียนมีปัญหา สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรณนา หอมทิพย์ (2560 : ง) ที่ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทุ่งขนานวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี แล้วพบว่ามีความรู้ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไม่มีการศึกษาเด็กเป็นรายกรณี (Case study) ทุกครั้งที่พบนักเรียนมีปัญหา

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่าโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ มีนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อการคัดกรองไม่ครบทุกคน สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิราภรณ์ บุตรพรม (2560: 51-54) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 แล้วพบว่า ไม่มีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนที่เป็นระเบียบแบบแผนที่ชัดเจน ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำเกณฑ์ และตัวชี้วัดการคัดกรองนักเรียนที่ถูกต้อง โรงเรียนเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนไว้ที่ครูที่ปรึกษาและครูที่ปรึกษาขาดการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทำให้ส่งผลกระทบต่อด้านการคัดกรองนักเรียน และปัญหาด้านการส่งต่อภายนอกลักษณะเดียวกัน

3) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน พบว่า โรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนจัดตั้งชมรม/กลุ่ม หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจของนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของการุณ เชิดชู (2557: 75-79) ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพร้าวนิคม อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีความรู้ด้านการจัดกิจกรรมตามความสนใจและความต้องการของนักเรียนไม่ครอบคลุมทุกกลุ่ม ครูที่ปรึกษา มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่จำกัด

4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน พบว่า โรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ ไม่มีการจัดค่ายคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านจริยธรรมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของนุชรี ผึ้งคุ้ม (2560 : 49-71) ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสอยดาววิทยา จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ที่พบว่า สถานศึกษาไม่มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมขาดความหลากหลาย และกิจกรรมบางกิจกรรมยังขาดการสนับสนุนจากสถานศึกษา

5) ด้านการส่งต่อ พบว่า โรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ ไม่มีการประชุมครูร่วมกันวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อการส่งต่อภายนอก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิราภานต์ บุตรพรม (2560: 51-54) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 แล้วพบว่ามีปัญหาขาดทักษะวิธีการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างครูกับนักเรียน ขาดความไว้วางใจใน การเข้ามาปรึกษาหรือทำให้เกิดการไม่ยอมรับความช่วยเหลือจากครูที่ปรึกษา ขาดการประสานงานกับผู้ปกครอง หน่วยงานภายในและภายนอกของโรงเรียนในการช่วยเหลือนักเรียนลักษณะเดียวกัน

3. แนวทางทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ พบว่ามีแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรบันทึกการติดตามอย่างต่อเนื่องและรายงานผลการดำเนินการต่อผู้เกี่ยวข้องหากเป็นกรณีที่ต้องได้รับการรักษาโรงเรียนดำเนินการส่งต่อภายนอก และควรมีการประเมินติดตามและนิเทศจากเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจ มีการวางแผนการจัดเก็บข้อมูลด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิราภานต์ บุตรพรม (2560: 51-54) ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่าแนวทางการพัฒนาการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาต้องเข้าใจขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนในความปกครองของตนครบทุกคน มีเครื่องมือและระบบการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนที่ทันสมัยสามารถสืบค้นข้อมูลได้ตลอดเวลา มีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอทุกภาคเรียน

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนที่ตรงกัน ควรมีการประชุมเพื่อกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดกรองหรือการแบ่งกลุ่มนักเรียน และควรจัดทำคู่มือด้านการคัดกรองนักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบและมีรูปแบบที่แน่ชัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการคัดกรองนักเรียน มีการยึดหลักเกณฑ์ที่ตรงตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 43) กล่าวว่า แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้นให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษาและยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย

ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีการประชุมครูเพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียน

3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน โรงเรียนควรมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการจัดกิจกรรม ควรจัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาเด็กที่ครอบคลุมทุกกลุ่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การส่งเสริมกิจกรรมที่ตรงตามความต้องการของนักเรียนจะทำให้สามารถพัฒนานักเรียนได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับผลการวิจัยของกรูณ เชิดชู (2557:75-79) วิจัยเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพร้าววิทยาคม อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ได้วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมนักเรียน ดังนี้ ควรปรับแผนให้มีความเหมาะสม สามารถใช้งานได้จริงและต้องปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

4) ด้านการป้องกันและแก้ไข โรงเรียนควรมีการพัฒนาครูให้มีความรู้ มีทักษะและเทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่ปรึกษามีข้อมูลนักเรียนที่ครบทุกด้าน จึงสามารถวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนุชรี ผึ้งคุ้ม (2560: 49-71) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสอยดาววิทยา จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ได้วิเคราะห์แนวทางการพัฒนา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียน ดังนี้ ควรให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง อย่างทั่วถึง

5) ด้านการส่งต่อ โรงเรียนควรวางโครงสร้างและกำหนดการในการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกให้ชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประสานงานและการสร้างความรู้ความเข้าใจมีส่วนช่วยให้เด็กนักเรียนที่มีปัญหาได้รับการแนะนำ การช่วยเหลือได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของโชคชัย อาษาสนา, (2555 : ค - ง) พบว่า แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนของโรงเรียนเหียงพิทยาคม จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โรงเรียนควรมีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่ดีเป็นระบบ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมคิดร่วมดำเนินการในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการวิจัยเรื่องกลยุทธ์ส่งเสริมการคัดกรองนักเรียนในงานระบบดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนของโรงเรียน
2. ควรมีการวิจัยเรื่องการจัดทำคู่มือด้านการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคลในงานระบบดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนของโรงเรียน
3. ควรมีการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- การุณ เชิดชู. (2557). การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพร้าววิทยาคม อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธวัชชัย กุมแสน. (2556). สภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นุชรีย์ ผึ้งคุ้ม. (2560). ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสอยดาววิทยา จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17.วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภิรมตา มาฤชี. (2555). สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนพนัสพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ. (2562). สรุปผลการดำเนินงานฝ่ายกิจการนักเรียน. แม่ฮ่องสอน.
- วรารุติ เหล่าจินดา. (2559). สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วรรณนา หอมทิพย์. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทุ่งขนานวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิรากานต์ บุตรพรหม. (2560). แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24.วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ท่องเที่ยวเชิงอาหาร : ศักยภาพและการพัฒนาโมเดลการจัดการท่องเที่ยวโดยเครือข่าย
ชุมชนบ้านไม้ขาว เชื่อมโยงภูเก็ตเมืองมรดกโลกเมืองสร้างสรรค์วิทยาการอาหาร
Gastronomy Tourism : Potential and development of tourism
management model by Ban Mai Khao Community network
linking Phuket the creative city of Gastronomy by UNESCO

กุลแก้ว คล้ายแก้ว¹, ภัทริศร์ ถนอมสิงห์², รพีพงศ์ อินตะสีบ³

Kunkaew Khlaikaw, Pattalit Thanomsing, Rapeepong Intasueb

Received: 22 October 2021; Revised: 17 November 2021; Accepted: 30 November 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไม้ขาว จังหวัดภูเก็ตและพัฒนาโมเดลการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาหารเชื่อมโยงภูเก็ตเมืองมรดกโลกเมืองสร้างสรรค์วิทยาการอาหารด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนบ้านไม้ขาว เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยได้นำประเด็นที่ได้จากการจัดประชุมกลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก มาสรุปให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้และ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนมีศักยภาพสามารถนำวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่มีอยู่ มาประกอบกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหารที่หลากหลายและสามารถเชื่อมโยงกิจกรรมกับภูเก็ตเมืองมรดกโลกเมืองสร้างสรรค์วิทยาการอาหาร ซึ่งวิธีการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาหารโดยชุมชน องค์ความรู้ของชุมชน องค์ความรู้จากผู้นำชุมชน และกระบวนการจัดการอย่างเป็นระบบ สามารถพัฒนาให้เป็นโมเดลการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนและเป็นต้นแบบการจัดการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงเมืองภูเก็ต ซึ่งเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหารโดยองค์การยูเนสโกได้

คำสำคัญ : ศักยภาพ, การพัฒนาโมเดลการจัดการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวเชิงอาหาร

¹ นักศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail : kulkaew.kk@gmail.com

² นักศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail : pattalit.t@thaibev.com

³ นักศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail : ramrapeepong@gmail.com

ABSTRACT

This research aims to study the potential of food tourism in Ban Mai Khao community Phuket Province and developing a food tourism management model connecting Phuket the creative city of Gastronomy by UNESCO with the participation of the Ban Mai Khao community network . It is a qualitative research. by bringing the issues from the group meeting in-depth interview come to a conclusion in accordance with the research objectives defined and Data were analyzed by content analysis method. The results showed that The community has the potential to be able to adopt existing lifestyles and cultures. Come to engage in various food tourism activities and be able to connect activities with Phuket the creative city of Gastronomy by UNESCO. Community-based food tourism management methods community knowledge from community leaders and systematic management processes can be developed as a model for food tourism management with the participation of community networks and as a model for tourism management to connect Phuket Town which is a creative city in food science by UNESCO

Keywords: Potential, Development of tourism management model, Gastronomy Tourism

บทนำ

การท่องเที่ยว นับเป็นอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและเป็นเครื่องมือในการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยการสร้างงานและรายได้ให้กับประเทศ ดังที่ THE STANDARD (2562) ได้รายงานภาพรวมของรายได้จากการท่องเที่ยวในครึ่งปีแรก 2562 ประเทศไทยมีรายได้จำนวน 1,424,794.23 ล้านบาท ในขณะที่ภาครัฐยังได้ให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นกลไกสำคัญในการช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันรูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) ถูกนำเสนอผ่านกิจกรรมท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ และได้รับความสนใจมากขึ้น จากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป การท่องเที่ยวเชิงอาหารเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีลักษณะ “ความสนใจพิเศษ” โดยมีอาหารเป็นปัจจัยหลักในการสร้างประสบการณ์ผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ซึ่งผ่านประสบการณ์สัมผัสทั้ง 5 คือ รูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัส (ภัทรพร พันธุ์รี, 2558) อาหารไม่เพียงแต่จะเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ แต่ยังบรรจุไว้ซึ่งวัฒนธรรม อารยธรรมและประวัติศาสตร์ที่ยาวนานของท้องถิ่น และในทุกเส้นทางก็ยังมีเรื่องราว

เกี่ยวกับอภิปไตยทางอาหาร (จุฑามาศ วิศาลสิงห์, 2562) อาหารยังเป็นองค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่สำคัญประการหนึ่งที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวได้เนื่องจากอาหารบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของพื้นที่ วิถีชีวิตของท้องถิ่น รวมทั้งนำเสนอประสบการณ์ที่แปลกใหม่ให้กับนักท่องเที่ยว (ภัทรพร พันธูรี, 2558) ดังนั้น เอกลักษณ์ทางด้านอาหารจึงถูกนำมาใช้เป็นกลยุทธ์ในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นประเทศไทยถือเป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางด้านอาหารการกินที่สำคัญของโลก สอดคล้องกับ Pine and Gilmore (1999) อังโน (Greg Richards, 2019) ที่ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า อาหารได้มอบประสบการณ์ที่ดีในการท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้แก่ เป็นการเชื่อมโยงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน พัฒนาประสบการณ์ด้านอาหาร เรียนรู้วิธีการผลิตอาหารที่โดดเด่นในพื้นที่นั้น และเป็นการอนุรักษ์อาหารพื้นถิ่นไม่ให้สูญหายไป นอกจากนี้ การท่องเที่ยวเชิงลิ้มลองและประสบการณ์ด้านอาหารยังเป็นการกระตุ้นการพัฒนาให้เกิดในท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2562) ได้รายงานไว้ว่า ธุรกิจร้านอาหารมีความเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวและพบว่าในปี 2560 มูลค่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มเป็นลำดับที่ 3 รองจากค่าใช้จ่ายด้านที่พักและการช้อปปิ้ง ดังตารางที่ 1

ลำดับ	รายการค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ (ล้านบาท)		
		2558	2559	2560
1	ที่พัก	432,537.26	480,135.59	527,092.44
2	การช้อปปิ้ง	354,441.39	396,999.06	451,069.67
3	อาหารและเครื่องดื่ม	283,230.30	329,145.24	376,131.80
4	การขนส่งในท้องถิ่น	144,828.10	163,891.87	179,450.43
5	ความบันเทิง	153,830.70	157,483.41	170,416.41

ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า 2562

จากข้อมูลในตารางที่ 1 เมื่อมีการเปรียบเทียบรายได้จากอาหารและเครื่องดื่มของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ พบว่า ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มนั้น มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดย มีสาเหตุที่สำคัญคือ การมีชื่อเสียงของอาหารไทย และการสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเมืองหลักและเมืองรองทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงอาหารจึงเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถมอบประสบการณ์ใหม่แก่นักท่องเที่ยวและยังมีบทบาทในการกระตุ้นเศรษฐกิจของท้องถิ่นได้

จังหวัดภูเก็ต ได้ถูกส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นเมืองสร้างสรรค์วิทยาการด้านอาหาร โดยเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2547 เปิดรับสมัครเลือกทุกๆ 4 ปี จากเมืองหรือมหานครที่ทางยูเนสโกคิดว่าเป็นแหล่งรวบรวมวิทยาการ มีพื้นฐานที่จะขับเคลื่อน ทั้งในส่วนของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) แบ่งออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่

1. เมืองแห่งวรรณกรรม (City of Literature)
2. เมืองแห่งภาพยนตร์ (City of Film)
3. เมืองแห่งดนตรี (City of Music)
4. เมืองแห่งหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน (City of Crafts and Folk Arts)
5. เมืองแห่งการออกแบบ (City of Design)
6. เมืองแห่งศิลปะสื่อประชาสัมพันธ์ (City of Media art)
7. เมืองแห่งวิทยาการอาหาร (City of Gastronomy)

อย่างที่ทราบกันดีว่าจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบันยังดำรงไว้ซึ่งการเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลกที่อยู่ในฐานะจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั่วโลก (Phuket is one of the destination of the world) ปัจจุบันมีเมืองที่ได้รับประกาศเป็นเมืองสร้างสรรค์แล้วทั้งหมด 116 เมืองทั่วโลก เฉพาะด้านวิทยาการอาหารมีเพียง 18 เมืองเท่านั้น และภูเก็ตเป็น 1 ใน 18 เมืองดังกล่าว โดย 5 จุดเด่นที่ยูเนสโกเลือกภูเก็ตเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหาร เหตุผลที่องค์การยูเนสโกเลือกภูเก็ตให้เป็นหนึ่งในสมาชิกเครือข่ายสร้างสรรค์มีอยู่หลายประการ ซึ่งมีข้อสรุปจำนวน 5 ประเด็น ดังนี้

1. ภูเก็ตมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัฒนธรรมอาหารที่เกิดจากพหุสังคม
2. อาหารภูเก็ตเป็นองค์ประกอบสำคัญในทุกเทศกาล พิธีการ ความเชื่อ วิถีชีวิตในครอบครัว
3. อาหารท้องถิ่นภูเก็ตหลายประเภทมีอัตลักษณ์ หารับประทานที่อื่นไม่ได้ มีสูตรลับเฉพาะที่ถ่ายทอดผ่านคนในครอบครัว และหลายเมนูเป็นวัตถุดิบที่มีเฉพาะในจังหวัดภูเก็ต
4. ความเข้มแข็งและความร่วมมือจากภาคเอกชน ภาครัฐ และสถาบันทางวิชาการในภูเก็ต ทำให้มีการสร้างสรรค์นวัตกรรมบนพื้นฐานวิทยาการด้านอาหารหลากหลายอย่าง เช่น การจำหน่ายอาหารท้องถิ่นแปรรูปเป็นของฝากของที่ระลึก ฯลฯ
5. ชาวภูเก็ตมีน้ำใจ อธิยาศัยดีงาม (Thai Hospitality) ยินดีร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์กับเมืองอื่นๆ ในเครือข่ายภายใต้แนวคิด Good Food, Good Health, Good Spirit in Phuket หรือ กินดี อยู่ดี มีจิตงามที่ภูเก็ต

ชุมชนบ้านไม้ขาว มีพื้นที่ชายฝั่งด้านตะวันออกเป็นดินเลนและป่าชายเลน แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนจะพบชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกเป็นหาดทรายที่สวยงาม สะพานสารสิน (Sarasin Bridge) ประตูเมืองภูเก็ต (Phuket Gateway) อุทยานแห่งชาติสิรินาถ (Sirinath National Park) พรุเจ๊ะสัน (Pud Jimson) และหาดไม้ขาว (Mai Khao Beach) ด้วยที่ตั้งของชุมชนตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันกับหาดไม้ขาวทะเลภูเก็ต จึงทำให้นักท่องเที่ยวเรียกกันติดปากว่า ชุมชนหาดไม้ขาว ชุมชนจึงกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมมาพักผ่อนและให้ความสนใจเป็นพิเศษ ในปัจจุบันนี้ชุมชนบ้านไม้ขาวได้ร่วมพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนและพยายามมุ่งสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวอดนิยาม (Preferred Destination) อย่างยั่งยืน ด้วยการเพิ่มรายได้ ทางการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องอย่างสมดุล และอย่างทั่วถึง ผ่านการนำเสนอคุณค่าของการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการท่องเที่ยวประเทศไทยที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ทรงคุณค่า (Value for Experience) และเปิดมุมมองใหม่ให้กับชีวิตจากการสัมผัสเสน่ห์วิถีไทยเฉพาะถิ่น (Unique Local Thai Experience) ภายใต้การส่งเสริมการท่องเที่ยวบนฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ผสมผสานกับองค์ความรู้ดั้งเดิมของคนชุมชน

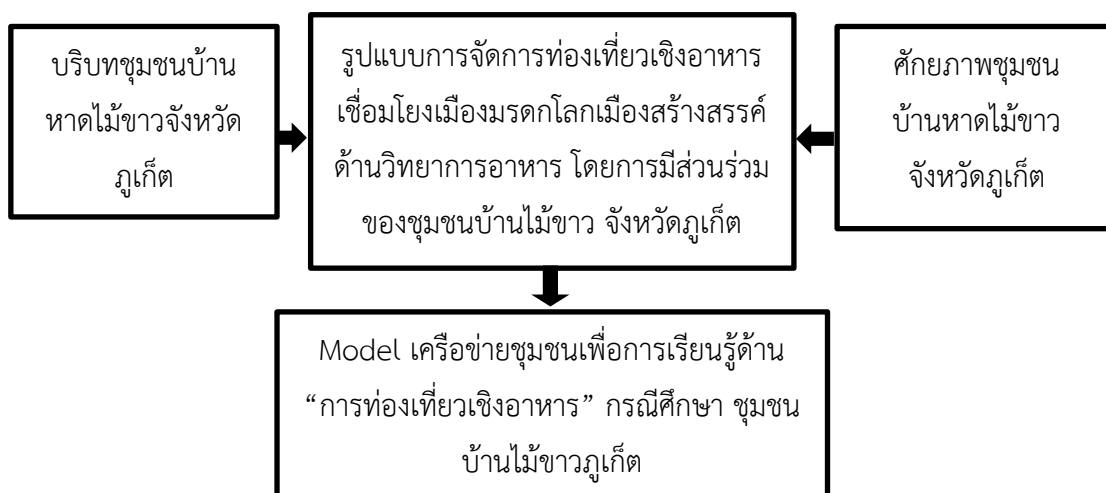
คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมถึงการแบ่งปันความรู้ระหว่างตัวแทนของพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาหาร จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังกล่าวทำให้ได้มาซึ่งปัจจัยความสำเร็จของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต โดยจะนำเสนอการศึกษาปัจจัยความสำเร็จของชุมชนในการเป็นชุมชนต้นแบบด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหาร เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนต้นแบบโดยองค์กรยูเนสโกแห่งใหม่ของประเทศไทยได้ในอนาคต อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อชุมชนอื่นๆ ในการนำแบบอย่างและปัจจัยความสำเร็จดังกล่าวนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารของชุมชนบ้านไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อพัฒนาโมเดลการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาหารเชื่อมโยงภูเก็ตเมืองมรดกโลกเมืองสร้างสรรค์วิทยาการอาหารด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนบ้านไม้ขาว

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และข้อมูลที่ค้นพบ ได้แก่ ข้อมูลบริบทของพื้นที่ ข้อมูลศักยภาพด้านการท่องเที่ยว และความต้องการของชุมชน มาใช้เป็นกรอบในการวิจัย (Conceptual framework) ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การจัดการท่องเที่ยวเชิงอาหารเชื่อมโยงเมืองมรดกโลกเมืองสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหาร: ปัจจัยความสำเร็จของชุมชนบ้านไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต ได้ดำเนินการวิจัยในรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจและสืบค้นข้อมูลพื้นฐานของชุมชนดังนี้

- จัดประชุมกลุ่ม Focus Group Discussion – FGD แบบออนไลน์
- สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้แทนชุมชน ด้วยระบบ ZOOM เพื่อให้ได้ข้อมูลบริบทของพื้นที่ข้อมูลศักยภาพด้านการท่องเที่ยว และความต้องการของชุมชน (Need Analysis) ในการจัดการการท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ค้นพบ ได้แก่ ข้อมูลบริบทของพื้นที่ ข้อมูลศักยภาพด้านการท่องเที่ยว และความต้องการของชุมชน มาทำการวิเคราะห์และจัดกลุ่ม ตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

- ทำการคัดเลือกข้อมูลที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่สามารถนำมาสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ โดยต้องสอดคล้องกับความต้องการชุมชน
- การคัดเลือกข้อมูลโดยวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง (Pain Point - Gain Point) ของชุมชน เพื่อนำไปสู่แนวทางในการออกแบบพัฒนา “โมเดลการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาหาร” ของชุมชนบ้านไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม (Community Participation & Co-Creation) ที่เชื่อมโยงองค์ความรู้ดั้งเดิมของชุมชน

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยได้นำประเด็นที่ได้จากการจัดประชุมกลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก มาสรุปให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้และสอดคล้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งได้ทำการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ของ บุซกร เชียวจินตาคานต์ (2561) อ้างถึงใน สุภางค์ จันทวานิช. 2543: 129-130

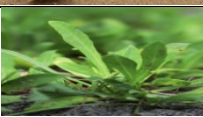
โดยเป็นการพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งที่มาต่าง ๆ ซึ่งตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ด้วยผู้เชี่ยวชาญ (Peer debriefing) ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตร 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการทำงานในพื้นที่ 1 คน และนักวิชาการด้านการท่องเที่ยว 1 คน เพื่อให้ได้ทราบถึงศักยภาพของชุมชนที่สามารถเชื่อมโยงกับจังหวัดภูเก็ตเมืองมรดกโลกเมืองสร้างสรรค์วิทยาการอาหารด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน และนำข้อมูลที่ได้ไปจัดทำ “โมเดลการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาหาร”

ขั้นตอนที่ 4 นำ “โมเดลการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาหาร” เข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์โดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอข้อเสนอแนะ (Connoisseurship) จากนั้นนำโมเดลใหม่ที่ได้สู่การอบรมให้ความรู้ชุมชนในลำดับต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านอาหารอัตลักษณ์พื้นถิ่นของชุมชนบ้านไม้ขาว พบว่าชุมชนมีศักยภาพสามารถนำวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชน มาประกอบกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ดังมีรายการต่อไปนี้

ตารางที่ 1 อัตลักษณ์พื้นถิ่นและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว

ลำดับที่	อัตลักษณ์พื้นถิ่น		รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว
1	กุ้งมังกร		ชาวเลมอแกนออกทะเลพาทัวร์ตกกุ้งมังกร
2	จักจั่นทะเล		กิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้และกิจกรรมทำอาหาร
3	ผักลิ้นห่าน		อาหารพื้นบ้านเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอาหารอัตลักษณ์ภูเก็ต
4	สับปะรดภูเก็ต		ท่องเที่ยวสวนสับปะรดและแปรรูปน้ำผลไม้พร้อมดื่มที่ให้คุณค่าทางโภชนาการสูง
5	สปาทราย		กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
6	นาข้าวผืนสุดท้าย		กิจกรรมสัมผัสวิถีไทย เลี้ยงควาย ดำนาปลูกข้าวกับนาผืนสุดท้ายที่ภูเก็ต

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	อัตลักษณ์พื้นถิ่น	รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว	ลำดับที่
7	พิพิธภัณฑ์บ้านโบราณภูเก็ต		ชม ชิม แวะถ่ายภาพ กับ Live Museum ชุมชนไทยเชื้อสายจีน
8	หาดไม้ขาว		กิจกรรมท่องเที่ยว ณ ชุมชนบ้านไม้ขาว (หาดทรายขาว) สถานที่ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว
9	อาหารพื้นถิ่น		กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอาหารภายในท้องถิ่น ได้แก่ Dinner Tour, Half Day Tour และ One day Trip โดยมีการสอดแทรกเรื่องราว (Storytelling Guide)

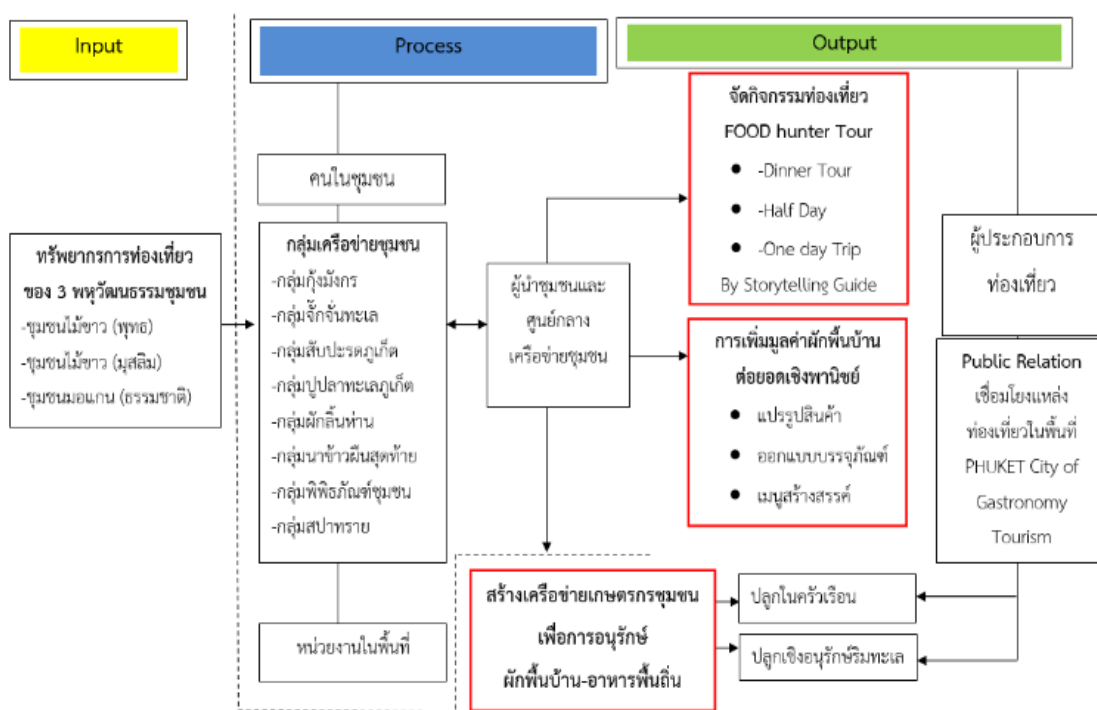
2. การพัฒนาโมเดลการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาหารเชื่อมโยงภูเก็ตเมืองมรดกโลกเมืองสร้างสรรค์วิทยาการอาหารด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนบ้านไม้ขาว พบว่า ผู้นำชุมชนบ้านไม้ขาวมีความเข้มแข็งเป็นผู้นำต้นแบบที่สามารถออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับ สมาชิกในชุมชนได้ถึง 20 กิจกรรม นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ คุณวินัย แซ่อิว ตำแหน่งประธานชุมชน ได้อธิบายถึงความเข้มแข็งของสมาชิกชุมชนไม้ขาว พบว่า ชุมชนมีความสามารถรวมกลุ่มทำกิจกรรม การการท่องเที่ยวและร่วมกับส่งเสริมการท่องเที่ยวในลักษณะของเครือข่าย โดยจัดให้มีศูนย์กลางเครือข่ายชุมชน จากการร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนนั้นตลอดระยะเวลา 6 ปี ทำให้ในระหว่างปี พ.ศ.2560 - พ.ศ.2561 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและหน่วยงานราชการได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ทำให้มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาเที่ยวในพื้นที่ และร่วมกิจกรรมที่ชุมชนบางวันจำนวน 10,000 คน (สัมภาษณ์นายวินัย แซ่อิว, 10 สิงหาคม 2564)

ในประเด็นที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยเครือข่ายชุมชน มีคนในชุมชนคือ คุณอรสา โตสว่าง ในฐานะคนในชุมชนและเป็นสมาชิกเครือข่ายการท่องเที่ยว รวมถึงเป็นต้นแบบของการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนต้นแบบ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาหารอย่างมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่เป็นกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีน (พุทธ) กลุ่มชาติพันธุ์(มอแกน) และกลุ่มคนไทย(มุสลิม) เป็นชุมชนพหุวัฒนธรรม (Multiculturalism) ที่มี

ความหลากหลายทางวิถีชีวิตและน่าสนใจในเรื่องการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เพื่อการจัดการการท่องเที่ยวร่วมกันอย่างเป็นระบบ เช่น หากนักท่องเที่ยวต้องการเข้ามาในพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมตกปลาทะเล หากุ้งมังกร (Lobster) คนในชุมชนจะส่งเสริมและสนับสนุนในกลุ่มชาติพันธุ์มอแกนในฐานะผู้นำเที่ยว ผู้ออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว และในขณะเดียวกันจะเพิ่มเติมเรื่องราวประวัติศาสตร์ชุมชน ประวัติของตนเอง และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมถึงการจัดการความมั่นคงทางอาหารควบคู่กับการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวด้วย และสิ่งที่ชุมชนมอแกนได้กลับคืนจากนักท่องเที่ยวคือรายได้เสริมเพิ่มเติมจากการจัดการท่องเที่ยว (สัมภาษณ์คุณอรสา โตสว่าง , 10 สิงหาคม 2564)

อย่างไรก็ตาม วิธีการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาหารโดยชุมชนบ้านไม้ขาว องค์ความรู้ของชุมชน องค์ความรู้จากผู้นำชุมชน และกระบวนการจัดการอย่างเป็นระบบ มีความน่าสนใจและสามารถพัฒนาโมเดลการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนบ้านไม้ขาว สามารถเป็นต้นแบบการจัดการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงเมืองภูเก็ต ซึ่งเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหารโดยองค์การยูเนสโกได้

ภาพประกอบที่ 1 Model เครือข่ายชุมชนเพื่อการเรียนรู้ด้าน “การท่องเที่ยวเชิงอาหาร” กรณีศึกษา ชุมชนบ้านไม้ขาวภูเก็ต

ที่มา : โครงการ The Creative Community of Gastronomy Tourism Network กรณีศึกษา ชุมชนบ้านไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต, 25 กันยายน 2564

อภิปรายผล

การศึกษาชุมชนต้นแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาหารเชื่อมโยงเมืองมรดกโลกเมืองสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหาร บ้านไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ชุมชนบ้านไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต มีศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ด้วยการนำวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชน ประกอบกับการร่วมกลุ่มทำกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริม ที่มีความเข้มแข็ง นำมาพัฒนาเป็นรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ได้แก่ กิจกรรมตามล่าหาวัตถุดิบอาหาร (FOOD hunter Tour) โดยชาวเลมอแกนออกทะเลพาทัวร์ตกกุ้งมังกร กิจกรรมการเรียนรู้ด้านอาหารโดย Live Museum ชุมชนไทยเลื้อยสายจีน กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ที่มุ่งเน้นการรับประทานอาหารที่มีส่งผลดีต่อสุขภาพและกิจกรรมเชิงสุขภาพที่เกี่ยวข้อง อาทิ ท่องเที่ยวสวนสับปะรดและแปรรูปน้ำสับปะรดพร้อมดื่ม การดำนาปลูกข้าวกับนาผืนสุดท้าย การทำอาหารกับคนท้องถิ่นด้วยผักลิ้นห่าน ซึ่งเป็นวัตถุดิบเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น การทำสปาทราย เป็นต้น โดยมีความสอดคล้องกับ ประชาชาติธุรกิจ, (2562) ที่ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอาหาร มี 4 ด้าน ได้แก่ 1. ระบบเกษตร (Farming Systems) เป็นจุดเริ่มต้นของแหล่งกำเนิดอาหาร เช่น แปลงผัก สวนผลไม้ ริมรั้วบ้าน หรือ ท้องนา 2. เรื่องราวของอาหาร (Story of Food) คือ ความเป็นมาของอาหารในแต่ละงานที่ได้รวบรวมมรดกภูมิปัญญา วัฒนธรรมนิยมประเพณี โดยจะเป็นการเพิ่มคุณค่าให้แก่อาหาร 3. อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (Creative Industries) คือ การนำเอาความรู้และศิลปะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการให้บริการอาหาร เช่น การแสดงพื้นบ้าน วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาหาร การตกแต่งจานอาหาร รวมถึงการให้บริการที่พิถีพิถัน เป็นต้น 4. การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) เป็นการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาผลักดันให้เกิดการพัฒนาบนฐานการอนุรักษ์ ทำให้อาหารเป็นสัญลักษณ์ของพื้นที่เปิดประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ลึกซึ้งแก่นักท่องเที่ยวและสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่ท้องถิ่น

2. การพัฒนาโมเดลการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนบ้านไม้ขาว สามารถพัฒนาโมเดลการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนบ้านไม้ขาว สามารถเป็นต้นแบบการจัดการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงเมืองภูเก็ต ซึ่งเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหารโดยองค์การยูเนสโกได้ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการท่องเที่ยวนั้น เป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการร่วมกันวางแผนในการออกแบบรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว ชุมชนยังร่วมกันปฏิบัติตามแผนการจัดการท่องเที่ยวอย่างดี โดยมีการสร้างเครือข่ายร่วมทั้งภายในและภายนอกชุมชน ร่วมกันใช้ประโยชน์อย่างเป็นธรรม ซึ่งมีการกระจายรายได้ไปสู่ทุกกลุ่มเครือข่ายอาชีพภายในชุมชน และให้ผลประโยชน์กับคนในวัย บ้าน วัด และโรงเรียน ที่ทางชุมชนได้ดำเนินการตามแนวทางหลัก “บวร” นอกจากนี้ยังมีการร่วมกันติดตามประเมินผล เช่น การกระจายได้ไปสู่ชุมชนอย่างเป็นธรรมหรือไม่ การร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในชุมชนให้มีความ

ยั่งยืน ทั้งนี้ กระบวนการมีส่วนร่วมดังกล่าว มีความสอดคล้องกับศูนย์ข้อมูลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (2559) ได้กล่าวว่า ส่วนใหญ่จะเป็นการร่วมกันใช้ประโยชน์หรือรับผลประโยชน์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งเท่านั้น การมีส่วนร่วมที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาจะต้องประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ 1. การร่วมกันวางแผน เป็นร่วมคิดร่วมวางแผนจัดเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน เช่น ในชุมชนควรมีการจัดการอย่างไรบ้าง การแบ่งหน้าที่ การจัดการสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน เป็นต้น 2. ร่วมกันปฏิบัติตามแผน โดยสมาชิกในชุมชนต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้ให้ข้อตกลงกันไว้ 3. ร่วมกันใช้ผลประโยชน์ สมาชิกทุกคนจะต้องมีสิทธิใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท่องเที่ยวในท้องถิ่น จะต้องมีการจัดการผลประโยชน์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมลงตัว 4. ร่วมติดตามและประเมินผล เป็นการร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถ่ายทอดประสบการณ์และร่วมกันประชุมหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และ 5. ร่วมกันบำรุงรักษา สมาชิกในชุมชนต้องร่วมกันบำรุงรักษาสีงแวดล้อมทรัพยากรไม่ให้เสื่อมโทรมลงไป ซึ่งเป็นจุดดึงดูดสำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ โมเดลการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาหารด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนบ้านไม้ขาว สามารถเป็นต้นแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ให้แก่ชุมชนหรือหมู่บ้านท่องเที่ยวที่มีความสนใจโดยสามารถประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่นั้น ๆ ได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1.ควรส่งเสริมให้เกิดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาหารเป็นรูปแบบการท่องเที่ยว ซึ่งการท่องเที่ยวรูปแบบนี้กำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาหารควรมีการส่งเสริมจากหน่วยงานต่างๆ ในลักษณะโมเดลใหม่แบบชุมชนลงมือทำ ภาครัฐสนับสนุน และภาคเอกชนช่วยขับเคลื่อน

2.ควรสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารอย่างยั่งยืนโดยภาครัฐควรเข้ามาเป็นพี่เลี้ยงในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบในมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

3.การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวควรเน้นการออกแบบการจัดการเชิงระบบและมีตัวชี้วัดที่ชัดเจนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนท้องถิ่นทุกภาคส่วนให้ลงมือปฏิบัติจริง

4.ภาครัฐควรสร้างและส่งเสริมบุคคลากรชุมชนที่มีความรู้ความสามารถในการส่งเสริมให้บุคคลนั้นเป็นผู้นำและเป็นพี่เลี้ยงแก่ชุมชนอื่นๆ หรือบุคคลดังกล่าวอาจทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการจัดการการท่องเที่ยว

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2562). ธุรกิจร้านอาหารบิวเทรารีธุรกิจ ประจำเดือน กุมภาพันธ์ 2562. สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2564. https://www.dbd.go.th/download/document_file/Statistic /2562/T26/ T26_201902.pdf
- โครงการ The Creative Community of Gastronomy Tourism Network กรณีศึกษา ชุมชนบ้านไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต. (2564). Model เครือข่ายชุมชนเพื่อการเรียนรู้ด้าน “การท่องเที่ยวเชิงอาหาร” กรณีศึกษา ชุมชนบ้านไม้ขาวภูเก็ต. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยว และกีฬา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จกฤษณ์ วัชรราช. (2561). โครงการหน้าต่างสู่การท่องเที่ยวล้านนา (Lanna Tourism Enclave) ประเด็นการท่องเที่ยวเชิงอาหารและอาหารสุขภาพ. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยว สถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุฬามาศ วิศาลสิงห์. (2562). Gastronomy Tourism การกระจายรายได้สู่ “ฐานราก” สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2562. จาก <https://www.prachachat.net/tourism/news-317059>
- ภัทรพร พันธุ์. (2558). การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาหารโดยผ่านประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวในประเทศไทย. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2562. จาก https://www.tco-thaijo.org/index.php/journal_sct/issue/view/7538.
- โตมร สุขปรีชา. (2560). Food Tourism 2.0. TAT Review Magazine, 3(1) : 8-13.
- บัณฑิต อนุกวนสุข. (2560). Food on the Move. TAT Review Magazine, 3(1) : 8-13.
- บุษกร เชี่ยวจินดาภานต์. (2561). เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา. วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์ ปีที่ 13 ฉบับที่ 25 มกราคม - มิถุนายน 2561. หน้า 103-118.
- ถวิลวดี บุรีกุล. การมีส่วนร่วม : แนวคิดทฤษฎีและกระบวนการ. เอกสารประกอบการศึกษาดูงานของคณะกรรมการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน วุฒิสภา วันอังคารที่ 17 มิถุนายน 2551 ณ สถาบันพระปกเกล้า. 2551. หน้า 6-8.
- ศูนย์ข้อมูลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. (2559). รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2564. จาก http://conservation.forest.ku.ac.th/ecotourdb/Cgi-bin/ARTICLE/ecotour_tat.asp.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2559). **ท่องเที่ยวเชิงอาหาร**. กรุงเทพฯ : บริษัทโคคุน แอนด์ โค.
- World Tourism Organization. 2012. **Global report on food tourism : AM report volume four**. Madrid, Spain: Author.

ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลก

The relationship between Human Development Index and World Happiness Index of countries around the world

นุราอีนี เตนบุรณะ¹ ธนวิทย์ บุญสิทธิ์²

Nura-aine Denburana Thanawit Bunsit

Received: 15 November 2021; Revised: 2 December 2021; Accepted: 9 December 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขและศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ของประเทศทั่วโลก โดยการศึกษาในครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน (Multiple regression analysis) ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross-sectional data) จากฐานข้อมูลดัชนีการพัฒนามนุษย์ปี 2016 และฐานข้อมูลดัชนีความสุขโลกปี 2016 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 157 ประเทศ ผลการศึกษาพบว่า ประเทศที่มีดัชนีการพัฒนามนุษย์สูงสุด 10 ประเทศได้แก่ นอร์เวย์ ออสเตรเลีย สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมนี เดนมาร์ก สิงคโปร์ เนเธอร์แลนด์ ไอร์แลนด์ ไอซ์แลนด์ แคนาดา และประเทศที่มีดัชนีการพัฒนามนุษย์ต่ำที่สุด 10 ประเทศ ได้แก่ เจริญเรีย เซียร์ราลีโอน โมซัมบิก ซูดานใต้ กินี บุรุนดี บอร์กินาฟาโซ ชาด ไนเจอร์ สาธารณรัฐแอฟริกากลาง และประเทศที่มีดัชนีความสุขโลกสูงสุด 10 ประเทศได้แก่ เดนมาร์ก สวิตเซอร์แลนด์ ไอซ์แลนด์ นอร์เวย์ ฟินแลนด์ แคนาดา เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย สวีเดนและประเทศที่มีดัชนีความสุขโลกต่ำสุด 10 ประเทศได้แก่ มาดากัสการ์ แทนซาเนีย ไลบีเรีย กินี รวันดา เบนิน อัฟกานิสถาน โตโก ซีเรีย บุรุนดี นอกจากนี้ จากการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลก พบว่าดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลก มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 57 และจากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ พบว่าอายุเฉลี่ยมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ ปีเฉลี่ยการศึกษา ค่าใช้จ่ายงานวิจัยและการพัฒนา จำนวนประชากรระดับการคอร์รัปชันเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ดัชนีการพัฒนามนุษย์ ดัชนีความสุขโลก

¹ นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

e-mail: nornoot7314@gmail.com

² อาจารย์ประจำวิชาสาขาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

e-mail:thanawit_dome@hotmail.com

Abstract

The purpose of this study was to study the relationship between the human development index, and the index of happiness and study the factors that affect human development index of countries around the world. By this time, studies using regression analysis (Multiple regression analysis), complex information used in the study is cross sector data (Cross-sectional data) from the database, the human development index year 2016 and world happiness index, database year 2016, using a sample of 157 countries. countries study found that the countries with the highest human development index, the 10 countries including Norway Australia Switzerland Germany Denmark Singapore Netherlands Ireland Iceland Canada and countries with the lowest human development index, 10 countries, including Eritrea Sierra Leone Mozambique South Sudan Guinea Burundi Burkina Faso Chad Niger Burkina Central African Republic and the country that has the world highest happiness index, 10 countries including Denmark Switzerland Iceland Norway Finland Canada Netherlands New Zealand Australia Sweden and the country has the lowest global happiness index, 10 countries, including Madagascar, Tanzania, Liberia, Guinea Rwanda Benin Afghanistan Togo Syria Burundi. In addition, the study of the relationship between the human development index, and the index of happiness of countries around the world. Found that the human development index, and the index of happiness of countries around the world. Relations have suffered in the 57 percent intermediate and study on factors that influence the human development index. The average life expectancy is found to. Value of gross domestic product the country. Years of study, the average cost of research and development, population-level corruption as factors that affect human development index statistically significant at 0.05 level.

Key words: human development index World happiness index.

บทนำ

แม้ประเทศต่างๆ ในโลกจะมีรูปแบบการปกครองที่แตกต่างกัน รวมทั้งมีการกำหนดระบบเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน แต่เชื่อว่าเป้าหมายสูงสุดของภาครัฐในทุกประเทศไม่แตกต่างกันแต่อย่างใด นั่นคือการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศนั่นเอง ในอดีตที่ผ่านมาประเทศส่วนใหญ่มักเลือกใช้การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อบุคคล (Growth of Gross Domestic Product per Capita) เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเนื่องจากเห็นว่าเมื่อประเทศมีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อบุคคลสูงขึ้นย่อมหมายถึงการที่ประชาชนในประเทศมีรายได้ต่อบุคคลสูงขึ้นและมีมาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้นและนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นส่งผลให้ล้วนแต่เป็นวิถีทางที่จะนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขและความผาสุกของมนุษย์ทั้งสิ้น (ศุภเจตน์ จันทรสาส์น, 2557)

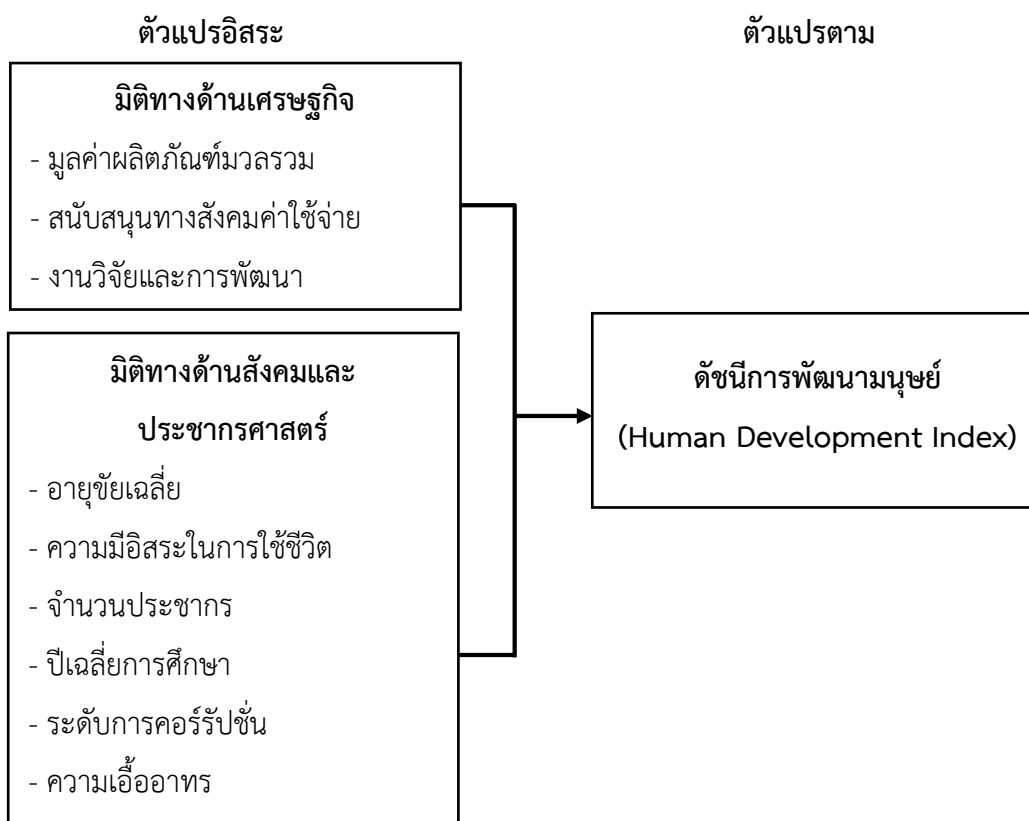
ภายใต้กรอบแนวคิดการพัฒนามนุษย์ของ UNDP ดัชนี HDI เป็นดัชนีชี้วัดระดับการพัฒนา มนุษย์หรือการพัฒนาคนในแต่ละประเทศซึ่งพิจารณาองค์ประกอบ ใน 3 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา และด้านมาตรฐานด้านการครองชีพ เป็นวิธีการวัดความอยู่ดีมีสุขตามมาตรฐานซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแล้วยังเป็นตัวชี้วัดระดับการพัฒนาของแต่ละประเทศในการระบุว่าประเทศใดประเทศหนึ่งจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา นอกจากนี้การที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลากหลายปัจจัย ไม่ได้เกิดขึ้นจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง แต่ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญคือความสุข ความสุขเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนาและสอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพราะความสุขเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ ดัชนีความสุขเป็นอีกมิติหนึ่งในการพัฒนามนุษย์เนื่องจากมนุษย์ทุกคนต่างต้องการมีความสุขด้วยกันทั้งสิ้น ดัชนีความสุขเป็นการวัดค่าจากการประเมินตนเองด้านความสุขและสวัสดิภาพ ดังนั้นควรเป็นนโยบายของทุกประเทศ เพื่อการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเป้าหมายนี้ได้รวมแนวความคิดที่ว่าสวัสดิภาพของมนุษย์ควรได้รับการบ่มเพาะผ่านวิธีการแบบองค์รวมทั้งทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม มากกว่าวิธีการแคบๆ ที่มุ่งเน้นไปที่การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างเดียว (เฉลิมพล แจ่มจันทร์, 2556)

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าว บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลกเพื่อมุ่งเน้นว่าการพัฒนามนุษย์ควรจะเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดมิใช่เพียงแค่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ภายใต้ความเชื่อที่ว่ามนุษย์เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เมื่อมนุษย์มีความเจริญการพัฒนาด้านอื่นๆ จะส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขและสังคมที่มีความสุขที่ยั่งยืน และด้านอื่นๆ ก็จะต้องดีขึ้นตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ของประเทศทั่วโลก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลก ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน (Multiple regression analysis) ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 มิติ ได้แก่

1. มิติทางด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม สนับสนุนทางสังคม ค่าใช้จ่ายงานวิจัยและการพัฒนา
2. มิติทางด้านสังคมและประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย อายุขัยเฉลี่ย ความมีอิสระในการใช้ชีวิตจำนวนประชากร ปีเฉลี่ยการศึกษาระดับการคอร์รัปชัน ความเอื้ออาทร

ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษา คือ ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index) ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross – sectional data) ข้อมูลที่ใช้ใน

การศึกษา ได้มาจากฐานข้อมูลของดัชนีการพัฒนามนุษย์และฐานดัชนีความสุขโลก ปี 2016 ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้แบบจำลองดังนี้

แบบจำลองที่ 1

$$HDI_i = \alpha + \beta_1 HLE + \beta_2 GDP + \beta_3 SST + \beta_4 RDI + \beta_5 FRE + \beta_6 POP + \beta_7 MYS + \beta_8 POC + \beta_9 GNS + \varepsilon$$

แบบจำลองที่ 2

$$\ln HDI_i = \ln \alpha + \ln \beta_1 HLE + \ln \beta_2 GDP + \ln \beta_3 SST + \ln \beta_4 RDI + \ln \beta_5 FRE + \ln \beta_6 POP + \ln \beta_7 MYS + \ln \beta_8 POC + \ln \beta_9 GNS + \varepsilon$$

แบบจำลองที่ 3

$$HDI_i = \ln \alpha + \ln \beta_1 HLE + \ln \beta_2 GDP + \ln \beta_3 SST + \ln \beta_4 RDI + \ln \beta_5 FRE + \ln \beta_6 POP + \ln \beta_7 MYS + \ln \beta_8 POC + \ln \beta_9 GNS + \varepsilon$$

จากการศึกษาแบบจำลองได้อธิบายถึงความหมายของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และที่มาของข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงความหมายของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และที่มาของข้อมูล

ตัวแปรอิสระ	ความหมายของตัวแปร	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและสมมติฐาน	แหล่งที่มาของข้อมูล
HLE	อายุขัยเฉลี่ย (healthy life expectancy)	$\beta_1 < 0$	World Happiness Report 2016
GDPPC	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ (GDP per capita)	$\beta_2 < 0$	World Happiness Report 2016
SST	การสนับสนุนทางสังคม (social support)	$\beta_3 < 0$	World Happiness Report 2016
RDI	ค่าใช้จ่ายงานวิจัยและการพัฒนา (Research and development expenditure)	$\beta_4 > 0$	Human Development Report 2016

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ความหมายของตัวแปร	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและสมมติฐาน	แหล่งที่มาของข้อมูล
FREE	ความมีอิสระในการใช้ชีวิต (freedom to make life choices)	$\beta_5 > 0$	World Happiness Report 2016
POP	จำนวนประชากร (population)	$\beta_6 < 0$	Human development report 2016
MYS	ปีเฉลี่ยการศึกษา (Mean years of schooling)	$\beta_7 < 0$	Human Development Report 2016
POC	ระดับการคอร์รัปชัน (Perceptions of corruption)	$\beta_8 < 0$	World Happiness Report 2016
GNS	ความเอื้ออาทร (Generosity)	$\beta_9 < 0$	World Happiness Report 2016
ตัวแปรตาม	ความหมายของตัวแปร		แหล่งที่มาของข้อมูล
HDI	ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index)		Human Development Report 2016

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลก รวม 157 ประเทศ ดังที่แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลก รวม 157 ประเทศ

กลุ่มทวีป	ประเทศ
North America	El Salvador,Guatemala,Nicaragua,Jamaica,Dominican Republic,Honduras,Haiti, Canada ,Panama , Costa Rica
South America	Trinidad , Tobago, Ecuador, Bolivia, Paraguay ,Venezuela , Chile, Argentina, Uruguay, Colombia, Suriname , Peru, Brazil
Oceania	New Zealand , Australia

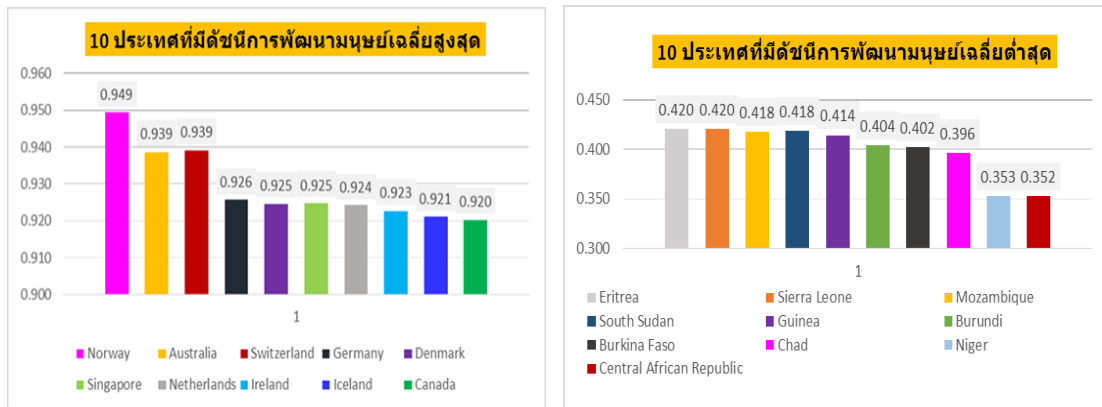
ตารางที่ 2 (ต่อ)

กลุ่มทวีป	ประเทศ
Europe	United Kingdom , Germany, France, Czech Republic, Spain, Malta, Slovakia, Italy, Moldova , Kazakhstan, Slovenia, Lithuania, Belarus, Poland, Croatia, Russia, North Cyprus,Cyprus,Kosovo,Estonia,Turkey,Montenegro,Romania,Serbia,Portugal, Latvia,Macedonia,Albania,Bosnia and Herzegovina, Greece, Hungary, Ukraine, Bulgaria ,Switzerland , Iceland , Denmark , Finland, Netherlands , Austria , Sweden , Mexico , United States , Luxembourg , Ireland , Norway, Belgium
Asia	Turkmenistan, Mauritius, Hong Kong, Indonesia, Vietnam, Kyrgyzstan, Bhutan, Azerbaijan, Pakistan, Jordan, China, Philippines, Laos, Mongolia, Lebanon, Israel , United Arab Emirates , Oman , Singapore, Qatar, Thailand, Saudi Arabia, Georgia, Sri Lanka, Egypt, Yemen, Cambodia, Afghanistan, Syria, Taiwan, Kuwait, Uzbekistan, Japan, South Korea, Bahrain, Malaysia, Tajikistan, Palestinian Territories, Bangladesh, Iran, Iraq, India, Nepal, Armenia, Myanmar
Africa	Libya, Algeria, Nigeria, Zambia, Somaliland region, Morocco, Mozambique, Lesotho, Swaziland, Nigeria, Tanzania, Madagascar, Central African Republic, Chad, Guinea, Ivory Coast, Burkina Faso, Rwanda, Burundi, Togo Tunisia South Africa, Ghana, Zimbabwe, Liberia, Sudan, Congo (Kinshasa), Ethiopia, Sierra Leone, Mauritania, Kenya, Djibouti, Botswana, Malawi, Cameroon, Angola, Mali, Congo(Brazzaville), Comoros, Uganda, Senegal, Gabon.

ผลการวิเคราะห์

ข้อมูลลักษณะทั่วไปของดัชนีการพัฒนามนุษย์

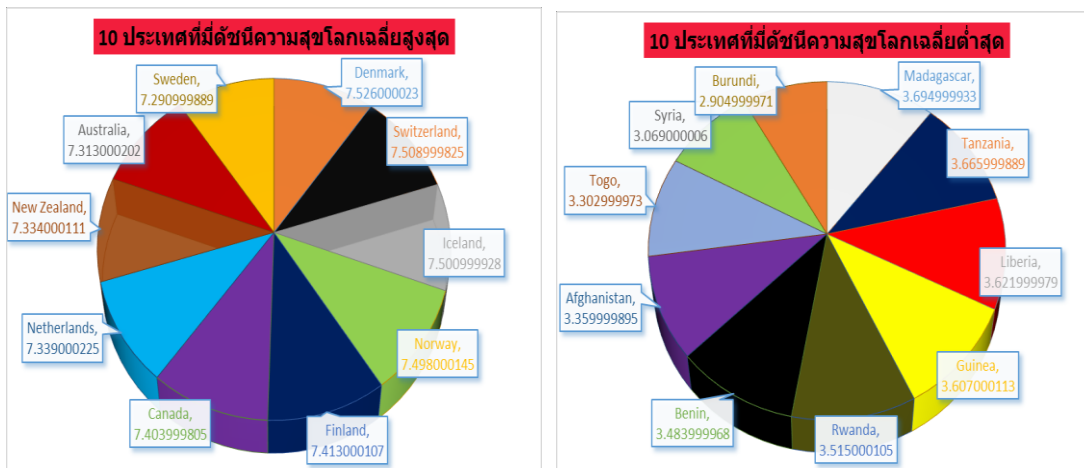
แผนภูมิ : 10 ประเทศที่มีดัชนีการพัฒนามนุษย์เฉลี่ยสูงสุดและดัชนีการพัฒนามนุษย์เฉลี่ยต่ำสุด ปี 2016

จะเห็นได้ว่า “ประเทศนอร์เวย์” เป็นประเทศที่มีค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์สูงสุดในโลกเป็นอันดับ 1 ด้วยค่าดัชนีมากถึง 0.949เปอร์เซ็นต์ เนื่องจาก ประเทศนอร์เวย์ถือเป็นประเทศน่าอยู่ที่สุดในโลก เป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่จากการส่งออกน้ำมันเป็นหลัก เป็นประเทศที่ประชากรมีคุณภาพชีวิตดีที่สุดใน มีเปอร์เซ็นต์การว่างงานต่ำ การศึกษาสูง มีความมั่งคั่ง พลังงานเกือบทั้งหมดของประเทศกว่า 99% เป็นไฟฟ้าพลังงานน้ำ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม มีชื่อเสียงเป็นดินแดนแห่งพระอาทิตย์กลางคืน ความมั่งคั่งทางธรรมชาติอย่างแสงเหนือ และ ร่องลงมาจากนอร์เวย์ ได้แก่ ออสตรเลียและสวิตเซอร์แลนด์ อันดับต่อมาคือ เยอรมนี เดนมาร์ก สิงคโปร์ เนเธอร์แลนด์ ไอร์แลนด์ ไอซ์แลนด์ และ แคนาดา ส่วนประเทศมหาอำนาจญี่ปุ่นและเกาหลีใต้อยู่อันดับที่ 17 และ 18 จีนอยู่อันดับที่ 90

และสำหรับ 10 ประเทศที่มีดัชนีการพัฒนามนุษย์ต่ำที่สุดในโลกส่วนใหญ่อยู่ในทวีปแอฟริกา เป็นกลุ่มประเทศที่ยากจนอัตราเงินเฟ้อเพิ่มระดับสูงขาดแคลนอาหารอดอยากยากแค้นและเผชิญพิษสงครามวุ่นวายกลางเมืองได้แก่ ไนเจอร์ อยู่อันดับที่ 187 ชาดอยู่อันดับที่ 186 บูร์กินาฟาโซอยู่อันดับที่ 185 บูรุนดีอยู่อันดับที่ 184 กินีอยู่อันดับที่ 183 ซูดานใต้และโมซัมบิกอยู่อันดับที่เท่ากันอันดับที่ 181 เซียร์ราลีโอนและเอริเทรียอยู่อันดับที่เท่ากันคืออันดับ 179 และประเทศที่มีค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์ต่ำที่สุดในโลก คือ สาธารณรัฐแอฟริกากลาง อยู่ทีอันดับ 188 เป็นประเทศยากจนมากที่สุด ประชากรมีความเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์

แผนภูมิ : 10 ประเทศที่มีดัชนีความสุขโลกเฉลี่ยสูงสุดและดัชนีความสุขโลกเฉลี่ยต่ำสุด ปี 2016

จะเห็นได้ว่า “ประเทศเดนมาร์ก” มีค่าดัชนีความสุขโลกมากที่สุด เป็นอันดับ 1 เนื่องจากเดนมาร์กถือว่าเป็นประเทศที่มีระบบสวัสดิการและการศึกษาที่ดีที่สุดด้วยการพัฒนาประเทศให้มีความเท่าเทียมกันในด้านของสุขภาพและเสรีภาพของประชากรเดนมาร์กดูแลประชากรของตนอย่างดีด้วยระบบสวัสดิการและบริการสาธารณะฟรีมากมาย เช่นการประกันสุขภาพและการศึกษา ประเทศนี้ยังภาคภูมิใจในประชาสังคมอันเข้มแข็งและความรู้สึกของการเป็นชุมชนจนได้ชื่อว่าเป็นดินแดนแห่งเสรีภาพมีทั้งธรรมชาติซึ่งนำมาสู่ความสุขรองลงมาจากเดนมาร์ก คือ สวิตเซอร์แลนด์ เป็นชาติที่ร่ำรวยมีความเสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจมากที่สุดประเทศหนึ่งมาตรฐาน ความเป็นอยู่ที่สูง อันดับต่อมา คือ ไอร์แลนด์ นอร์เวย์ ฟินแลนด์ แคนาดา เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ ออสเตรเลียสวีเดน141 ส่วนประเทศมหาอำนาจญี่ปุ่นและเกาหลีใต้อยู่อันดับที่ 54 และ 59 จีนอยู่อันดับที่ 84

และในส่วนสำหรับ 10 ประเทศที่มีดัชนีความสุขโลกต่ำสุดส่วนใหญ่อยู่ในทวีปแอฟริกา เป็นกลุ่มประเทศที่ยากจนมีความขัดแย้งทางการเมือง มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน ขาดเสถียรภาพทางการเมือง และขาดแคลนอาหาร อดอยากยากแค้นและเผชิญพิชสงครามกลางเมืองที่รุนแรงวาย ได้แก่ มาดากัสการ์อยู่อันดับที่ 149 แทนซาเนียอยู่อันดับ 150ไลบีเรียอยู่อันดับ 151 และอันดับต่อมา คือ กินี รวันดา เบนิน อัฟกานิสถาน โตโก ซิเรีย และอันดับประเทศที่มีค่าดัชนีมีความสุขต่ำสุดของโลก คือ ประเทศบุรุนดีเป็นประเทศที่เล็กและยากจนที่สุดประเทศหนึ่งในแอฟริกาทั้งยังมีความขัดแย้งระหว่างชนเผ่าเดียวกันอีกด้วย

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลก ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) สามารถทำการทดสอบด้วยโปรแกรม SPSS

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลก
หมายเหตุ : **มีระดับนัยสำคัญที่ 0.01

ตัวแปร	Pearson Correlations				
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	Std. Deviation	N	Pearson Correlation	Sig. (2-tailed)
ดัชนีการพัฒนามนุษย์	0.6779	0.2122	157	0.577**	0.000
ดัชนีความสุขโลก	5.3665	1.1417	157		

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลก ได้วิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลกจากการวิเคราะห์พบว่า ดัชนีการพัฒนามนุษย์มีความสัมพันธ์กับดัชนีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.58$, $P\text{-value} = 0.000$) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางเส้นตรงในทิศทางเดียวกัน แสดงว่าการยกระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องอาศัยปัจจัยทางความสุขด้วย เพราะความสุขเป็นสิ่งที่มนุษย์ปรารถนามากที่สุดมนุษย์ถือเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและความสุขก็เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาด้วยเช่นกันเมื่อมนุษย์มีความเจริญการพัฒนาในแต่ละด้านได้ อย่างมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชน เช่น ทางด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ และสังคม เมื่อประชาชนและสังคมมีความสุข ก็ล้วนเป็นวิถีทางที่จะนำไปสู่ความประสบความสำเร็จของประเทศชาติและการ พัฒนามนุษย์ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นแล้วก็จะส่งผลทำให้การพัฒนาในด้านอื่นๆนั้นก็จะดีขึ้นตามลำดับด้วยจึง เห็นได้ว่าความสุขเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่จะส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตที่ดีและความผาสุกของ มนุษย์ทั้งสิ้นของมนุษย์

ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ประเทศทั่วโลกของประเทศทั่วโลก สามารถทำการทดสอบด้วยโปรแกรม STATA

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนามนุษย์ประเทศทั่วโลก

ตัวแปร	Linear model		Log-log model		Lin-log model	
	β (t)	Robust S.E	β (t)	Robust S.E	β (t)	Robust S.E
HLE (healthy life expectancy)	0.004 (0.06)	0.057	0.116*** (8.00)	0.015	0.077*** (7.13)	0.011
GDPPC (GDP per capita)	0.065* (1.83)	0.036	0.153*** (8.52)	0.018	0.095** (7.12)	0.013
SST (social support)	-0.073* (-1.96)	0.037	0.027 (1.57)	0.017	0.023 (1.78)	0.013

ตัวแปร	Linear model		Log-log model		Lin-log model	
	β (t)	Robust S.E	β (t)	Robust S.E	β (t)	Robust S.E
RDI(Research and development expenditure)	0.006 (0.59)	0.010	0.018** (4.28)	0.004	0.020** (6.13)	0.003
FREE (freedom to make life choices)	0.069 (1.12)	0.061	-0.028 (4.28)	0.015	-0.025 (-2.34)	0.011
POP (population)	0.000 (1.11)	0.000	-0.007** (-2.49)	0.003	-0.006** (-2.99)	0.002
MYS (Mean years of schooling)	0.051** (17.20)	0.003	0.178*** (9.53)	0.019	0.109* (7.84)	0.014
POC (Perceptions of corruption)	-0.029 (-0.38)	0.077	0.009 (1.76)	0.005	0.011** (2.89)	0.004
GNS (Generosity)	0.005 (0.09)	0.057	0.005 (0.75)	0.007	0.009 (1.71)	0.005
R-squared	0.8516		0.9518		0.9413	
F	93.76		219.38		178.21	
Prob>F	0.0000		0.0000		0.0000	
Obs	157		110		110	

หมายเหตุ : *มีระดับนัยสำคัญที่ 0.1 **มีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ***มีระดับนัยสำคัญที่ 0.01

ผลการวิจัยพบว่า มีทั้งปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนามนุษย์โดยได้ทำการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองที่ 1 Linear regression ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 9 ตัว จะเห็นได้ว่าแบบจำลองนี้ใช้ได้เพราะค่า Prob<F น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม จากแบบจำลองแสดงให้เห็นว่า ค่า R-squared เท่ากับ 0.8 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัว สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามคือการพัฒนาคน โดยค่า F เท่ากับ 93.76 แสดงว่าสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.1 , 0.05 และ 0.01 และสามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ ประกอบด้วย อายุเฉลี่ยค่าใช้จ่ายงานวิจัยและการพัฒนาความมีอิสระในการใช้ชีวิต จำนวนประชากร ระดับการคอร์รัปชัน ความเอื้ออาทรและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ ประกอบด้วยมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ การสนับสนุนทางสังคม ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1 ปีเฉลี่ยการศึกษา ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ตามลำดับ หากปัจจัยเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงไปจะทำให้ดัชนีการพัฒนามนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

จากแบบจำลองที่ 2 จะวิเคราะห์โดยการตัดตัวแปรที่ไม่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามออกใช้วิธีการให้ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามอยู่ในรูปของ Log-Log Model ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 9 ตัว จะเห็นได้ว่าแบบจำลองนี้ใช้ได้เพราะค่า Prob<F น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามจากแบบจำลองแสดงให้เห็นว่า ค่า R-squared เท่ากับ 0.9 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัว สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามคือดัชนีการพัฒนามนุษย์ โดยค่า F เท่ากับ 219.38 แสดงว่าสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.1, 0.05 และ 0.01 และสามารถอธิบายได้ว่าปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ ประกอบด้วย การสนับสนุนทางสังคม ความมีอิสระในการใช้ชีวิต ระดับการคอร์รัปชัน ความเอื้ออาทร และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ ประกอบด้วย อายุขัยเฉลี่ย มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ ปีเฉลี่ยการศึกษา ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 จำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายงานวิจัยและการพัฒนา ณ มีระดับนัยสำคัญที่ 0.1 ตามลำดับ หากปัจจัยเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงไปจะทำให้ดัชนีการพัฒนามนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

จากแบบจำลองที่ 3 ใช้ตัวแปรเหมือนกันกับแบบจำลองที่ 2 แตกต่างตรงที่ว่าแบบจำลองที่ 3 ตัวแปรตามไม่ได้อยู่ในรูปของ Log-Log Model ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 9 ตัว จะเห็นได้ว่าแบบจำลองนี้ใช้ได้เพราะค่า Prob<F น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม จากแบบจำลองแสดงให้เห็นว่า ค่า R-squared เท่ากับ 0.9 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัว สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามคือดัชนีการพัฒนามนุษย์ โดยค่า F เท่ากับ 178.21 แสดงว่าสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.1, 0.05 และ 0.01 และสามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ ประกอบด้วย การสนับสนุนทางสังคม ความมีอิสระในการใช้ชีวิต ความเอื้ออาทร และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ ประกอบด้วย อายุขัยเฉลี่ย ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ ระดับการคอร์รัปชัน จำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายงานวิจัยและการพัฒนา มีระดับนัยสำคัญที่ 0.1 ปีเฉลี่ยการศึกษา ณ มีระดับนัยสำคัญที่ 0.01 หากปัจจัยเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงไปจะทำให้ดัชนีการพัฒนามนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

จากการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลก ได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนามนุษย์ประเทศทั่วโลกสามารถอธิบายได้ดังนี้**ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ** ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ในทิศทางเดียวกัน เมื่อเศรษฐกิจภายในประเทศดีขึ้น ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่ม จะส่งผลทำให้ประชาชนมีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่ดีมีความกินดีอยู่ดีและในส่วนของ **ปีเฉลี่ยการศึกษา** เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากการดำเนินการด้วยกระบวนการทางสังคม เพื่อพัฒนาบุคคลและสังคมเพื่อแก้ปัญหาของมนุษย์ให้หลุดพ้นและเข้าถึงสิ่งที่ดีงาม การศึกษาช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตที่สมบูรณ์และมีความก้าวหน้าทางหน้าที่การงาน สังคม ส่งผลไปสู่การพัฒนาบุคคลและประเทศชาติ และในส่วนของ **อายุขัยเฉลี่ย** เป็น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากเมื่อประชาชนมีอายุยืนยาวขึ้นแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีความก้าวหน้าในด้านเศรษฐกิจและสังคม มีความเจริญทางด้านการแพทย์และด้านสาธารณสุข มีสิ่งแวดล้อมการศึกษาที่ดี จึงทำให้ประชาชนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี นำไปสู่ความยืนยาวของชีวิต และในส่วนของ **จำนวนประชากร** เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ในทิศทางเดียวกัน เนื่องจาก มนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพสามารถนำประเทศไปสู่การพัฒนาที่เจริญรุ่งเรือง มีความก้าวหน้า จะส่งผลทำให้ประชาชนมีความสุขเพิ่มขึ้น และในส่วนของ **ค่าใช้จ่ายการวิจัยและพัฒนา** เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ในทิศทางเดียวกัน เป็นทางเลือกหรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา และสร้างนวัตกรรมที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้ชีวิตประจำวันให้ดีขึ้นแก่ประชาชน เป็นลักษณะของการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการพัฒนาอันนำไปสู่การยกระดับรายได้ของประเทศให้ดีขึ้น **สนับสนุนทางสังคม** เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ในทิศทางเดียวกัน เป็นการให้ความช่วยเหลือทางด้านสังคม วัตถุ รวมทั้งข้อมูลข่าวสาร ผลของแรงสนับสนุนทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักต่อสิ่งเร้าต่างๆ ช่วยเพิ่มความสามารถในการต่อสู้กับปัญหา และ ในทางกลับกัน **การคอร์รัปชัน** เป็นปัจจัยที่มีผลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ในทิศทางตรงกันข้าม การคอร์รัปชันเป็นภัยคุกคาม ที่ทำลายทั้งชีวิตความเป็นอยู่และชุมชนของผู้คน ทำให้ประชาชนความสุจริตน้อยลง และมีผลกระทบไปสู่สังคมที่ไม่มีเสถียรภาพและเต็มไปด้วยความขัดแย้งรุนแรงทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจไม่มีศักยภาพ และในส่วนของ **ความมีอิสระในการใช้ชีวิต** เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ในทิศทางเดียวกัน เมื่อประชาชนมีอิสระในการใช้ชีวิตมีความสุขกับสิ่งที่อยากทำโดยไม่ไปกระทบต่อครอบครัว ช้างและสังคมและประเทศชาติ ส่งผลทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจในการใช้ชีวิต ซึ่งนำไปสู่การพัฒนา และในส่วนของ **ความเอื้ออาทร** เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์ในทิศทางเดียวกัน เพราะการเอื้อเฟื้อมีน้ำใจให้แก่กัน เป็นการช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง ที่จะส่งผลให้การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนสูงขึ้น และประชาชนล้วนมีความสุขทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขของประเทศทั่วโลกผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. การศึกษา เป็นปัจจัยที่มีต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุข รัฐบาลควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนให้มากขึ้นเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมในด้านการศึกษาให้มีการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ เพื่อนำมาสู่การพัฒนาประเทศชาติ

2. อายุขัยเฉลี่ย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขโลก รัฐบาลควรพัฒนาในด้านการแพทย์และด้านสาธารณสุขให้มีความก้าวหน้า และพัฒนาด้านสภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นเมื่อสภาพแวดล้อมของแต่ละประเทศดี จะทำให้ประชาชนมีสุขภาพกายแข็งแรงและมีสุขภาพจิตที่ดี นำไปสู่ความยืนยาวของชีวิต และการพัฒนามนุษย์อย่างยั่งยืน

3.ค่าใช้จ่ายงานวิจัยและการพัฒนา รัฐบาลควรสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อมุ่งพัฒนาหรือหาวิธีการใหม่ๆใช้ในการแก้ปัญหาและบริหารประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาอันนำไปสู่การยกระดับรายได้ของประเทศให้ดีขึ้น จะทำให้ประชาชนมีความสุขเพิ่มขึ้นทำให้ดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนีความสุขโลกสูงขึ้น

4. ระดับการคอร์รัปชั่น รัฐบาลควรลดระดับปัญหาการคอร์รัปชั่น เพราะยังมีการคอร์รัปชันมาก ดัชนีความสุขโลกลดลง

5.ประชากร รัฐบาลจะต้องจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและนำไปสู่การพัฒนาประเทศ

6.การสนับสนุนทางสังคม รัฐบาลแต่ละประเทศควรให้การสนับสนุนทางสังคมเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อเพิ่มความสามารถในการต่อสู้กับปัญหาที่เกิดขึ้นและเป็นอีกทางหนึ่งในการช่วยเหลือประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมพล แจ่มจันทร์. (2556). **ดัชนีการพัฒนามนุษย์ปี2556กับความรุ่งโรจน์ของโลกทางใต้**. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2560. จากรายงานการสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จิต อร่าม, &ปริญา. (2013). **การพัฒนามนุษย์ในมุมมองของนักสาธารณสุข**. วารสารคณะพลศึกษา สืบค้นเมื่อ 11กุมภาพันธ์ 2560.
- วรวิสาสุ กุลจันทร์. (2553). **การพัฒนามนุษย์ในมุมมองของอมาตยาเซน Human development from Amartya Sens perspective**. สืบค้นเมื่อ 11กุมภาพันธ์ 2560.
- สมบัติ กุสุมาวสี. (2539). **แนวคิดการพัฒนามนุษย์**. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์. ปีที่ 36 (ฉบับที่ 3), หน้า 171-189. สืบค้นเมื่อ 11กุมภาพันธ์2560
- เสรี ลีลาลัย. (2553). **ความสุขทางเศรษฐกิจ และความสุขมวลรวมประชาชาติ**. วารสารรามคำแหง ปีที่ 27 (ฉบับที่ 1), หน้า 151-163. มหาวิทยาลัยรามคำแหงสืบค้นเมื่อ 11 กุมภาพันธ์2560.
- ศุภเจตน์ จันทรสาส์น. (2554). **คุณภาพชีวิตของคนไทย: นัยจากดัชนีการพัฒนามนุษย์**. วารสารนักบริหาร 31 (4), 46-54. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2560.
- จรรยา ดาสา. (2552). **ความสุขในการทำงาน (happy workplace)**. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2560 จาก http://www.il.mahidol.ac.th/th/images/stories/exchange/7-05-52_Column_6.pdf.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรีสา. (2553). **ความสุขในการทำงาน**. ออนไลน์.สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2560 จาก http://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/jan_mar_10/pdf/89-91.pdf.
- สาวสุธิดา แสงทองสุข. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีการพัฒนามนุษย์กับเป้าหมายทางเศรษฐกิจ**. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยสืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2560.
- อาวุธ ไชแสง. (2550). **การสำรวจและจัดทำดัชนีความสุขของ ประชาชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลไสไทย อำเภอมือง จังหวัดกระบี่**. ปรินูญานินธ์ รป.ม. (การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2560.

- สุภาณี สุขะนาคินทร์. (2551). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขของประชาชน อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น). อุตรดิตถ์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอุตรดิตถ์. สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2560.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ และกนกพร นิตยน์ธิพิฤทธิ์ . (2553). **ความสุขมวลทลความรู้ใหม่ในทฤษฎีเศรษฐศาสตร์**. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็ดดิสันเพลส โปรดักส์ จำกัดสืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2560
- Vertakova, Y., Polozhentseva, Y., Plotnikov, V., & Isayev, M. (2015). **Directions of human potential development in Russia**. Procedia Economics and Finance, 23, 495-500. สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2560.
- Rodriguez-Munoz, A., & Sanz-Vergel, A. I. (2013). **Happiness and well-being at work: A special issue introduction**. Revista de Psicología del Trabajo de las Organizaciones, 29(3), 95-97. สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2560.
- Zidanšek, A. (2007). **Sustainable development and happiness in nations**. Energy, 32(6), 891-897. สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2560 จาก <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0360544206002623>.
- Veenhoven, R. (1991). **Is happiness relative**, Social Indicators Research. 24: 1-34. สืบค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2560.
- Veenhoven, R. (1997). **Advances in understanding happiness**, Revue Quebecoise de Psychologie. 18:29-74. English version available on line จาก <http://www.eur.nl/fsw/personnel/happiness/>. สืบค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2560.
- Sachs, J., Becchetti, L., & Annett, A. (2016). **World Happiness Report 2016, Special Rome Edition (Vol. II; intro., chapters I and III)**. New York: Sustainable Development Solutions Network. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2560.
- วรรณพงษ์ ดุรงคเวโรจน์. (2557). **การศึกษาการลดความยากจนและการพัฒนาเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศต่างๆทั่วโลก**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2560.

แนวทางการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย/บทความวิชาการ วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น

วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น ยินดีรับบทความวิจัยและบทความวิชาการทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ โดยบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์จะต้องไม่เป็น ผลงานวิจัย/วิชาการที่เคยได้รับการเผยแพร่ในวารสารใดมาก่อน หรือไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ ของวารสารอื่น บทความทุกบทความที่ตีพิมพ์ลงในวารสารฉบับนี้จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการแก้ไขต้นฉบับและการพิจารณาตีพิมพ์ตามลำดับก่อนหลัง โดยมี ข้อเสนอแนะดังนี้

ประเภทของบทความ

1. บทความวิจัย หมายถึง การนำเสนอผลงานวิจัยอย่างเป็นระบบ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย
2. บทความวิชาการ หมายถึง งานเขียนซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เป็นความรู้ใหม่ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ แนวทางการแก้ไขปัญหา มีการใช้แนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัยจากแหล่งข้อมูล เช่น หนังสือ วารสาร อิมเทอร์เน็ต ประกอบการวิเคราะห์วิจารณ์ เสนอแนวทางแก้ไข
3. บทวิจารณ์หนังสือ หมายถึง บทความที่วิพากษ์วิจารณ์ เนื้อหาสาระ คุณค่า และคุณภาพของ หนังสือ บทความ หรือผลงานศิลปะ อาทิ นิทรรศการ ทัศนศิลป์ และการแสดงละครหรือดนตรี โดยใช้หลักวิชาและดุลยพินิจอันเหมาะสม
4. บทความปริทัศน์ หมายถึง งานวิชาการที่ประเมินสถานะล่าสุดทางวิชาการ (State of the Art) เฉพาะทางที่มีการศึกษาค้นคว้า มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ทั้งทางกว้าง และทางลึก อย่างทันสมัย โดยให้ข้อพิพาทที่ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่ควรศึกษาและพัฒนาต่อไป

การเตรียมต้นฉบับ

- ชื่อเรื่อง** ควรสั้นกะทัดรัดได้ใจความ ครอบคลุม ตรงกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา
- ชื่อผู้เขียน** พิมพ์ชื่อโดยไม่ใช้คำย่อ มีสถานที่ทำงาน หน่วยงานที่สังกัด อีเมล หมายเลขโทรศัพท์ โดยอ้างอิงเชิงบรรณทนายหน้าแรก
- บทคัดย่อ** เป็นร้อยแก้ว เขียนเฉพาะเนื้อหาที่สนใจ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย (อย่างย่อ) และต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- คำสำคัญ** ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ประมาณ 3-5 คำ ใช้ตัวอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษ บทความที่เป็นภาษาอังกฤษ มีเฉพาะคำสำคัญภาษาอังกฤษ
- บทนำ** อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญที่ทำการศึกษ วิจัย ค้นคว้า ของผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ สมมติฐานและขอบเขตของการวิจัย
- เนื้อเรื่อง** กรณีบทความที่เป็นภาษาไทยควรใช้ภาษาไทยให้มากที่สุด ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กะทัดรัดและชัดเจน การใช้คำย่อต้องมีคำสมบูรณ์ไว้ในครั้งแรกก่อน
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย** ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย
- กรอบแนวคิดในการวิจัย** กลุ่มตัวอย่าง ขอบเขตด้านตัวแปร เป็นการอธิบายว่าศึกษาประเด็นใดบ้าง ผู้ให้ข้อมูลเป็นใคร ใช้ตัวแปรอะไรให้การศึกษา
- วิธีดำเนินการวิจัย** อธิบายขั้นตอนการวิจัย โดยกล่าวถึงแหล่งข้อมูล วิธีการรวบรวมข้อมูล วิธีการใช้เครื่องมือในการศึกษาหรือการวิจัย และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
- สรุปผลการวิจัย** อธิบายสิ่งที่ได้จากการศึกษา ไม่ควรซ้ำกับการแสดงผล แต่เป็นการสรุปประเด็น และสาระสำคัญของการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

อภิปรายผล	อธิบายถึงผลที่ได้รับจากการศึกษาหรือการวิจัย ว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ ควรอ้างถึงทฤษฎี หรือผลการศึกษาของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องประกอบการอธิบาย
ข้อเสนอแนะ	อธิบายถึงการนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ ปัญหาที่พบในการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาครั้งต่อไป
เอกสารอ้างอิง	ให้เขียนเอกสารอ้างอิง ใช้ระบบนาม-ปี และหน้า (APA Style) ตามรูปแบบที่กำหนด

การเขียนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงใช้รูปแบบของ American Psychological Association (APA)

การอ้างอิงในบทความ กรณีที่ผู้เขียนต้องการการระบุแหล่งที่มาของข้อมูลในเรื่องให้ใช้วิธีการอ้างอิงในส่วนเนื้อเรื่องแบบนาม-ปี (author-date in-text citation)

การอ้างอิงท้ายบทความ เป็นการรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนบทความได้ใช้อ้างอิงในการเขียนบทความ และจัดเรียงรายการตามลำดับตัวอักษรชื่อผู้แต่ง ตัวอย่างเช่น

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อหนังสือ**. (พิมพ์ครั้งที่). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ใน ชื่อบรรณาธิการ, **ชื่อหนังสือ**. (เลขหน้าบทความ).

เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. **ชื่อวารสาร**. ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่) เลขหน้าบทความ.

ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์. (ปีที่วิจัยสำเร็จ). **ชื่อวิทยานิพนธ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญา (ระดับ)

ชื่อสาขาวิชา สังกัดของสาขาวิชา ชื่อมหาวิทยาลัย.

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่). **ชื่อเรื่อง**. สืบค้นเมื่อ [วัน เดือน ปี] จาก แหล่งสารสนเทศ. [หรือ URL]

การอ้างอิงในเนื้อหา

รูปแบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา มี 3 รูปแบบ ดังนี้

1. (ผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์, เลขหน้า) ไว้ท้ายข้อความที่อ้างอิง เช่น (ชนะดา วีระพันธ์, 2555, 55-56)

(Peter & Waterman, 1982, pp. 498-499) (Michalska J., 2008, p. 85)

กรณีที่ไม่มีปรากฏเลขหน้าให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีที่พิมพ์ไว้ในวงเล็บเดียวกัน เช่น

(ศิริโรจน์ วงศ์กระจ่าง, 2554)

2. ผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์, เลขหน้า) กรณีมีการระบุชื่อผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว ไม่ต้องระบุไว้ในวงเล็บท้ายข้อความที่อ้างอิง เช่น ธนกฤต วันดีเมธ (2554, น.90) ได้ศึกษาถึง.....
Robert E. Hegel (1997, p.14) studied.....
กรณีที่ปรากฏเลขหน้าให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีที่พิมพ์ไว้ในวงเล็บ เช่น
(ศิริโรจน์ วงศ์กระจ่าง, 2554)

3. ปีที่พิมพ์ ผู้แต่ง (เลขหน้า) กรณีมีการระบุปีที่พิมพ์และผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว (ปีที่พิมพ์และผู้แต่ง สามารถสลับที่กันได้) ให้ระบุเฉพาะเลขหน้าที่อ้างอิงถึงในวงเล็บเท่านั้นเช่น ในปี 2557 ศุภชัย ยาวะประภาส ได้กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ความสามารถที่แสดงออกถึงพฤติกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา จนทำให้การปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลบรรลุผลเหนือกว่าระดับปกติ (น.9)

การส่งต้นฉบับ

1. บทความมีความยาวไม่เกิน 15 หน้า กระดาษขนาด A4 ทั้งนี้รวมรูปภาพ ตาราง และเอกสารอ้างอิง
2. การตั้งค่าหน้ากระดาษ ให้กำหนดขอบบน 1.5 นิ้ว ขอบล่าง 1 นิ้ว ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา 1 นิ้ว
3. แบบตัวอักษรใช้ TH SarabunPSK โดยกำหนดขนาด ดังนี้
 - 3.1 ชื่อบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 18 point ตัวหนา กึ่งกลางหน้ากระดาษ
 - 3.2 ชื่อ-สกุลผู้เขียน ทุกท่านภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 12 point ตัวหนา ซิดซ้าย
 - 3.3 สถานที่ทำงาน หน่วยงานที่สังกัด อีเมล หมายเลขโทรศัพท์ ขนาด 12 point อ้างอิงเชิงอรรถ
 - 3.4 บทคัดย่อ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ควรสั้นตรงประเด็น และเป็นการสรุปผลงานอย่างรัดกุม ครอบคลุมสาระสำคัญของการวิจัย ความยาวไม่เกิน 400 ตัวอักษร
 - 3.5 คำสำคัญ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เป็นการกำหนดสาระสำคัญที่สามารถนำไปใช้เป็นคำสืบค้นในระบบฐานข้อมูล ไม่ควรยาวมากเกินไป และไม่ควรมากเกิน 3-5 คำ
 - 3.6 บทนำ (ความเป็นมา ความสำคัญ และมูลเหตุที่นำไปสู่การวิจัย)
 - 3.7 วัตถุประสงค์ (มูลเหตุของการศึกษาวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับชื่อเรื่องที่ศึกษาวิจัย)
 - 3.8 เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) เป็นการอ้างอิงแนวคิด ทฤษฎี หรือบทความที่เกี่ยวข้อง หากเป็นงานวิจัยเฉพาะทางควรมีส่วนนี้ เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานให้คนทั่วไปสามารถเข้าใจได้

3.9 วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการอธิบายวิธีการดำเนินการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ควรเสนอรูปแบบและแสดงขั้นตอนอย่างกระชับ และชัดเจน

3.10 สรุปผลการวิจัย ควรนำเสนอผลอย่างชัดเจน น่าสนใจ ตรงประเด็น เป็นผลที่ค้นพบ โดยลำดับตามหัวข้อที่ศึกษา

3.11 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ อภิปรายสิ่งที่ได้จากการวิจัย การนำไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะต่างๆ

3.12 เอกสารอ้างอิง ใช้ระบบนาม-ปี และหน้า (APA Style) ระบุแหล่งอ้างอิงเท่าที่ปรากฏในบทความ

ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 ประจำเดือน ตุลาคม - ธันวาคม 2564

วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น

Academy Journal of Northern

ฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

888 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอเมือง จังหวัดตาก 63000

055-517488 ต่อ 808

E-mail. research.northern@gmail.com